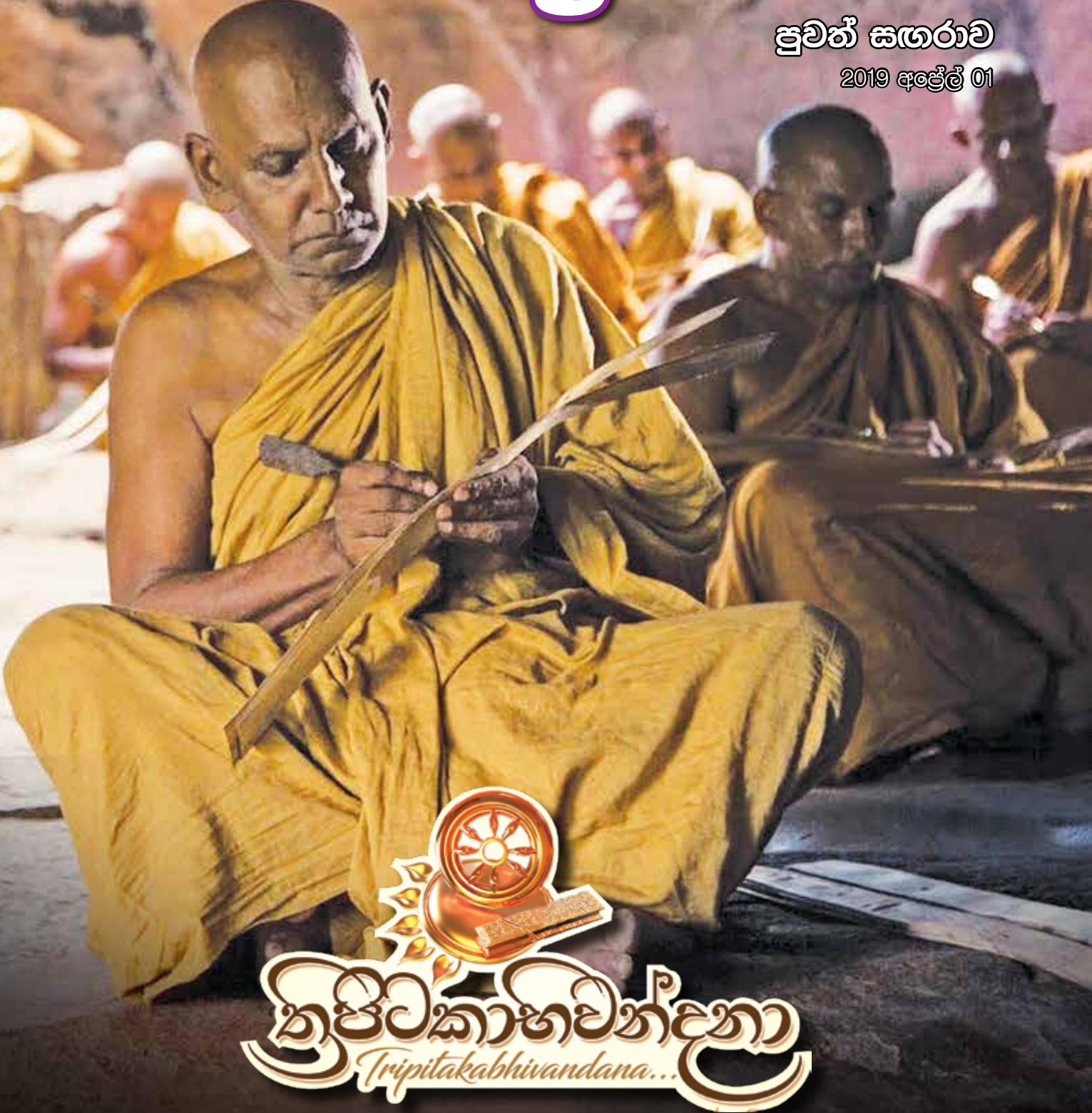

දෙසතිය

පුවත් සගරාව

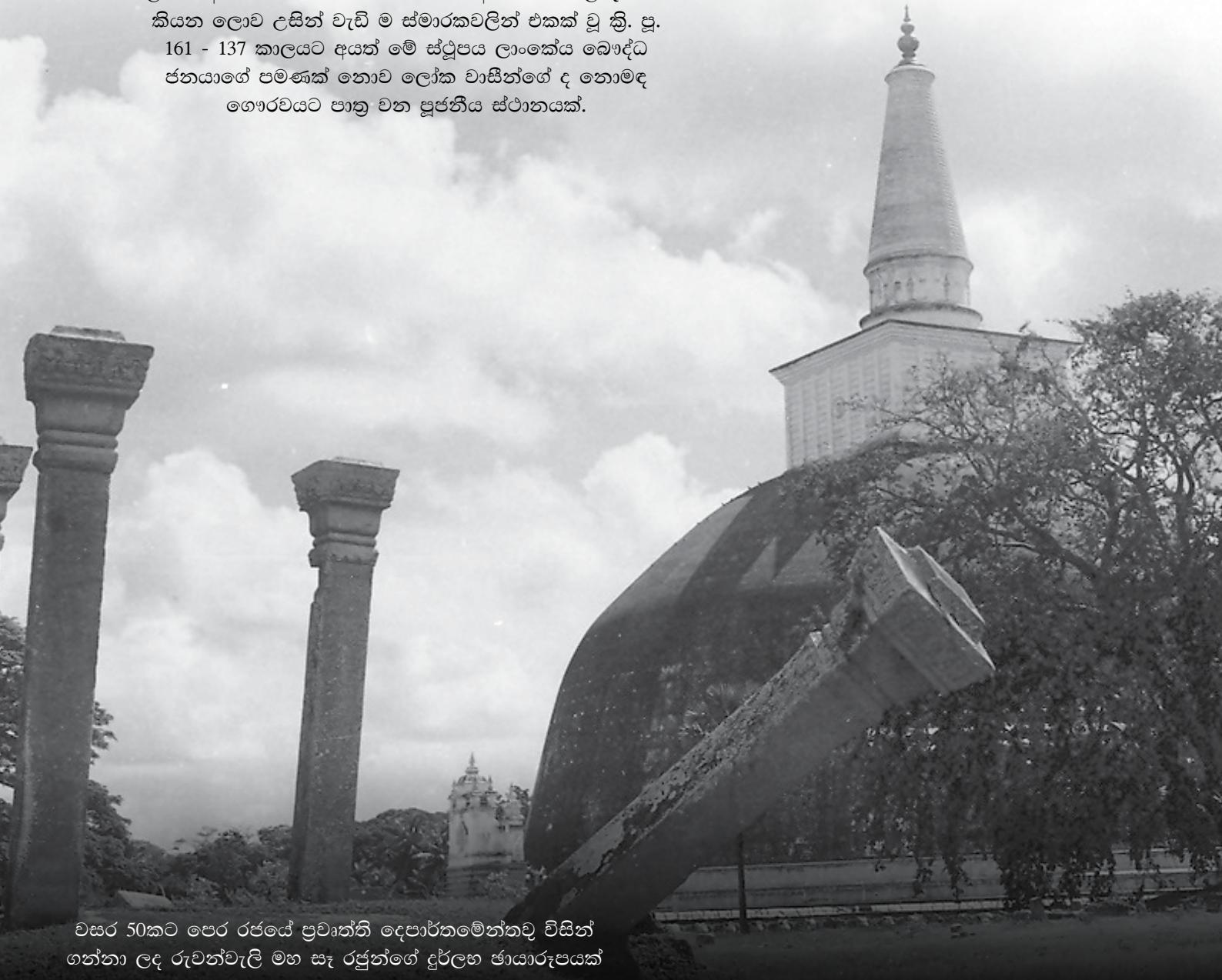
2019 අපේල් 01

ත්‍රිපිටකාභ්‍බන්දනා
Tripitakabhivandana...

වශ්‍රෝට ආකෘති කද්ධරමයේ හඳු

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දේශීණ 8ක් වූ ධාතුන් වහන්සේලාගේ
 එක් දේශීණයක් තැන්පත් කර අනුරාධපුරයේ ඉදිකර ඇති
 රුවන්වැලි සැ රුෂ්න් දුටුගැමුණු රජතුමාගේ තිරමාණයක්.
 උසින් අඩි 300ක් සහ විශ්කම්භයෙන් අඩි 950කට උරුමකම්
 කියන ලොව උසින් වැඩි ම ස්මාරකවලින් එකක් වූ ත්‍රි. පු.
 161 - 137 කාලයට අයත් මේ ස්ථ්‍යාපය ලාංකේය බොද්ධ
 ජනයාගේ පමණක් නොව ලෙස්ක වාසීන්ගේ ද නොමද
 ගොරවයට පාතු වන ප්‍රූජනීය ස්ථානයක්.

වසර 50කට පෙර රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තු විසින්
 ගන්නා ලද රුවන්වැලි මහ සැ රුෂ්න්ගේ දුර්ලභ ණයාරුපයක්

දෙශීය

දෙසකතිය
2019 අප්‍රේල් 01

08

දේශාන්තරයට ගිය
සම්බුද්ධනම

15

ඉල්ලන තොරතුරු
මොනවාද?

19

සුපිරි පාසලත්
සුපිරි පාසලට

21

පලේ ගැහුර තාම දන්නේ නෑ

23

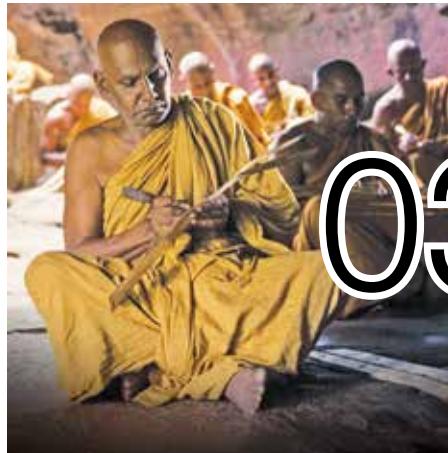
මහවැලියේ අඩසියවසක
මෙහෙවර

31

තෙල් බලයෙන්
රට දිනවමු

35

මල්ගුඩිය සැබැච්වක් වෙසි

03

කටරයේ කතාව

ව්‍යුත්‍යාචාර ඇසෙන
සද්ධිරමයේ භඩි

13

ලෝක
සංස්කෘතික උරුමයට
අපේ රැකිබි

29

ඛිතුරු කතක කොළඹ
ලොවක

41

ආකියාවේ ධනවතා
ඇම්බානි

දෙසතිය

රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුව,
163, කිරුළපන ඇවතිනි,
පොල්හේන්ගොඩ, කොළඹ 05.

සංස්කාරක මණ්ඩලය

දු. අ. 011 - 2513757

විද්‍යාත් තැපෑල - desathiya@gmail.com

බෙදුහැරමේ අංශය

දු. අ. 011 - 2515759 / දිගුව - 232

වෙළම 42, ක්‍රාපය 06, 2019 අප්‍රේල් 01

උපදේශක සංස්කාරක

නාලක කුදාලුව
රජයේ ප්‍රවෘත්ති අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්

අධික්ෂණ සංස්කාරක

තිලකරන්න ලියනපටබදී

සංස්කාරක

දුම්න්ද අප්‍රේල්ගේදර

නියෝජන සංස්කාරක

මාලා මල්කාන්ති පරණගමගේ

සේවකන්

කරුණාරන්න අමරත්‍යාග

නිරමාණ සැලසුම්

දුම්න්ත ගුණරත්න

ජ්‍යාරජප සංස්කරණය

රු රුවා සහ කටර නිරමාණය

සංඡ්‍යාච පෙන්තාවත්තු

විශේෂාංග ලේඛකයෝ

ආනන්ද ජයසිංහ

බොනාල්ඩ් ඩේනායිර

ගොලා සන්ධ්‍යානායකගේ

නුවත් මහෙෂ්

කා.වනා සිරිරුද්ධන

ප්‍රවෘත්ති නිලධාරී

නිල්මිණි ප්‍රනාන්දු

කළමනාකරණ සභාය

වභූහා ගුණස්කර

ජ්‍යාරජප උපදේශක

සුදුන් සිල්වා

ජ්‍යාරජප ගිල්ස්

ලක්සිර පුහාපණ අල්විස්

යමුනි රසමිකා

දරුණන කරුණාරන්න

තුසිත වන්දුක්‍රමාර

එල්. ඒ. රෝහන

බෙදුහැරමේ කළමනාකරණ

ඩී. කේ. විතානගේ

මුද්‍රණය

රජයේ මුදුන දෙපාර්තමේන්තුව

ප්‍රකාශනය හා බෙදුහැරම්

රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුව

ත්‍රිපිටකය ලෝක උරුමෙයක කරමු

ලොකවාසී බොද්ධයන්ට මෙන් ම සියලු ආගමික ජනතාවට එතිනාසික ත්‍රිපිටක ධර්මය ලෝක උරුමෙයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ යෝජනාව 2019 වසරේ මාර්තු මස 23 වැනි දින මහනුවර එතිනාසික දළ දා මාලිගය අභියාස පැවැත් වූ 'ත්‍රිපිටකාහිවන්දනා' ජාතික මහෝත්සවයේදී ජනාධිපති මෙමතීපාල සිරිසේන මහතා විසින් යුතෙනස්කෝ සංවිධානය වෙත බාර දීමේ අවස්ථාව එදිනට යෙදී තිබුම සි.

එම යෝජනාවට අනුව යුතෙනස්කෝ සංවිධානය මගින් ඉදිරියේදී පෙරවාදී ත්‍රිපිටක ධර්මය ලෝක උරුමෙයක් බවට පත් කරලීමට කටයුතු කරනු ඇත්තේ 'ලෝක උරුම මතක ලේඛනය'ට මෙය ඇතුළත් කිරීමෙන් පසුව සි.

ශ්‍රී ලංකිකයන් ලෙස මේ කරුණ අපට වැදගත් වන්නේ පසුගිය කාල වකවානුව තුළ බොද්ධාගම කෙරෙහි ඇති වෙමින් තිබු මිත්‍යා මත උරු කිරීමෙන් ත්‍රිපිටක දහම පිළිබඳ ගැහුරු අවබෝධයක් ජනතාව තුළ ඇති කිරීමෙන් මෙය අවස්ථාවක් ද වන නිසා. අනෙක් කාරණය වන්නේ ත්‍රිපිටකය ලෝක උරුමෙයක් ලෙස නම් කිරීමට ගත් මේ මූලික ප්‍රවේශයත් සමඟ ලොව පෙරවාදී බුදුභාෂා ව්‍යාපෘති වූ රටවල් ද ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ දක්වන උනන්දුව හා සැලකිල්ල වැඩිවීම වතුාකාරයෙන් ද අපට යහපත් ලෙස සැලපැමු ඉතා වැදගත් වීම. ඉදිරියේදී අභිමානවත් ජාතියක් ලෙස ශ්‍රී ලංකික නාමය ජාත්‍යන්තරයට ගෙන යාමටත් එමගින් මහගු පිටිවහලක් ලැබෙනු ඇති.

මේ සමගින් ඇති වන බොද්ධ ප්‍රබෝධය වැදගත් වන්නේ විශේෂයෙන් බොද්ධයන්ට පමණක් නොවේ සි. සියලු ආගමික නායකයන් ද මේ සත් කාර්යයට එක්වන නිසා ආගමික සංඝිදියාව ඇති කිරීමෙහිලා සිදු වන්නේ විභාෂා බලපැමක්. කෙසේ වෙතත් මෙහිදී අප අවධානයට ගත යුතු කරුණාකරු තිබෙනවා. ඒ, ත්‍රිපිටක ධර්මය ලෝක උරුමෙයක් වූ පමණින් ම මේ සියලු අරමුණු සාක්ෂාත් නොවන බව. මේ නිසා වැදගත් වන්නේ සද්ධර්මය තුළ ගැබී වූ දරුම කාරණා ගැහුරින් මෙනෙහි කරමින් ජීවිතයේ සැබැ අරමුණ කරා ලැබාවීමට අවශ්‍ය කටයුතු කිරීම සි.

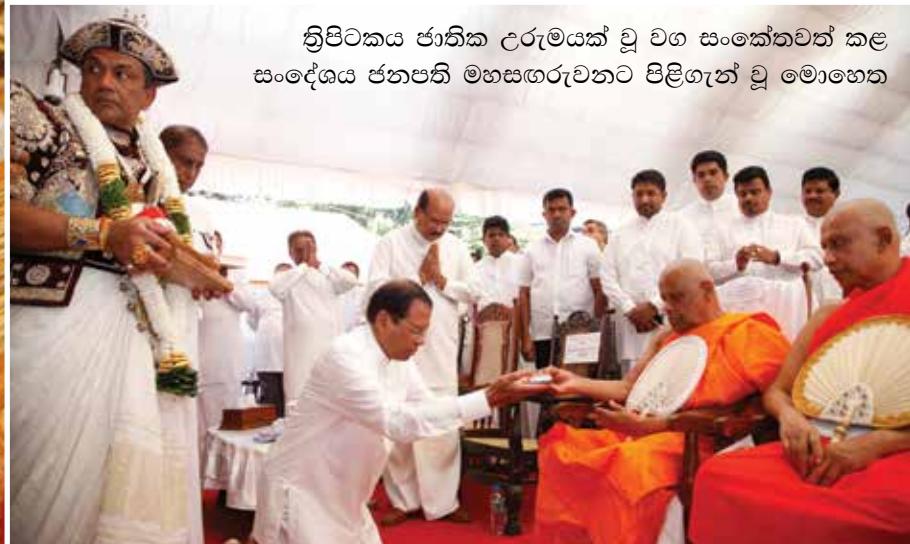
aluthgedaraduminda@gmail.com

විශ්වයට අයෙහා සදබරමයේ හඳ

ලේඛන ව වට්නාම ම ඇළාන
සැලකෙන ත්‍රිපිටක ධරුමය ආගම්
හේදයකින් තොර ව ජනතාව අතරට
ගෙන යාමටත් එයට ජාත්‍යන්තර
මට්ටම්න් පිළිගැනීමක් ඇති කර
සුරක්ෂිත කිරීමටත් ගන්නා ලද
තීරණය දෙස් විදෙස් ජනතාවගේ
නොමද ප්‍රාග්-සාවට ලක් වනු
නොඅනුමාන දී. පාලි භාෂාවෙන්
හා සිංහල භාෂාවෙන් ලේඛනාරුස්
කර ඇති අවශ්‍යකතා සහිත ත්‍රිපිටක

ධරුමය ජාතික උරුමයක් වශයෙන්
ප්‍රකාශිත ව තෙමසක් ඉක්මයාමටත්
පෙර ලෝක උරුමයක් ලෙස
සුරක්ෂිත කරන්නට අවශ්‍ය මූලික
පියවර ගැනීම සැලකිය හැකිකේ
සකල ලෝකවාසී ජනතාව ම ලද
භාගයක් ලෙස. ඒ සඳහා ආරම්භක
පියවර ගැනුණේ 2019 වසරේ
මාර්තු මස 23 වැනි දින මහනුවර
ලේඛනාධික දළ දා මාලිගය අභියන්
පැවැත් වූ 'ත්‍රිපිටකාභ්‍යවාදනා' ජාතික
මහෝත්සවයේදී.

ත්‍රිපිටකය ජාතික උරුමයක් වූ වග සංකේතවත් කළ
සංදේශය ජනපති මහසයරුවනට පිළිගැන් වූ මොහොතා

එක්සත් ජාතින්ගේ අධ්‍යාපනික,
විද්‍යාත්මක හා සංස්කෘතික සංවිධානය
(United Nations Educational, Scientific and cultural Organization)
වන යුතෙක්ව මගින් තිරමල
පේරවාදී ත්‍රිපිටක ධරුමය ලෝක
෋රුමයක් බවට පත් කරලීමට 'ලෝක
෋රුම මතක' (Memory of the
World) ලේඛනයට ඇතුළත් කිරීම
සඳහා වන යෝජනාව එම සමුළුවට
ඉදිරිපත් කිරීම සියලුම එහිදී සිදු වෙනේ. ඒ,
ගෙෂ්‍යකාධික මහනාධිම්වරුන්ගේ
මූලාශ්‍යනාරුස්ථානයේ, පන්දහසක මහ
සංසරන්නයේ අනුශාසකත්වයෙන්
සහ පේරවාදී බුදු දහම අදහන ලොව
අනෙකුත් රටවල නියෝජිතයන්ගේ
මෙන් ම දෙස් විදෙස් ප්‍රභූ ජනතාවගේ
ද සහභාගිත්වය ඇති ව.

මේ වෙනුවෙන් මාරු මස 16-23 දක්වා 'ත්‍රිපිටකාභිවන්දනා ජාතික සතියක්' ද ප්‍රකාශයට පත් කරමින් ජාතික, පළාත්, දිස්ත්‍රික් හා ග්‍රාමීය මට්ටමින් වැඩසටහන් රසක් ද කියාත්මක වූණා. ඒ යටතේ ත්‍රිපිටක ධර්මය පිළිබඳ දාම් පාසල් දරුවන් ඇතුළත් රටේ ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්, ධර්ම දේශනා සහ දානමය පිළිම දිපව්‍යාප්ත ව

පවත්වමින් මේ ජාතික කාර්යයට ආගම් බේදයකින් තොර ව රටේ සියලු ජනතාවගේ අවධානය යොමු කරවා ගැනීමට කටයුතු කිරීම රජය ගනු ලැබූ සාධනීය පියවරක්.

පෙරවාදී ත්‍රිපිටකය යුතෙස්කේ ලෝක උරුම මතක ලේඛනයට අනුළත් කිරීමට තීරණය කිරීම ඉතා සුවිශේෂී කරකව්‍යයක් වන්නේ එමගින්

අහිමානයට සංකේතයක

යුතෙස්කේ සංචාරණය විසින් ලෝක උරුම හුදානා ගන්නේ කොටස තුනක් ඔස්සේ සි. පළමු වැන්න ස්පර්ශනීය ලෝක උරුම. එය ස්වාභාවික හා සංස්කෘතික ලෙස දෙයාකාර සි. අනුරාධපුරය, සිංහල ඇතුළත් ශ්‍රී ලංකාවේ ලෝක උරුම ඇට අයන් වන්නේ මෙයට සි. ලෝකයේ ස්පර්ශනීය ලෝක උරුම 1073ක් තිබෙනවා. එයින් බහුතරයක් තිබෙන්නේ ආසියාකරයේ.

අස්පර්ශනීය ලෝක උරුම ගණයට සාරධරුම, කළා කාති, හාජාව, පෙරහැර වැනි සංස්කෘතිකාංග අයන් වෙනවා. මැතකදී ලෝක උරුම ලේඛනයට ඇතුළත් කර ඇති අම්බලන්ගොඩ තුල් රැකබ සම්පූද්‍ය හා ඒ ආස්‍රිත පාරම්පරික ශිල්පීය උරුමය මිට අයත්. 2015 වසරේ යුතෙස්කේ සාමාජිකත්වය ලැබූ රටවල් 196න් රටවල් 48ක කම්ටුවක් විසින් සම්ක්ෂණය කර 2018 වසරේ නොවැම්බර් මස මොරේෂස් රටේදී එය අනුමත කළා. මිට අමතර ව අංගම්පොර කළාව ලෝක උරුමයක් ලෙස නම් කිරීමට යෝජනා කර තිබෙනවා. තුවර පෙරහැරත් යෝජනා කර අනුමත කරන මට්ටමේ සි තිබෙන්නේ.

තුන් වැනි කොටස වන්නේ ලිපි ලේඛන පිළිබඳ උරුමය හෙවත් යුතෙස්කේ ලෝක උරුම මතක (memory of the world) ලේඛනය සි. ත්‍රිපිටකය ලෝක උරුමයක් වන්නේ මේ යටතේ සි. මේ දිගුකාලීන කියාවලියක්. ලෝක උරුමයක් සඳහා වන යෝජනාව යුතෙස්කේ මූලස්ථානය වෙත ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසු මේ පිළිබඳ පිටු 15කින් යුතු ලේඛනයක් පිරවිය යුතු සි. මේ සඳහා 15 දෙනෙකුගෙන් යුත් විද්‍යාත් කම්ටුවක් පත් කර තිබෙන්නේ ද එම කියාවලියේ තිබෙන සංකීරණත්වය නිසා.

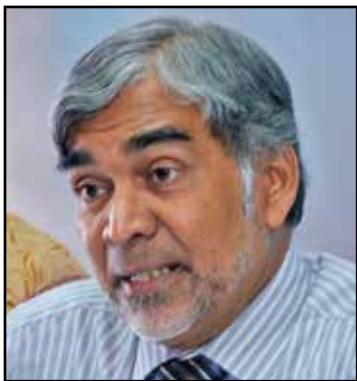
නිරමල පෙරවාදී බුද්ධිම අතාගත පරුපුර වෙත නිවැරදි ව දායාද කිරීමේ උත්කාශ්‍ය අරමුණ ද එමගින් සාක්ෂාත් වන නිසා. ත්‍රිපිටකය සම්බන්ධයෙන් විවිධ ප්‍රාග්ලයන් විසින් සිදු කරන විකාශී අර්ථපථන නිසා බුද්ධිමට සිදු විය හැකි හානිය වැළක්වීම ද මෙහි ප්‍රධාන අරමුණක්.

නිරමල බුද්ධිම අඛණ්ඩ ව පවත්වාගෙන ආ රටක් ලෙස එය

යක ගැනීමට ස්‍රී ලාංකිකයන් තුළ උනන්දුවක්, උද්‍යෝගයක් තිබෙන බව අන් රටවලට ඒත්තු ගැනීමටත් මේ පිළිබඳ අන් රටවල පොදු මතයක් ගොඩ නැගීමටත් මේ කාර්යය ඉතා වැදගත් වන බව ජනාධිපති ලේකම් උදය ආර් සෙනෙන්ට්තන පවසනවා. එහිදී එම රටවල සහයෝගය ලබා ගැනීමට අපේක්ෂා කිරීමත් ඉදිරි අරමුණක්.

යුතෙනස්කේ මූලස්ථානයේ රටවල් 48 කින් යුත් කම්මුවට (Inter governmental committee) ඉදිරිපත් කිරීමට පෙර තක්සේරු කම්මුව (Evaluation committee) විසින් මේ පත්‍රිකාව අනුමත කිරීම කළ යුතු සි. පසුව සි රටවල් 48 කම්මුවේ අනුමැතිය හිමි වන්නේ.

යුතෙනස්කේ ලේක උරුම මතකය යටතේ බුද්ධිම පවතින රටවල ත්‍රිපිටක දහම ලේක උරුම ලෙස නම් කර තිබෙනවා. 2007 වසරේ කොරියාවේ මහායාන ත්‍රිපිටකය ලේක උරුමයක් ලෙස සි අනුමත කර තිබෙන්නේ. එය ලි ප්‍රවරු 8000ක ලියා තිබෙන අතර එය කිලෝ තීටර කේ දිග සි ලේක උරුම සම්බන්ධයෙන් මැතිකදී කරන ලද අධ්‍යායනයකට අනුව මියන්මාර හෙවත්

ප්‍රේමලාල් රත්නවීර

ලේකම් ජනරාල්
යුතෙනස්කේ සංචාරකයේ
ශ්‍රී රංකා කාර්යාලය

ලේඛන ව්‍යාපෘතියට එය බාර්දීම සි සිදු කරන්නේ. එම කම්මුව අනුමත කළ පසු අනුමත තුළ නිර්ණායක හඳුන්වා දී තිබෙනවා. මේ සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ තිබෙන්නේ ජාතික ලැයිස්තුවක්. දැනට එය පාලනය වන්නේ ජාතික ප්‍රස්තකාල සේවා මැව්බලය මගින්. විවිධ විෂයයන් සම්බන්ධ විද්‍වත්තන් 15කගේ න් සමන්විත කම්මුවක් මගින් යෝජන කාරණය අනුමත කළ පසු ලේක නාම ලේඛනයේ විද්‍වත්තන්ගෙන් සමන්විත තක්සේරු මැව්බලයකට ඉදිරිපත් කර එයින් ද අනුමත වූ පසු ලේක උරුම නාම ලේඛනයට යවනවා.

ආගමට සම්බන්ධ නොවන වෙනත් දැ පවා ලේක උරුම ලෙස නම් කිරීමට යෝජන ව තිබෙනවා. මහාවංශය, 1815 අත්සන් කරන ලද යටත් විෂ්ටත ගිවිසුම් ද රිට අයත්. ගාල්ල පොරාණික සෙල්ලිපියක් ද ලේක උරුමයක් ලෙස නම් කිරීමට සකස් කරමින් තිබෙනවා. මෙවැනි ලේක උරුම රටකට ගෙන දෙන්නේ වාසි ර සක්. මේ නිසා ප්‍රසිද්ධිය, අභිමානය, පිළිගැනීම ඕස්සේ සංවාරක ව්‍යාපාරයටත් එය ප්‍රබල ව බලපානවා. අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී යුතෙනස්කේ ආධාර ලබා ගැනීමට හැකිවීමත් ජාත්‍යන්තරමය වශයෙන් මේ ඕස්සේ ලැබෙන ප්‍රතිලාභයක්.

මාලා මල්කාන්ති පරණගමගේ

ශ්‍රී. පු. පළමු වැනි සියවසේ වෙළගම්බා රජ සමයේ මාතලේ අලුවිජාරයදී පළමු වැනි වරට තල්පත්වල ලේඛනාරු කරන ලද ත්‍රිපිටක දරමය 1956 වසරේ 2500 වැනි ගි සම්බුද්ධත්ව පුදත්තිය නිමිත්තෙන් විශේෂ ව්‍යාපෘතියක් ලෙස සංරක්ෂණය කිරීමට පියවර ගැනුණේ ගුන්පාවලින් ලෙස එය මුදුණය කර ප්‍රකාශයට පත් කිරීමෙන්. ඒ, බලංගොඩ ආනන්ද මෙම්තිය මහනායක හිමියන්ගේ අනුගාසකත්වය යටතේ සම්පාදක මැව්බලයක් මගින්. ත්‍රිපිටකය 2019 වසරේ ජනවාරි මස 05 වැනි දින ජාතික උරුමයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් වන්නේ 2019.02.07 දිනැති අංක 2109/03 දුරන අතිවිශේ ගැසට් පත්‍රය මගින්. ආන්ඩ්‍රුන් ව්‍යාපෘතාවේ 33(2)(ඇ) අනු ව්‍යාපෘතාවෙන් ජනාධිපතිවරයා වෙත පැවරි ඇති බලතල අනුව එලෙස ත්‍රිපිටකය ජාතික උරුමයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට සමග රජයේ අවසරයකින් තොර ව එය සංස්කරණය කිරීමට හෝ පරිවර්තනය කිරීමට හෝ කිසිවකටත් ඉඩක් නැහැ. පෙරවාදී බුද්ධිම විකාශී කරමින් බුද්ධිමෙම හර පද්ධතියට හානි පැමිණවීමත් ධර්මයට වැරදි අර්ථ කථන ලබා දීමත් දර්මය අවශ්‍යවට ලක් කිරීමටත් කටයුතු කිරීමෙන් සිදු වන අධරමවාදී බලවේගවලින් ත්‍රිපිටකය ආරක්ෂා කර ගැනීමේ පරම පවත්තු වෙතනාවෙනු සි මේ කාර්යය සිදු කරනු ලබන්නේ. මේ අනුව පාලි හා සිහළ හා ප්‍රාග්ධන හා ප්‍රාග්ධනය ලැබූ ඇති ජාතික උරුමයක් වූ ත්‍රිපිටකය ලේක උරුමයක් බවට පත් කිරීමේ අමාත්‍ය මැව්බලය යොරුණාව සඳහා අනුමැතිය හිමි වන්නේ 2019 වසරේ ජනවාරි මස 13 වැනි දා. ඒ අනුව සි ත්‍රිපිටකය මෙලෙස ලේක උරුමයක් සඳහා වන යෝජනාව ඉදිරිපත් වන්නේ.

යුතෙනස්කේ සංචාරකය විසින් ලේක උරුම ප්‍රකාශයට පත් කරන්නේ 1972 වසරේ නොවැම්බර මස 16 වැනි

දින ප්‍රංශයේ පැරිස් නුවර පැවැති යුතුනෙස්කේ සංචාරණයේ 14 වැනි සමුළුවේදී සම්මත කර ගත් 'ලෝක සංස්කෘතික හා පාරිජරික උරුමය යක ගැනීම පිළිබඳ අන්තර්ජාතික සම්මුතිය' (World Cultural and Natural Heritage) යටතේ යි. එයට අනුව ලෝක උරුමය සංස්කෘතික උරුමය හා ස්වාධාවික උරුමය ලෙස කොටස් දෙකකින් සමන්විත යි. මෙහි තෙත්හාසික, කලාත්මක, සංස්කෘතික හා විද්‍යාත්මක වශයෙන් විශ්වයට ම සුවිශේෂ අගයක් ගන්නා වාස්තු විද්‍යාත්මක වැඩි, මුර්ති සහ විතු, පුරාවිද්‍යාත්මක වට්හාකම්, අහිලේඛන, ගල් ග්‍රහා මෙන් ම මිනිසුන් විසින් නිර්මාණය කර ඇති හෝ ස්වාධාවික හෝ මිනිසුන් විසින් නිර්මාණය කර ඇති මිශ්‍ර කාර්යයන් සංස්කෘතික උරුමයට අයත්. ස්වාධාවික උරුම ලෙස හැඳින්වෙන්නේ ලෝකයට ම සුවිශේෂ වූ සෞන්දර්යාත්මක, හෝ තිකින් හෝ තිකින් විද්‍යාත්මක හා සංරක්ෂණය වන්නේ අස්පර්යනිය සංස්කෘතික උරුමය ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳ සම්මුතිය (Convention for the safeguarding of the intangible Cultural Heritage) මගින්. 2006 වසරේ අප්‍රේල් 20 වැනිදා සිට ක්‍රියාත්මක මේ සම්මුතිය සඳහා අන්සන් තබා ඇත්තේ රටවල් 178ක්. මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ගෝලීය හා සමාජ පරිවර්තන මගින් මෙවැනි උරුම කොරෝනි ඇති වන හානිකර බලපෑම පිළිබඳ සංවාදයක් ඇති කරමින් එම උරුම සංරක්ෂණයට පියවර ගැනීම, මේ සම්මුතිය 1972 වසරේ සම්මත වූ 'ලෝක සංස්කෘතික හා පාරිජරික උරුමය යක ගැනීම පිළිබඳ අන්තර්ජාතික සම්මුතිය' වඩා පුළුල් ව ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් ලබා දෙන්නේ විශේෂ දායකත්වයක්.

මෙලෙස නම් කර තිබෙන ශ්‍රී ලංකාවේ ලෝක උරුම ගණන 08ක්. 1982 වසරේ ප්‍රංශයේ පැරිස් නුවර පැවැති එහි 6 වැනි සමුළුවේදී අනුරාධපුර නගරය මෙරට පුරුම ලෝක උරුමය වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කොරෝනාවා. ඒ, 200 වැනි ලෝක උරුමය වශයෙන්. එම සමුළුවේදී ම 201 වැනි ලෝක උරුමය ලෙස පොලොන්තරුව පැරණි නගරයන් 202 වැනි ලෝක උරුමය ලෙස සිහිරියන් නම් කොරෝනාවා. මේ අතර සිංහරාජ වනාන්තරය 1988 වසරේදී 405 වැනි ලෝක උරුමය ලෙස නම් කොරෝන්නේ බුසීලයේ බුසල්ස් නුවර පැවැති දස වැනි සමුළුවේදී. එම සමුළුවේදී ම පිළිවෙළින් මහනුවර පැරණි නගරය

හා ගාල්ල ඕලන්ද බලකොටුව 450 වැනි හා 451 වැනි ලෝක උරුම ලෙස සි නම් කොරෝන්නේ. 1991 වසරේ වියුතිසියාවේ පැවැති පහලෙලාස්වැනි සමුළුවේදී 561 වැනි ලෝක උරුමය ලෙස රංගිරි දූෂිල්ල රජ මහා විභාරය නම් කොරෝන්නේ මෙරට හත් වැනි ලෝක උරුමය ලෙස යි. එසේ ම මෙරට අට වැනි ලෝක උරුමය ලෙස 2010 වසරේදී බුසීලයේ බුසල්ස් නුවර පැවැති තිස් හතර වැනි සමුළුවේදී ශ්‍රීපාද අඩවිය, හෝර්ටන් තැන්ත සහ නකල්ස් කදුවැටිය ඇතුළත් මධ්‍යම කදුකර පුදේශ නම් කොරෝනාවා. මේ ලෝක උරුම අට ම ස්පර්යනිය ලෝක උරුම ගණයට ය අයත් වන්නේ. 2018 වසරේ ලෝක උරුම ලැයිස්තුවට ඇතුළත් වූ අම්බලන්ගොඩ නුල් රුකුබි සම්පුද්‍ය හා ඒ ආග්‍රිත පාරමිපරික ඩිල්පීය උරුමය සංරක්ෂණය වන්නේ අස්පර්යනිය සංස්කෘතික උරුමය ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳ සම්මුතිය (Convention for the safeguarding of the intangible Cultural Heritage) මගින්. 2006 වසරේ අප්‍රේල් 20 වැනිදා සිට ක්‍රියාත්මක මේ සම්මුතිය සඳහා අන්සන් තබා ඇත්තේ රටවල් 178ක්. මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ගෝලීය හා සමාජ පරිවර්තන මගින් මෙවැනි උරුම කොරෝනි ඇති වන හානිකර බලපෑම පිළිබඳ සංවාදයක් ඇති කරමින් එම උරුම සංරක්ෂණයට පියවර ගැනීම, මේ සම්මුතිය 1972 වසරේ සම්මත වූ 'ලෝක සංස්කෘතික හා පාරිජරික උරුමය යක ගැනීම පිළිබඳ අන්තර්ජාතික සම්මුතිය' වඩා පුළුල් ව ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් ලබා දෙන්නේ විශේෂ දායකත්වයක්.

මෙලෙස ස්පර්යනිය ලෝක උරුම හැරුණු විට යුතුනෙස්කේ සංචාරණය විසින් වර්ගීකරණය කර ඇති 'ලෝක උරුම මතක ලේඛනය' යටතේ යි ත්‍රිපිටක ධර්මය ලෝක උරුමයක් ලෙස සංරක්ෂණය කිරීමට පියවර ගැනෙන්නේ. යුතුනෙස්කේ සංචාරණයේ ශ්‍රී ලංකා කාර්යාලයේ ලේකම් ජනරාල් ප්‍රේමලාල් රත්නවීර සඳහන් තරන ආකාරයට කොරියාව, මියන්මාර් යන රටවල පෙරවාද හා මහායාන බුදුධාම ලෝක උරුම ලෙස පිළිගෙන ඇති අතර ශ්‍රී ලංකාවේ පෙරවාද බුදුධාම ලෝක උරුමයක් ලෙස නම් කිරීමට කටයුතු කිරීම ශ්‍රී ලංකාව ජාත්‍යන්තරය

ත්‍රිපිටකය ජන බුහුමතව ලක් වෙමින්

තුළ ඉහළට ඔස්ව තැබීමට ද විශේෂිත හේතුවක් වෙනවා.

මොවාරය පුජා අගලකුබි සිරිසුමන හිමියන් පෙන්වා දෙන ආකාරයට ත්‍රිපිටක දහම බුද්ධීමතුන්ගේ දහමක්. මේ පිළිබඳ උන් වහන්සේ තවදුරටත් සඳහන් කරන්නේ මෙලෙස, "ආකර්ෂිත සි ක්ලාක් නමැති විද්‍යායුයා 'ගැමුරු මුහුද' තමැති ග්‍රන්ථයේ සටහන් කර තිබෙනවා තවත් අවුරුදු පනහකින් බුද්ධීමතුන්ගේ ලෝකයේ ඉතුරු වන එක ම දහම ත්‍රිපිටක දහම වන බව. රේ හේතුව වන්නේ ත්‍රිපිටක ධර්මය තුළ කිසිම ආකාරයෙන් දේව ඇඟිලමක් පිළිබඳ සඳහන් නොවීම. ඒ වගේ ම මනුෂ්‍ය

॥

වසර 2500ක ඉතිහාසය තුළ සිදු කළ සංගායනා

කෙට පසුව සි මේ බුදුදහම අප පවත්වාගෙන යන්නේ. එය ගුගයෙන් ගුගයට ලබන දැනුම මත වෙනක් වෙනවා. ඒ නිසා මේ පිළිබඳ එක් මතයකට එළඹීම වැදගත්. තීරුමල බුදුදහම අඛණ්ඩ ව පවත්වාගෙන ආ රටක් ලෙස ශ්‍රී ලංකිකයන් තුළ උනත්දුවක්, උද්ධෝගයක් තිබෙන බව අන් රටවලට ඒන්තු ගන්වීමටත්, අන් රටවල පොදු මතයක් ගොඩනැගීමටත් මේ කාර්යය ඉතා වැදගිය ඉතා වැදගත් වෙනවා. ඒ නිසා මේ පිළිබඳ එක් මතයකට එළඹීම වැදගත්. තීරුමල බුදුදහම අඛණ්ඩ ව පවත්වාගෙන ආ රටක් ලෙස ශ්‍රී ලංකිකයන් තුළ උනන්දුවක්, උද්ධෝග යක් තිබෙන බව අන් රටවලට ඒත්තු ගැන්වීමටත්, අන් රටවල පොදු මතයක් ගොඩනැගීමටත් මේ කාර්යය ඉතා වැදගත් වෙනවා. විශේෂයෙන් ඉන්දියාව මේ ත්‍රිපිටිය ලෝක උරුමයක් කිරීම සඳහා වන යෝජනාවට එකතුවය පළ කිරීම අපට විශාල හක්තියක්. අනෙකුත් රටවල සහයෝගය ද ලබා ගනීමින් ඉදිරියේදී මේ කටයුතු කරගෙන යාමට කටයුතු කිරීමත් අපගේ අපේක්ෂාවක්

”

දැරුණයක් ලෙස සැලකෙන ත්‍රිපිටික දැරුණය පුද්ගලයකුට මෙලෙට පරෙලාට ජ්‍යෙෂ්ඨයෙන් එතෙර වන්නට තිබෙන දැරුණයක්. මේ නිසා ත්‍රිපිටිය ලේකයේ බුද්ධමත්තාගේ මෙන් ම ප්‍රඟාවන්තයන්ගේ දැරුණයක්.”

බොද්ධ රටවල සහ බොද්ධ නොවන රටවල ජාත්‍යන්තර අවධානය දිනා ගැනීමට වැදගත් වන මේ එකිහාසික සත්‍යාච්ච්‍යානය ත්‍රිපිටිය පිළිබඳ බොද්ධයන් අතර පවතින මත ගැටුම නැති කිරීමටත් හික්ෂුන් වහනස්ලාගේ න් පවා ඒ පිළිබඳ පැතිර යන විවිධ මතිමතාන්තර දුරු කිරීමටත් හේතු වන බව ප්‍රසාද ජාත්‍යන්තර පිළිබඳ උදාය ආර් සෙනෙටිරත්නා මේ කාර්යයයේ වැදගත්කම අවධාරණය කරන්නේ මෙලෙස: ‘වසර 2500ක ඉතිහාසය තුළ සිදු කළ සංගායනා කෙට පසුව සි මේ බුදුදහම අප පවත්වාගෙන යන්නේ. එය ගුගයෙන් ගුගයට ලබන දැනුම මත වෙනස් වෙනවා. ඒ නිසා මේ පිළිබඳ එක් මතයකට එළඹීම වැදගත්. තීරුමල බුදුදහම අඛණ්ඩ ව පවත්වාගෙන ආ රටක් ලෙස ශ්‍රී ලංකිකයන් තුළ උනන්දුවක්, උද්ධෝග යක් තිබෙන බව අන් රටවලට ඒත්තු ගැන්වීමටත්, අන් රටවල පොදු මතයක් ගොඩනැගීමටත් මේ කාර්යය ඉතා වැදගත් වෙනවා. විශේෂයෙන් ඉන්දියාව මේ ත්‍රිපිටිය ලෝක උරුමයක් කිරීම සඳහා වන යෝජනාවට එකතුවය පළ කිරීම අපට විශාල හක්තියක්. අනෙකුත් රටවල සහයෝගය ද ලබා ගනීමින් ඉදිරියේදී මේ කටයුතු කරගෙන යාමට කටයුතු කිරීමත් අපගේ අපේක්ෂාවක්’

ලෝක සිතියමේ ශ්‍රී ලංකාව කුඩා රටක් ව්‍යවත් පෙරවාදී බුදුදහම අදහන ශ්‍රී ලංකිකයන් ලෙස අප බුද්ධාලුම්තන ප්‍රිතියෙන් මේ අවස්ථාව සැමරිය යුත්තේ ආගම ධර්මයෙන් හික්මිත ජනතාවක් ලෙස එහි වටිනාකම් ලාවට ම කිය පැමුව අපට මෙය අවස්ථාවක් වන නිසා. මේ අනුව සියලු ආගම කෙරෙහි සමානාත්මකවකින් කටයුතු කරන්නට උගත්වන දහමක් වශයෙන් බුදුදහම අනාගතයට ලෝක උරුමයක් ලෙස මෙලෙස සුරක්ෂා කිරීම මත් දිනෙක එකිහාසික කර්තව්‍යයක් ලෙස ලොට පුරා ජනතාව සමරනු ඇති.

◀ මාලා මල්කාන්ති පරණාගමගේ

Spread of Buddhism thru 7th c. AD

රටව්ල් අතර බුදු දහම වක්‍රීත වූ ආකාරය

ඐ තුම් ත්‍රිපිටකයේ අන්තර්ගත වනුයේ ලොවිනු දහමක්. මෙලොව අන් සයුලු ආගම්, ඇදහිලි, දරුණ ආදි කිසිවකට සම කළ නොහැකි විධිෂ්ට වූ ධර්ම මාරුගයක්. එය මෙලොව උපන් හිතුම මනුෂ්‍යයකට පිළිගත හැකි, ගමන් කළ හැකි ධර්ම මාරුගයක් පමණක් නොව මුළු මහත් සෞඛ්‍යයන්ට ම එකත වූ මානව විත්ත සන්තානයේ උපරි අගුලුත්‍යයක්. ඒ නිසා මෙය කවර ජාතියකට ද, කවර ආගමිකයන්ට ද, කවර ක්ලාස්‍යකට ද, කවර දේශයකට ද යනාදි ලෙස ලසු කළ නොහැකික්. ඇනය හා බුද්ධිය ඇති හිතුම මිනිසකට එල ප්‍රයෝගන ලබා ගත හැකි ප්‍රත්‍යාශ දහමක් එහි අන්තර්ගත සි.

එද බුදු රාජාණන් වහන්සේ ස්වමාන ව වැඩ සිටියේ ක්‍ර. පු. 6 වැනි

සියවසේදී සි. ලෝක සන්ත්වයාට අපරිමිත ගුණයෙන් ධර්ම මාරුගය දේශනා කළ උන්වහන්සේ පන්සාලිස් වසක් ධර්ම මෙහෙවරෙහි යෙදුණු.

බුදුන්වහන්සේ පිරිනිවීමෙන් පසු ඇතැම් නිකුත්ත් වහන්සේලා දැන් අපේ නියමුවාණන් අපෙන් වෙන් වුණු. අපට මග හසර නොපෙනේ යැයි පවසමින් එහෙ මෙහෙ විසිරි යමින් වගකීමක් නැති ව කටයුතු කරන පිරිසක් බවට පත් වුණු. ඒ අවස්ථාවේ මහාකාරුණ්‍ය මහ රහතන් වහන්සේ තුවණන් අනාගතය දක්, එවකට මගධයේ රාජ්‍ය පාලකයා වූ අජාසත් රුෂ් හමු වී සාකච්ඡා කොට අනාගත ධර්ම සුරක්ෂාවේ පළමු පදනම ලෙස 'ප්‍රථම ධර්ම සංසයනාව' රජගහ නුවරදී සිදු කළා. ලෝකයට සද්ධර්මය පතුරුවාලීමේ

ඒතිනාසික සන්ධිස්ථානයක් ලෙස මේ සංගායනාව වැදගත් වුණු. විනය, සුතු - අහිඹරුම යන ත්‍රිපිටකය බුද්ධ ග්‍රාවක වූ මහ රහතන් වහන්සේලා විසින් ලෝවාසින්හට උරුම කරගැනීමට ගත් එම පියවර නිසා අද ලොව රටව්ල් ගණනාවකට ම 'ත්‍රිපිටක බරමය' සුරක්ෂිතව ව්‍යාප්ත කිරීමට මග හෙළි වුණු.

ද වැනි ධර්ම සංගයනාව පැවැත්වෙන්නේ බුදුන්වහන්සේ පිරිනිවන් පා වසර 100ක් ගත වූ තැනා සි. ව්‍යේ පුත්තක නම් වූ නික්ෂ්මන් වහන්සේලා සම්භයක් 'බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් අකුප යැයි' සම්මත කොට තිබූ කරුණු 10ක් 'කුපයැයි' වැරදියට හාවිනා කිරීමට ගත් උත්සාහය නිසා එවක පාලකයා වූ කාලාගේකා රුපගේ අග සහයක රේවත වැනි රහතන්

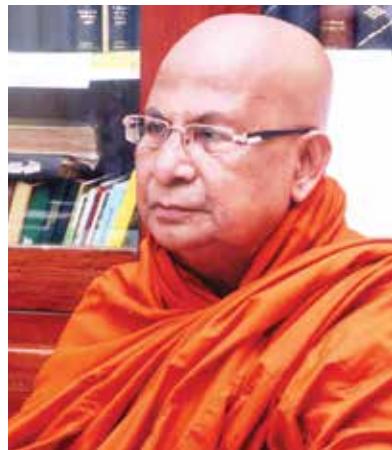
දෙශනතරයට ගිය සම්බුද්ධාම

වහන්සේලාගේ මූලිකත්වයෙන් 'දෙවැනි ධර්ම සංගයනාව' සිදු කිරීම තවත් වැදගත් සහයෝගීතානයක් වූණා. මේ සංගයනාවේදී බුදුන් වහන්සේ අනුදන වදු ධර්ම විනය එලෙසින් ම අපවත උරුම වීම වැදගත්. එහෙත් මේ කාලයේ දී ම හිසු සංසය වෙතින් 'මහාසංඛිති' නම් තවත් හේදන අවස්ථාවක් උද්වීම නිසා 'පෙරවාදය' හා 'මහාසංඛික' ලෙස සපුනේ දෙපක්ෂයක් ඇති වීම තිරණත්මක සිද්ධියක් බවට පත් වූණා. පෙරවාදී හිසුන් වහන්සේලාගෙන් කැඩී බිඳී ගිය ඒ පිරිස මහාසංඛික, උත්තර බුද්ධාගම, මහායානය යන පොදු නාමයන්ගෙන් භාජන්වන්නට වූණා. පෙසුකාලීන ව විනය, ජ්‍යෙෂ්ඨය, කොරියාව, ටිබෙට, වියෙනාමය හා රුසියාවේ ඇතැම් පුදේශ වෙතත් ව්‍යාප්ත වන්නේ ඒ මහාසංඛිකයන්ගේ ධර්මය බව පැහැදිලි යි.

එදා පුරුම සංසයනාවේදී පෙරවාදය ලෙසින් පිවිතුරු බුදුදහම ආරක්ෂා කරගත් සේවකියන් වහන්සේලා අනුදන් සංස සමාජය අද දක්වා ම පැවතිම මේ තිපිටක ධර්මය ආරක්ෂා කර ගැනීමට මහගු පිටවහලක් වූණා. පෙරවාදී බුදුදහම බුරුමය, තායිලන්තය, ශ්‍රී ලංකාව, කාමිබෝරය, ලාංසිය, නේපාලය හා ඉන්දියාවේ පුදේශ කිහිපයක ද ව්‍යාප්ත වූණා.

ත්‍රි. පු. තුන් වැනි සියවසේදී දෙදිව ධර්මාගෙක අධිරාජ්‍යාගේ සමයේ සිදු වූ තුන් වැනි ධර්ම සංගයනාව නිසා ධර්ම ප්‍රවාරය දේශ දේශාන්තර කර ව්‍යාප්ත වීමේ වැදගත්ම අවස්ථාව උදා වූණා. මොගේලී පුත්ත තිස්ස මහ රහතන් වහන්සේගේ අනුගාසනා පෙරදුරි ව පාටලිපුත්‍ර නගරයේදී පැවති මේ සංගයනාව අවසානයේදී ගත් අනාගතවාදී වැදගත් ම තිරණය වූණේ ධර්මය ලෙවා පුරා ප්‍රවාරය කරවීමට යි. ඒ අනුව රටවල් තවයක් මූලික ව පෙරවාද ධර්මය ප්‍රවාරය වූණා. ශ්‍රී මුඛ දේශනා ඇතුළත් උතුම් තිපිටකය එමගින් සංරක්ෂණය වී ලෙස් වහායානය ලක්වීම සාසනික වගයෙන් වැදගත්. එම රටවල් සහ ඉන්දියානු පුදේශ ලෙස හඳුනා ගැනෙන්නේ මේ ආකාරයෙන්.

කාග්ලීර - ගන්ධාර (පේෂ්වර - රටවල් පිශේෂ් පුදේශ), කමතිය මණ්ඩල

අර්ගමහා පත්තේචිත මහෝජාධිකාය කොටුගොඩ ධම්මාවාස මහනාහිමි

ශ්‍රී ලංකා අමරපුර මහා තිකායේ
ලත්තරිතර මහානායක
ගල්කිස්සේ ධර්මපාලාරාමාධිපති,
කතරගම උපාලි ආගමාධිපති

(මයිසුරු හා වින්ධ්‍යා කුදුවැටියෙන් දකුණු දෙස වූ පුදේශ), වනවාස (උතුරු කතාරා පුදේශ), පාරන්තය (එල්ලොරා - සාරුකම්ප්‍ර සුජ්පාරක පුදේශ ඇතුළත් බවහිර කළාපය), මහාරූපුය (එදා "මහාරවිට" පෙදෙස යි), ස්වරුණහුමිය - (බුරුමය), යෝනක දේශය - (වයඹ ඉන්දියාවේ සිට මැද පෙරදී දෙසට විහිදී ගිය පුදේශ යි), හිමවත් පුදේශය (හිමාලය කුදු අවට තෙක් පැතිරුණු පුදේශය), තම්බපණ්නිය (ශ්‍රී ලංකාව)

ධර්ම ව්‍යාප්තිය නිසා ලෝකයේ රටවල් ගණනාවකට පෙරවාද දහම පැතිර ගිය අතර මිලියා මතවාද බිඳී වැට් මේ දේශනා මාර්ගය මිනිසුන්ගේ හදවත්වල පෝෂිත වූණා. අද ලොව රටවල් ගණනාවකට පෙරවාදය හා මහායානය යන බුදුදහමේ දෙපක්ෂය ස්වකිය ධර්ම මාර්ගය ඉදිරියට ගෙන යමින් සිටිනවා. මහායානය, බෝසත් සංකල්පය මූල් කරගත් බුද්ධත්වය ම පරම තිව්වන ලෙස හඳුනාගත් පිරිසයි. එහෙත් පෙරවාදය අනුව තිරිවාණය ලබා ගැනීමට අවස්ථා තුනක් තිබෙනවා. ඒ, බුද්ධත්වය, පසේ බුද්ධත්වය හා මහරහත් පදධිය යි. මේ කටර "බෝධියකින්" හෝ තිරිවාණය සාක්ෂාත් කර ගත හැකි බව පෙරවාදයේ මූල්‍ය ඉදිරිපත් කිරීම යි.

විනය, ජ්‍යෙෂ්ඨය, කොරියාව වැනි රටවල ක්‍රියාත්මක මහායාන දහම තුළ ව්‍යුහයනය, තන්ත්‍රයනය වැනි උප ක්ෂේත්‍ර කිහිපයක් තිබෙනවා. පොදුවේ මේ දෙපිරිස ම බොද්ධ මාර්ගය අනුගමනය කරන අතර ඒ සඳහා වන පිළිවෙත් මාර්ගය දෙපසකින් අනුගමනය කරන බව සිපෙනෙන්නේ.

වර්තමානයේ තිපිටකය ජාතික උරුමයක් සේ ම ලෝක උරුමයක් බවට පත් කිරීම අතිය වැදගත් වන්නේ බුදු සපුනාට විවිධ වේශයන්ගේ දුරමත ඇතුළත් වීම පසුහිය වකවානුවේ දක්නට ලැබුණු නිසා යි. ගුද්ධාවෙන් අඩු, ධර්ම යුතුනය නිසි පරිදී නො ලැබූ, බටහිර මති මතාන්තරවලට නැඹුරු වූ විවිධ පැවිදි දිහි පිරිස් තම වැරදි මතවාද බුදුදහම තුළට මැබිලවා ගැනීමට මානවලන අවස්ථා අපට දක්නට හැකි යි. මෙට මෙන් ම විදේශීය බොද්ධ හික්සුන් වහන්සේලාගේ ද පරම යුතුකම හා වගකිම විය යුත්තේ ධර්මය 'උරමය' ලෙසම හඳුනාගෙන තමන් මෙන්ම සෙසු ජනතාව ද ඒ මාර්ගයේ යොමුකර විමයි.

වර්තමානයේ සැම බොද්ධ රටක ම වාගේ මේ තිපිටකය ලංකාව මූල් වී ආරක්ෂා කර ගත් නිසා, තව විරාත් කාලයක් මේ දහම ලෝ වැසියන්ගේ යහාතාත යෙද්වීය හැකි වාසනාවන්ත කාලයක් අපට උද වනු ඇති. විදේශ රටවල පින්කම්, ධර්ම දේශනා, ධර්ම සාකච්ඡා, ආධ්‍යාත්මික වැඩසටහන්, හාවනා වැඩසටහන් ආදිය සඳහා අද වැඩි වගයෙන් විදේශීක අනු ජාතිකයන්ගේ එකමුතුවෙන් කිරීමට පෙළඹීනු බොහෝ විට අපට දක්නට ලැබෙනවා. තිපිටකය ලෝක උරුමයක් වීමෙන් ලොව ආසියාතික, බටහිර හා තැගෙනහිර යුතුරේපිය රටවල පමණක් නොව සෙසු රටවල්වලට ද මේ සනාතන දහම නැවුම් ආල්‍යකයක් වනු ඇති.

◀ නිශාන්ත පිරිස්

බෞද්ධ විහාර ලේකවාසී උරුමයෝ

බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් පන්සාලිස් වසරක් තිස්සේ දේශනා කොට වදළ ශ්‍රී සඳ්ධරුමය එකතු කොට සකස් කරන ලද බෞද්ධාගමික ලියවිල්ල, ත්‍රිපිටකයයි. එතෙක් ආනන්ද තෙරැන් වහන්සේ විසින් කටපාඩමින් හා මතකයෙන් ආරක්ෂා කරගෙන පැමිණි ශ්‍රී සඳ්ධරුමය සම්බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් පසුව වැනසි යාමට ඉඩකඩ තිබුණා. මේ නිසා මහරජතුන් වහන්සේලා පන්සිය නමකගේ ප්‍රධානත්වයෙන් රජහා තුවරදී පැවැති පළමු ධර්ම සංගායනාවෙන් පසුව විනය, සුතු, අහිඛරම වශයෙන් පිටකවලට බෙද පසුකාලීනව ලේඛනගත කර ත්‍රිපිටකය සකස් කළා. මේ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කර වදළ ධර්ම කරුණු සම්දයක් ත්‍රිපිටකයට අයත්. සෙසු ආගම හා දරුණන බොහෝ විට දෙවියන් හා දේව සංකල්ප මත පදනම් වුවත් බෞද්ධ දරුණනය මගින් පෙන්වා දෙන්නේ සත්ත්වයාගේ ඉරණම තීරණය වෙන්නේ ඔහු විසින් සිදු කරන ලද කුසල් හා අකුසල් ත්‍රියාවන් හෙවත් කරුමය මත බවයි. මේ නිසා සෙසු ආගම හා දරුණන අතර වර්තමාන ලෝකයේ පිළිගැනීම වන්නේ, බුදුරජාණන් වහන්සේ ග්‍රේෂ්‍ය දරුණනිකයකු බවත් උන්වහන්සේ දේශනා කරන ලද ධර්ම කරුණු සම්දය හෙවත් ත්‍රිපිටකය ග්‍රේෂ්‍ය දරුණනයක් බවත්.

ත්‍රිපිටකයේ සැබෑ උරුමකරුවන් වන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ සරණ ගිය සම්බුදු සපුන් සිව්වනක් පිරිසයි. එනම් හික්ෂා, හික්ෂාණී, උපාසක, උපාසීකා යන තෙරුවන් සරණ ගිය පිරිස යි.

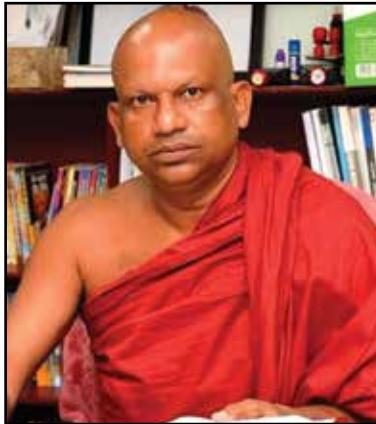
ත්‍රිපිටකය ලෝක උරුම ලැයිස්තුවට ඇතුළත් කිරීම සඳහා යුතෙස්කේට වෙත ඉල්ලීමක් කිරීමේ අපේක්ෂාව වන්නේ දැනට මේ සිව්වනක්

පිරිසට පමණක් උරුම වූ මේ ගේෂය වින්තනය හෙවත් මතවාදය සමස්ත ලෝකවාසී ප්‍රජාවගේම අයිතියක් උරුමයක් බවට පත් කිරීමයි. එවිට ලෝකයේ සිටින විවිධ ආගමික පිරිස්, දුරශ්‍යතිකයන්, වින්තකයන් ත්‍රිපිටකයේ අඩංගු ධරුම කරුණු පිළිබඳව ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කිරීමට පටන් ගනු ඇති. ලෝක උරුම කම්මුව ද මේ කරුණු කාරණා අධ්‍යයනය කිරීමෙන් පසුව සි ත්‍රිපිටකය ලෝක උරුමයක් වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කරන්නේ.

ත්‍රිපිටකය නැවත කොටස් 5 කට බෙද තිබෙනවා. ඒ මත්ස්‍යීම, සංයුත්ත, අංගත්තර, බුද්ධක හා දිස් නිකාය වශයෙන් විනය පිටකය ද කොටස් 5 බෙදෙනවා. ඒ පාරාජ්ජිකා පාලිය, පංචත්තිය පාලිය, මහාවග්ග පාලිය, වූලවග්ග පාලිය හා පරිවාර පාලිය වශයෙන්. එහි හික්ෂු, හික්ෂණී හා ගිහි විනය පිළිබඳව මැනැවින් සඳහන් වී තිබෙනවා. අහිඛ්‍රම පිටකය ද පිටක දෙකකින් සමන්විතයි. විනය හා සූත්‍ර පිටකයේ සඳහන් ධරුම කරුණු අධ්‍යයනය කර බැඳු විට මූලික වශයෙන් කොටස් 2කට බෙද දැක්විය හැකියි. ඉන් පලමු කොටස දුරශ්‍යතික මතවාද යන්නයි. තථාගතයන් වහන්සේ ලෝකය හා ලෝක සත්ත්වයා පිළිබඳව ඉදිරිපත් කරන ලද ගැඹුරු පැහැදිලි මතවාදය දුරශ්‍යතික මතවාද යන්නට අයත්. දෙවැන්න වාස්ත්වික සාධක යන්නයි. එනම් පුද්ගලයකට දෙනික වශයෙන් තමන්ගේ ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීමට අනුගමනය කළ හැකි ධරුම කරුණු සමුද්‍යයි. ත්‍රිපිටකයේ අන්තර්ගත මේ අංශ 2කම ජාති, කුල, ආගම් හේදයකින් තොරව ඕනෑම මත්‍යාෂයකට අනුගමනය කළ හැකි පොදු කරුණුයි. එසේ ම අහිඛ්‍රම පිටකය මගින් සඳහන් කරන්නේ පුද්ගලයකින් මනසේ ත්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ ගැඹුරු දේශනයි.

මේ නිසා ලෝකයට ත්‍රිපිටකය උරුම කිරීම මගින් බොද්ධ දුරශ්‍යතිය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීමට ඕනෑම අයකුට අවස්ථාව ලබා දීම ඉතාම වැදගත්. සමස්ත ලෝකයම මෙලෙස

බොද්ධ දුරශ්‍යතිය පිළිබඳව අධ්‍යානය කිරීමට නැඹුරු වීම මගින් බුදුන් වහන්සේ බලාපොරොත්තු වූ අරමුණ ද සංඝල වනු ඇති. උන්වහන්සේ වරක් දේශනා කොට වදලේ ප්‍රහාමන් වනවිට බබලන්නා වූ වස්තු 03ක් මෙලෙව පවතින බවයි. එනම්, සුරය මණ්ඩලය, වන්ද මණ්ඩලය හා ශ්‍රී

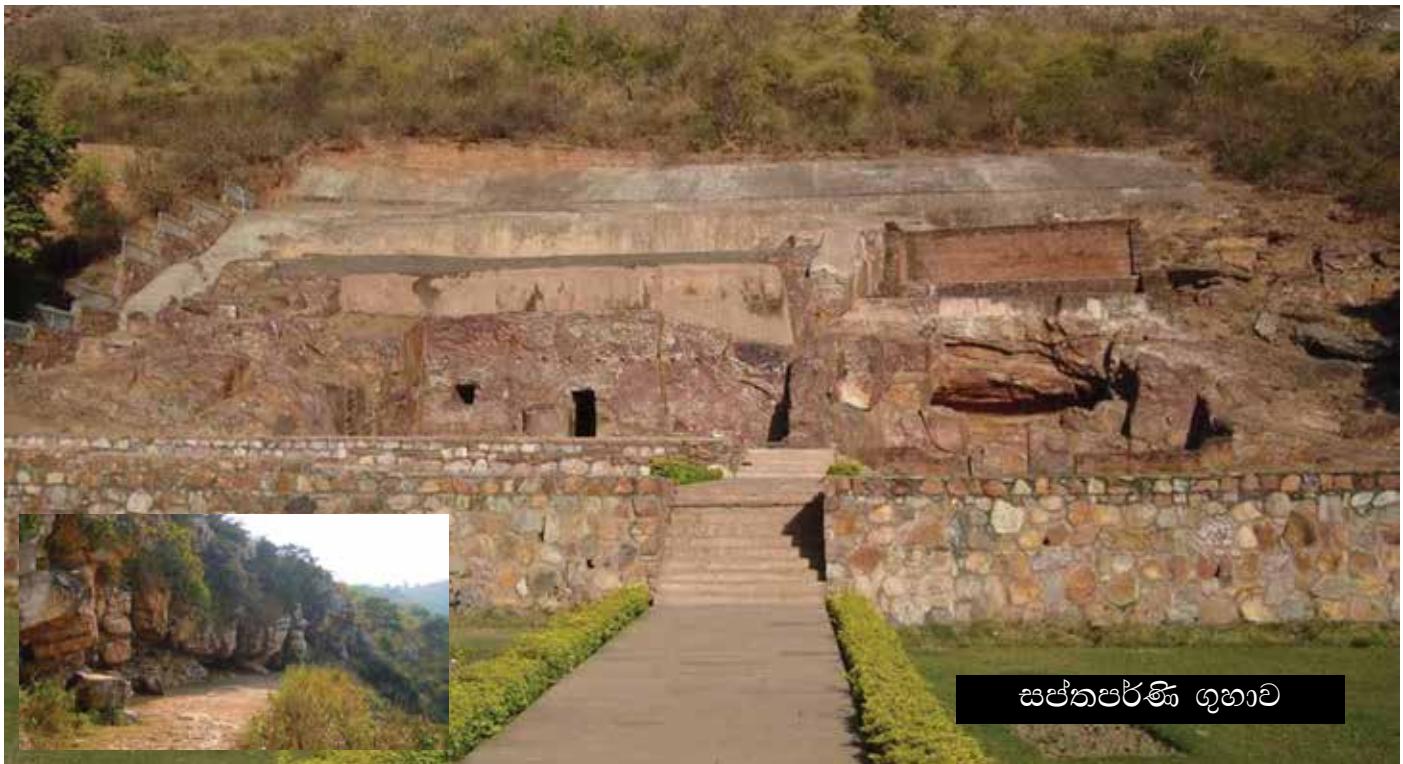

**මහාචාර්ය
ප්‍රජා පාහේගම කුදාලිස්කර හිමි
ඡේන්ඩර මහාචාර්ය
ඩොඩ්ඩ හා පාලි අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී රංකා හික්ෂු විශ්වවිද්‍යාලය**

**ත්‍රිපිටකය ලෝක උරුම
රැකිස්තුවට ඇතුළත් කිරීම
සඳහා යුහෙස්කේව වෙත
මෙළ්මීමක් කිරීමේ අපේක්ෂාව
වන්නේ දැනුව මේ සිවිවනක්
පිරිසට පමණක් උරුම
වූ මේ ගේෂය වින්තනය
හෙවත් මතවාදය සමස්ත
ලෝකයේ පිළිබඳව ප්‍රජා ප්‍රජාතිකය්
අයිතියක් උරුමයක් බවට
පත් කිරීමයි. එවිට ලෝකයේ
සිටින විවිධ ආගමික පිරිස්,
දුරශ්‍යතිකයන්, වින්තකයන්
ත්‍රිපිටකයේ අඩංගු ධරුම
කරුණු පිළිබඳව ගැඹුරින්
අධ්‍යයනය කිරීමට**

සද්ධර්මයයි. සුරයයා ප්‍රහාමන් වෙන්න බැබලෙනවා. සඳ, වළාකුලෙන් මිදෙන්න මිදෙන්න බැබලෙනවා. ඒ ආකාරයටම ශ්‍රී සද්ධර්මය ද ලෝකයේ මිනිසුන් අතර ප්‍රවලිත වන විට, මිනිසුන් කියවන විට ඒ අනුව ජැවිතය හැඩිගෙ ගන්නා විවිද එම ධරුමය අනුගමනය කරන විටදී බැබලෙන බවයි උන්වහන්සේ වදලේ. 'තථාගතප්ප විඩිනො ධම්ම විනයා විහතෙශ් විරුවති නො' පරීජ්වණෝ' විවාත වෙන්න වෙන්න බැබලීමට පටන් ගන්නවා, යනුවෙන්.

**එලෙස ත්‍රිපිටක ධරුමය
ලෝක උරුමයක් වූ පසුව එය
සියලු ආගමිකයන් අතර පුද්ගල් ව සාකච්ඡාවට බඳුන් වන විට, අධ්‍යයනය කරන විට, එය පුද්ගල ජැවිතය මෙන් ම රටේ සමාජ ආර්ථික දේශපාලන සංවර්ධනය සඳහා ද යොද ගත හැකියි. විශේෂයෙන් ම රටේ ආර්ථික පිළිවෙත ඒ අනුව සකස් කරගත හැකියි. පුද්ගලයකුගේ ජ්වන රටාව සකස් කර ගැනීමට බොද්ධ දුරශ්‍යතිය ලබා දෙන්නේ මනා වූ අස්වැසිල්ලක්. ලෝකයේ දියුණු රටවල් සංකීරණ වන විට මිනිසුන්ට ඇති වන මානසික පිඩිනය මග හරවා ගැනීමට බොද්ධ දුරශ්‍යතිය පෙන්වා දෙන්නේ යහපත් වූ මාරුගයක්. කනස්සල්ලෙන් තොර ජැවිතයක් ගත කිරීමටන් ධනාත්මක වින්තනය වර්ධනය කර ගැනීමටන් විශේෂයෙන්ම වාන්සික වින්තනය වර්තමාන සංකීරණ සමාජයට බොද්ධ හාවනාව ගැන කුමෝපායයන් සැබැවින් ම අස්වැසිල්ලක් වෙනවා නිසැකයි. විශේෂයෙන්ම මානසිකව ඇතිවන ව්‍යාකුලත්වය මග හරවා ගැනීමටන් විසඳා ගැනීමටන් දැනමත් බවහිර සමාජය හාවනාව පරිභිලනය කරමිනුයි සිටින්නේ. මේ නිසා බොද්ධාගමිකයන් වශයෙන් මෙන් ම ශ්‍රී ලංකිකයන් වශයෙන් ද අප සියලු දෙනාට මත්‍යාෂයක් වින්තනය මෙන් මත්‍යාෂයක් විවාස්‍යයයි.**

සජ්‍යතපර්මික ගුහාව

ත්‍රිමිටකයේ උපන සිදු වූ තැන

ත්‍රි පිටකයේ ඉතිහාසය පළමු වැනි ධර්ම සංගායනාව තෙක් ඇත්තට විහිදෙනවා. සම්බුද්ධ පරිනීරවාණයෙන් පසු බුද්ධ දේශනා ඉදිරියටත් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගැනීම මහා සංසිරත්නයට සි බාර වුණේ. මෙහිදී ඒ සඳහා මුලිකත්වය ගෙන කටයුතු කෙලේ මහා කාශ්‍යප මහ රහතන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ පන්සියයක් වූ මහ රහතන් වහන්සේලා.

ବ୍ରିଦ୍ଧନ୍ ପହଞ୍ଚେଟ ପିରିତିଲାଙ୍ ଆମେ
ପେର ଜୁରୀଷ୍ଟକୁ ମୁଗଳନ୍ ଦୈତ୍ୟରେ
ମହା ତେରଵରଣ୍କରେ ପିରିତିଲାଙ୍ ଆମେ
ଜ୍ଵଳନ୍ ତିକ୍ତ ନିଃସ୍ଥା ପାତ୍ରମୁ ବୈନି ଦରମ
ସଂଗ୍ରାଯନାଲେ ପ୍ରଦାନକୁତ୍ୱଯ ମହା
କ୍ଷାଣୁପ ମହ ରହନନ୍ ପହଞ୍ଚେଟ ହିତେ
ବ୍ରି ଏବ କାଜନ ଦୁରିଖାଜଦେ ଜ୍ଵଳନ୍
ଲେନଲା. ରତ୍ନଗନ୍ଧୁଵର ଶକଳ ମନ୍ଦ
ଅଦିରାତ୍ମଦେ ଅଗନ୍ଧୁଵର କି. ରତ୍ନଗନ୍ଧୁଵର
ଲାଙ୍ ପର୍ବତ ପାତ୍ରକୁ ନିବେନଲା. ଲାଙ୍କିନ୍
ଶକ୍ତ ପର୍ବତକୁ ବ୍ରି ଲେବାର ପର୍ବତଦେ
କିମିତି ପର୍ବତକୁ ଦୁହାବ କିମିତି ଶହ ଶେ ଅବିତ
ପ୍ରଦେଶର ଦରମ ସଂଗ୍ରାଯନାବ ଜ୍ଵଳନ୍
କକହେ କରନ ଲାଦେଦେ ମନ୍ଦବିଦିତି

බුදන් වහන්සේ පිරිතිවන්
පැමිට පෙර සැරයුත් මූගලන්
දැඟකළී මහා තෙරවරුනගේ

පිරිතිවන් පැම කිදුව තිබූ
නිකා පළමු වැනි ධර්ම
සංගායනාවේ ප්‍රධානත්වය
මහා කාශේප මහ රහතන්
වහන්සේට නිමි වූ බව ගාසනා
ඉතිහාසයේ සඳහන් වෙනත්.

අපාසත්ත රජතුමාගේ රාජ්‍ය
අනුග්‍රහයෙන්.

ଦେଖାରତମେନ୍ଦ୍ରିୟ ରତ୍ନଗଳଙ୍କୁ ପାଇଲା
ଅପାରାଧିର ପିଣ୍ଡର ଲେଖାର, ବିଜ୍ଞାଲ, ରତ୍ନା,
ଲେପାଲ୍‌ଲ ଚହ ତିର୍ପତ୍ରକୁ ଆଦି ପାରିବନ
ପିଣ୍ଡର ଏ ପ୍ରାର୍ଥନା ଗାଵିଷଣ କିମ୍ବା
କଳା. ତେ ଅନ୍ତରୁ ଚାହେତିର ପରିଣ୍ମା ଘରାବ
ଲେଖାର ପାରିବନାକୁ ପିଣ୍ଡର ବାବ
ହଙ୍ଗମାଗେନ ତିବେନବା. ରତ୍ନଗଳ ନୁହର
ପିଣ୍ଡର ଗାଵିଷଣ ଚାଲୈବେଳେ ମକ ଦ

සජ්‍යතපර්මි ගුහාව වෙවනාර පර්වතයට
අයත් යැයි සලකුණු කර තිබෙනවා.
මේ ගවේෂණ ඇරෝගියෙන් 1905 සහ
1906 වසරවලදී.

කළක සිට ම මහා කාඩුප
 මහරහතන් වහන්සේ වැඩ සිටියේ
 ත් රජගහ තුවර පිළ්පලී ගුහාවේ
 යැයි සඳහන් වෙනවා. උත්ත්වන්සේ
 පිළ්පලී ගුහාවේ වැඩ සිටියදී බරපතල
 ලෙස රෝගාතුර වූ අවස්ථාවේ
 බුදුන් වහන්සේ පිළ්පලී ගුහාවට
 වැඩම තොට මහා කාඩුප රහතන්
 වහන්සේට සෙත් පතා සඡ්න
 බෝල්ංජන සූත්‍රය දේශනා කර වදාල
 බවත් ගාසන ඉතිහාසයේ කියැවෙනවා.
 ඉන්දියා පුරාවිද්‍යා අංග මගින් පිළ්පලී
 ගුහාව පිහිටියෙන් වෙළඳාර පර්වතයේ
 ම යැයි දනට හඳුනාගෙන තිබෙනවා.

මේ සංගායනාවෙන් පසු විනය
පිටකය, සූත්‍ර පිටකය සහ අනිධර්ම
පිටකය වශයෙන් බුද්ධ දේශනා තුන්
පිටකය වශයෙන් ගොනු වුණා.

 කරුණාරන්න අමරතුංග

ලේක සංස්කෘතික උරුමෙයට අපේ රැකබ

විශ්වාසික මහාචාර්ය ඩී.ඩී.නන්ද්‍යෝග
කැලණිය විශ්වව්‍යාලය

ශ්‍රී ලංකාවේ රැකබ නාට්‍ය කලාව වසර සිය ගණනක ඉතිහාසයක් ඇති ජන කලා උරුමයක්. ලාංකේය තුළු රැකබ නාට්‍ය කලාව ලේක මානව අස්ථරු සංස්කෘතික උරුමයක් ලෙස 2018 වසරේ යුතෙස්සේක් නියෝජිත ලේඛනයේ සටහන්ව ඇති අතර 2020 වසරේ එය ලේක සංස්කෘතික උරුමයක් යැයි ප්‍රකාශයට පත් වෙනවා.

රැකබ කදුරු ලියෙන් සාදා වර්ණවත් කර තුළු හාවිතයෙන් සහ කලාකරුවකුගේ හැසිරවීමෙන් ප්‍රාසංගික ව මානව මෙන්ම සත්‍ය හැසිරීම ඉදිරිපත් කරන ජන කලාවක්. ග්‍රාමීය ජනයාට එකත හිඳ විනෝදාස්වාදය ලැබීම සහ උපදේශන ලබා දීමයි මේ නාට්‍ය කලාවේ පරමාර්ථය.

කිසියම් සංස්කෘතියක ඇත අතිතයේ සිට අඛණ්ඩව රැකගත් ස්ථාන කළ තොහැනි මානව නිර්මාණ අංග අස්ථරු සංස්කෘතික උරුම ලෙස හැඳින්වෙනවා. ඒ අනුව අස්ථරු සංස්කෘතිය සංස්කෘතික උරුමය ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳ යුතෙස්සේක් සම්මුතිය අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික සංස්කෘතික උරුමයක් ලෙස අම්බලන්ගොඩ තුළු රැකබ සම්ප්‍රදාය හා ඒ ආග්‍රිත පාරම්පරික ඕල්පිය උරුමය 2018 යුතෙස්සේක් සංවිධානයට ඇතුළත් කළා.

යම් ප්‍රජාවක්, ජන කණ්ඩායමක් හෝ සමහර විටෙක පුද්ගලයන් සතු සංස්කෘතික උරුම සමග බැඳුණු ව්‍යවහාරයන්, නිරුපණයන්, ප්‍රකාශනයන් මෙන්ම දැනුම හා කුසලතා යන සියලු කරුණු අස්ථරු සංස්කෘතික උරුම ලෙස හඳුන්වනවා. අස්ථරු සංස්කෘතිය යන යෙදුම සියලු දෙනාට පුරුදු ව්‍යවහාරක් නොවේයි.

එයට හේතුව වන්නේ අස්පර්ගනීය සංස්කෘතික උරුමය යන වචනය නාවිතයට ගෙන ඉතා කෙටි කාලයක් විමයි.

මෙලස යුතෙස්කෝ සංවිධානය මගින් විනා සහතිකයක් ලබා දීම තිරසර සංවර්ධන ඉලක්ක සපුරා ගැනීම සදහා වැදගත් වෙනවා. සිනැම රටක තිබෙන සංස්කෘතික උරුමය ආරක්ෂා කර ගැනීමට මනුෂ්‍ය වර්ගය අතර විශ්ව සාධාරණ කැමැත්තක් තිබෙනවා. වර්තමානය වන විට ඇති වූ සමාජ වෙනස්වීම් හමුවේත් තාක්ෂණික දියුණුවත් නිසා මේ උරුමයන් ආරක්ෂා කිරීමත් එය අනාගත පරපුරට ආරක්ෂා කර හඳුන්වා දීමත් වැදගත්. මේ නිසා යුතෙස්කෝ සංවිධානය සමඟ එක් වී මේ රැකඩි කළාව ද අස්පර්ගනීය උරුමයක් බවට පත් කර තිබෙනවා.

2003 වසරේදී යුතෙස්කෝව විසින් ශ්‍රී ලංකාව සමඟ ඇතිකර ගත් සම්මුතිය 2005 වසරේදී ක්‍රියාත්මක කර ඇති අතර අවුරුදු තුනක් ඉක්මීමට පෙර මෙය පිළිගන්නා බවට අප රට අත්සන් තබා තිබෙනවා. එදා සිට යුතෙස්කෝ සංවිධානය මේ සම්මුතිය පිළිබඳ පුද්ගලයන් ප්‍රහුණු කරමින්, වැඩමුළ පවත්වමින් මේ අත්දැකීම බෙදාහදා ගැනීමට කටයුතු කළා.

මේ සම්මුතියේ අරමුණු වන්නේ අස්පර්ගනීය සංස්කෘතික උරුමය ආරක්ෂා කිරීම, ඒ පිළිබඳ තිබෙන

දැනුම වැඩනය කිරීම, අස්පර්ගනීය සංස්කෘතික උරුමයට ගරු කිරීමට ජනතාව පෙළඹුම්, අනෙක්නා වශයෙන් ඇගයීම සහ මේ සදහා ජාත්‍යන්තර සහයෝගයත්, මූල්‍යමය, තාක්ෂණික දැනුම ලබා ගැනීමත් යනාදියයි. සම්මුතියේ ප්‍රධාන අංග දෙකක් තිබෙනවා. එනම් අස්පර්ගනීය සංස්කෘතික උරුමය ආරක්ෂා කිරීමට ජාතික වශයෙන් සිදු කළ යුත්තේ කුමක්ද? අන්තර්ජාතික වශයෙන් මෙය ආරක්ෂා කරන්නේ කෙසේද?

මෙලස තුළේ රැකඩි කළාව අස්පර්ගනීය උරුමයක් බවට පත් කිරීමේ වැදගත්කම වන්නේ සංස්කෘතික අංග පිළිබඳ දායාමාන බව ඇති කිරීමත් එහි ඇති වැදගත්තම පිළිබඳ ලෝක ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීම

**මෙලස යුතෙස්කෝ
සංවිධානය මගින් විනා
සහතිකයක් ලබා දීම
තිරසර සංවර්ධන ඉලක්ක
සපුරා ගැනීම සදහා
වැදගත් වෙනවා. සිනැම
රටක තිබෙන සංස්කෘතික
උරුමය ආරක්ෂා කර
ගැනීමට මනුෂ්‍ය වර්ගය
අතර විශ්ව සාධාරණ
කැමැත්තක් තිබෙනවා.**

සහ සංස්කෘතික උරුම පිළිබඳව සංවාද ඇති කිරීමට මග පැදිම නිසා ලෝකයේ පරෝෂකයන්, විද්‍යුත්තුන් තුළේ රැකඩි කළාව පිළිබඳව ද සාකච්ඡාවක් ඇති කර ගැනීමයි.

රැකඩි සිල්පීන්ගේ දායකත්වය අයෙ කිරීම වෙනුවෙන් රැකඩි කළා මිශ්‍රා හඳුන්වා දීම වැදගත්. විශේෂයෙන්ම මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ශ්‍රී ලංකාන්ය රැකඩි නාට්‍ය කළාව ලෝක උරුම ලයිස්තුවට එක් කිරීම සියළු

ලාකිකයන් ලෙස එක්සත් ජාතින්ගේ සංවිධානය මගින් අස්පර්ග උරුමයක් බව හඳුනා ගත් රැකඩි නාට්‍ය කළාවේ ආරක්ෂණය, ප්‍රගමනය හා ව්‍යාප්තිය උදෙසා සියලු දෙනාම එක්ව කටයුතු කළ යුතු වෙනවා. සූයැට කළාව රැකඩි පරම්පරාවට දායාද කිරීමත් වැදගත්. පාරම්පරික උරුමය තුරන් වීමට ඉඩ නොදු තවත් විරාත් කාලයක් පැවතීම උදෙසා දේශීය කළාවන් අයෙ කිරීම ද ඉතා වැදගත්.

ඒ අනුව රැකඩි කළාව අස්පර්ගනීය උරුමයක් බවට පත් කරමින් ලෝක උරුම ලයිස්තුවට ඇතුළත් කිරීම ඉතාම කාලෝචිතයි. එමගින් අප රටක තිරසර සංවර්ධන ඉලක්ක කරා ගමන් කිරීමටද, අපගේ සාම්ප්‍රදායික උරුම ලෝකය හමුවේ ප්‍රවලිත කිරීමට ද හැකියාව ලැබෙනවා.

ගයායිකා කුමුදමාලි සෙනරත්

ඉලුමන තොරතුරු මොහවාද?

තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳ පනතක ක්‍රියාත්මක වී දනට වසර උකට වැඩි කාලයක් ගත වී තිබෙනවා. මේ කාලය තුළ මෙරට පුරවැසි පොදු මහජනතාව තොරතුරු ඉල්ලා, පොදු අධිකාරී හෙවත් රාජ්‍ය ආයතන වෙත යොමු කරන ලද අයදුම්පත් සංඛ්‍යාව දහස් ගණනක්. එම අයදුම්පත්වලින් බහුතරයක් සඳහා පනතේ සඳහන් ආකාරයට ම අදාළ තොරතුරු නිලධාරීන්ගෙන් නියමිත කාලය තුළ පිළිතුරු ලැබේ ඇති බව දක්නට ලැබුණා. මෙතෙක් ඉල්ලා ඇති තොරතුරුවලින් බහුතරයක් ම පුද්ගලික කාරණා ආස්‍රිත ව බව හෙළිදරව් වන අතර ඒ පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කිරීම වඩා වැදගත් වෙනවා.

තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳ පනතට අනුව ශ්‍රී ලංකික පුරවැසියකට රටේ තිබෙන ඕනෑම පොදු අධිකාරියකින් හෙවත් රාජ්‍ය ආයතනයකින් තොරතුරු අයදුම්පතක් යොමු කරමින් අදාළ ආයතනයේ තොරතුරු නිලධාරියාගෙන් තොරතුරු ඉල්ලා සිටීමට පුළුවන්. එසේ ඉල්ලා සිටීන තොරතුරු පොද්ගලික හෝ පොදු හෝ වීමට පුළුවන්. එසේ ඉල්ලා සිටීන තොරතුරු පොදු අධිකාරියේ තොරතුරු නිලධාරියා සන්තකයේ, හාරයේ හෝ පාලනය යටතේ පවතින තොරතුරුක් නම්, එකී තොරතුරු පනතේ ව්‍යතිරේකවලට අයත් නොවන්නේ නම් ඔහු දින 14ක් ඇතුළත එම තොරතුරු ලබාදිය යුතු යි.

මේ ආකාරයට තොරතුරු නිලධාරීන් වෙත එම තොරතුරු ඉල්ලා යොමු කෙරෙන අයදුම්පත්වලින් බහුතරයක් පුද්ගලික ව හෙවත් තමාව හෝ පුද්ගලයක හෝ කේත්ද කරගෙන ඉල්ලා සිටීන තොරතුරු බව යි අදාළ සංඛ්‍යා ලේඛන අනුව හෙළිදරව් වෙන්නේ.

ඒ අනුව තොරතුරු ඉල්ලා සිටීන පුද්ගලයා තමාගේ වෘත්තිය ආස්‍රිත පුද්ගලික කරුණු ඉල්ලා තොරතුරු ඉල්ලුම් පතක් යොමු කිරීමට පුළුවන්. එනම්, තම රකියාව, රකියාවේ උසස් වීම, වැටුප් වර්ධක, දීමනා ලබා ගැනීම් ආස්‍රිත ව, රාජකාරී කාර්ය පරිපාලි ප්‍රමාද වීම ආස්‍රිත ව තොරතුරු ඉල්ලා සිටීමට පුළුවන්. එසේ ම තමන් ඉදිරිපත් වූ සම්මුඛ පරික්ෂණයකින් තමන් නොතෙරී සිටීම, සම්මුඛ පරික්ෂණයේ ලකුණු,

තොරාගත් පුද්ගලයා ලබාගත් ලක්ෂු ප්‍රමාණය ආශ්‍රිත ව ද තොරතුරු ඉල්ලා සිටීමට පූජ්‍යවන්.

එසේ ම, තම ආයතනයේ ම වෙනත් සේවකයකු, නිලධාරියකු, ආයතන ප්‍රධානීය සිල්ලිබඳ ව හෝ තොරතුරු ඉල්ලා සිටීමට යොමු වීම දක්නට හැකියි. එනම්, මවුන්ගේ රාජකාරීමය ස්ථායිතාවය, මවුන්ගේ වැටුප් දීමනා, වරප්‍රසාද අදිය, පත්වීම්, අධ්‍යාපන සුදුසුකම් ගැන, මවුන් ලබන අමතකත් පහසුකම් හා දීමනා ගැන තොරතුරු ඉල්ලා සිටිය හැකි ය.

මෙවැනි ඉල්ලීම් පොද්ගලික ඉල්ලීම් වන අතර එමගින් පොදුවේ සමාජයට හෝ පොදු ජනතාවට හෝ යහපතක් සිදු වන්නේ නැහැ. එහෙත් ජනතාව අනුව මේ ආකාරයේ පොද්ගලික තොරතුරු ඉල්ලුම් කිරීමට කිසිදු බාධාවක් නොවේ.

එහෙත් තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳ පනතේ මුදා අරමුණ වන්නේ රටේ බහුතර ජනතාවගේ හිත සුව පිණිස වන තොරතුරු හෙවත් පොදු ජනතාවට ඉතා වැදගත් වන තොරතුරු ඉල්ලා සිටිය විට ලබාදීම සි. මේ අනුව පනතේ අහිලාෂය වන්නේ රජය මෙහින් රටේ ජනතාවගේ අයිතින් ආරක්ෂා කරමින් මවුන් වෙනුවෙන් ලබාදෙන පොදු මහජන සේවය නිසියාකාර ව සිදු වන්නේ ද යන පොදු ජනතාවට ඉතා වැදගත් කරුණු ගැන ප්‍රශ්න කර දැනගැනීමට අවස්ථාව සලසා දීම සි. එසේ ම රටේ සංවර්ධන තියාදමයේ පොදු මහජනතාව හවුල්කරුවන් බවට පත් කරලීම සි. මේ මෙහින් මහජන උනන්දුවක් ඇති කිරීම, මහජන සහයෝගය හා සහභාගිත්වය ලබාගැනීම සහ මහජන තිරික්ෂණය (සුපරික්ෂණය) ඇති කිරීම අභේක්ෂා කෙරෙනවා.

එ අනුව පනතේ පවතින එ අහිලා හා අරමුණු ඉටු කිරීම සඳහා පොදු මහජනතාව උනන්දු කරවීම හා පෙළඳවීම කළ යුතු ය. එ සඳහා සමස්ත මහජනතාව දැනුවත් කිරීම කළ යුතු ය. එ සඳහා රජය පාර්ශ්වයෙන්

**තොරතුරු දැනගැනීමේ
අයිතිය පිළිබඳ පනතේ
මුඛ අරමුණු වන්නේ
රටේ බහුතර ජනතාවගේ
හිත සුව පිණිස වන
තොරතුරු හෙවත් පොදු
ජනතාවට ඉතා වැදගත්
වන තොරතුරු ඉල්ලා
සිටිය විට ලබාදීම ය. මේ
අනුව පනතේ අහිලාෂය
වන්නේ රාජය මෙහින්
රටේ ජනතාවගේ අයිතින්
ආරක්ෂා කරමින් ඔවුන්
වෙනුවෙන් ලබාදෙන පොදු
මහජන සේවය නිසියාකාර
ව සිදු වන්නේ ද යන පොදු
ජනතාවට ඉතා වැදගත් කරුණු
කරනු ගැන ප්‍රශ්න කර
දැනගැනීමට අවස්ථාව
කළකා දීම ය. එසේ ම රටේ
සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයේ පොදු
මහජනතාව හවුල්කරුවන්
බවට පත් කරලීම ය.**

පෙරමුණ ගත යුතු අතර රටේ සිවිල් පුරවැසි සංවිධාන, තරුණ සංවිධාන, කාන්තා සංවිධාන ඇතුළු ස්වේච්ඡා සංවිධාන එකමුතු කර ගත යුතු ය.

එසේ ම පාසල් මට්ටමේන් 9, 10, 11, 12 වසරවල සිසුන් මේ පනත පිළිබඳ ව දැනුවත් කළ යුතු සි. එ සඳහා දිපව්‍යාපේන වැඩපිළිවෙළක් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු සි. මේ වන විටත් ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳ ඒකකය මෙහින් පාසල් සිසු දරුවන් දැනුවත් කිරීමට පියවර ගෙන තිබෙනවා. එසේ ම පාසල් විෂය නිර්දේශයට තොරතුරු අයිතිය පිළිබඳ පනත ආශ්‍රිත ඉගැන්වීම් කරුණු ඇතුළත් කිරීමට ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශය, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය සමග සාකච්ඡා කරමින් සිටීම සතුවට කරුණක්. මේ සාකච්ඡාවලට අනුව සන්නිවේදනය හා මාධ්‍ය අධ්‍යනය, දේශපාලන විද්‍යාව, පුරවැසි අධ්‍යාපනය වැනි විෂය නිර්දේශ තොරතුරු පනත ආශ්‍රිත පාඩම් මාලා ඇතුළත් කිරීමට අපේක්ෂිත සි. එය ඉහළයි පෙර නිමිත්තක්.

එමෙන් ම තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳ පනත ගවේෂණාත්මක පුවත්පත් කළාවට ඉතා වැදගත් වෙනවා. එහිදී වුව ද පොදු මහජනතාවට ඉතා වැදගත් සිද්ධී, ගවේෂණාත්මක ව වාර්තා කිරීම ඉතා වැදගත්. මේ ආකාරයට තොරතුරු පනත හාවිත කරමින් තොරතුරු ලබා ගෙන මාධ්‍ය වාර්තාකරණයේ යෙදෙන විට එය පුද්ගලික අහිමතාර්ථ හෝ දේශපාලනික අහිමතාර්ථ සඳහා යොදාවා ගැනීමෙන් වැළකිය යුතු සි. එසේ ම පුද්ගලයන් ඉලක්ක කරමින් පුද්ගලික අහිමතාර්ථ හෝ ඉෂ්ට කර ගැනීමට ද මේ පනතේ ප්‍රතිපාදන හාවිත තොකළ යුතු සි. එවැනි මාධ්‍ය හාවිතාවන් මාධ්‍ය සඳවාරයට පටහැනි සි.

එ නිසා තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය හාවිත කළ යුත්තේ සමාජය තුළ යහපත් පාලනයක් මෙන් ම යහපත් ප්‍රජාතනත්ත්වාදයක් ඇති කිරීම සඳහා සි.

දායා ශ්‍රී නරේන්දු රාජපතක්ෂ

දුරමු දිලිජිත්

ග්‍රාමීය ගෙක්ති

දිලිජිත් පිටපුකීම් සඳහා ශ්‍රී ලංකාව දැක්වූ ක්‍රියාත්මක වූ ජනසවිය, සමෘද්ධිය වැනි විවිධ වැඩසටහන් නිසා 2016 වසර වන විට දරිද්‍රතාව සියලු 4.1ක් දක්වා සැලකිය යුතු මට්ටම්න් පහත වැට් තිබෙන බව සි 2017 මහ බැංකු වාර්තා පෙන්වා දෙන්නේ. වාර්තාවල එලෙස සඳහන් වූවත් පොදුවේ සලකන විට පෙනෙන විතුය නම් දුනට සමෘද්ධි සහනාධාරය ලබන පවුල් සංඛ්‍යාව ලක්ෂ 15කට ආසන්න බව. මේ නිසා දරිද්‍රතාව ඒ තරමට ම සුන්දර වන්නේ නැහැ. සැබැඳු ස්වරුපය ඊට වඩා හාත්පසින් ම වෙනස් එකක් බව සි පෙනෙන්නේ. මේ අනුව ජනගහනයෙන් බහුතරයක් වන ග්‍රාමීය දිලිජිත් ජනතාව සහනාගින්ව සංවර්ධන ප්‍රවේශයක් ඔස්සේ දරිද්‍රතාවෙන් මුදගෙන සංවර්ධන ප්‍රවේශය කර ගත් පිරිසක් බවට පත් කිරීමේ අරමුණින් ක්‍රියාත්මක වන ග්‍රාම ගක්ති සඳහා සුදුසු ගම්මාන තෝරා ගනු ලබන්නේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස මට්ටම්න් ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පවත්වනු ලබන සංගණනය හා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය මගින් පවත්වාගෙන යන සම්පත් පැනිකඩ දත්ත වාර්තා ඇසුරින්. ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරයා විසින් එලෙස සුදුසු ගම්මාන තෝරාගැනීම සිදු කරන්නේ දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරයාගේ අධික්ෂණය හා මගපෙන්වීම යටතේ සි. එසේ තෝරා ගන්නා ගම්මාන ප්‍රජා පාලිත හා නිෂ්පාදන ගම්මාන යන ආකාර දෙකක් යටතේ සංවර්ධනය කරනවා. තෝරා ගන්නා ලද ප්‍රජා පාලිත ග්‍රාම ගක්ති ගම්මානයක ජ්වත් වන ග්‍රාමීය ප්‍රජාවගේ ප්‍රමුඛ අවශ්‍යතා පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කරමින් සංවර්ධන වැඩසටහන් සැලසුම් කරන අතර

වසර 2025 වන විට ශ්‍රී ලංකාව පුරුණ වශයෙන් දිලිජිත් මුද ගැනීම සඳහාත් අන් සියලු ආකාරයේ දරිද්‍රතාව අඩිකින් පමණ පිටු දකින් තිරසර සංවර්ධනයෙහි ජනතා ඉලක්ක සපුරා ගැනීම මෙන් ම ඉතා ම දිලිජිත් ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාස 5000කට තිරණ ගැනීමේ බලය, අවශ්‍ය සම්පත් හා තොරතුරු ලබා දෙමින් ස්වකීය මූලික අවශ්‍යතා හා සෙසු අවශ්‍යතා සඳහා පහසුකම් සැපයීමේ වැඩපිළිවෙළ ග්‍රාම ගක්ති යනුවෙන් හඳුන්වන බව ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලයේ තිරසර සංවර්ධන අංශයේ ජේජ්‍යේ අතිරේක ලේකම් වන්දුරත්න පල්ලෙගම පවසනවා.

මේ ආකාරයට තිරපෙෂී දරිද්‍රතාව 2025 දී සම්පූර්ණයෙන් තුරන් කිරීමන් ඒ මගින් දිරිමත් ව සංවිධානය වී දිලිජිත් මෙන් මේ දියුණුවේ මාවතට පිළිපත් ජනතාවක් බිජිකිරීම ප්‍රධාන අරමුණ කර ගනීමින් ග්‍රාම ගක්ති වැඩපිළිවෙළ ආරම්භ වූයේ වසර 2017 දී. ඒ සඳහා සම්බන්ධ කර ගත්

ගම්මාන සංඛ්‍යාව 1000ක්. ග්‍රාමීය ජනතාව දුෂ්පත්කම්න් මුදගෙන ඔවුන් ආර්ථික වශයෙන් ජ්වනෝපාය සංවර්ධනය කර ගත් පිරිසක් බවට පත් කිරීමේ අරමුණින් ක්‍රියාත්මක වන ග්‍රාම ගක්ති සඳහා සුදුසු ගම්මාන තෝරා ගනු ලබන්නේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස මට්ටම්න් ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පවත්වනු ලබන සංගණනය හා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය මගින් පවත්වාගෙන යන සම්පත් පැනිකඩ දත්ත වාර්තා ඇසුරින්. ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරයා විසින් එලෙස සුදුසු ගම්මාන තෝරාගැනීම සිදු කරන්නේ දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරයාගේ අධික්ෂණය හා මගපෙන්වීම යටතේ සි. එසේ තෝරා ගන්නා ගම්මාන ප්‍රජා පාලිත හා නිෂ්පාදන ගම්මාන යන ආකාර දෙකක් යටතේ සංවර්ධනය කරනවා. තෝරා ගන්නා ලද ප්‍රජා පාලිත ග්‍රාම ගක්ති ගම්මානයක ජ්වත් වන ග්‍රාමීය ප්‍රජාවගේ ප්‍රමුඛ අවශ්‍යතා පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කරමින් සංවර්ධන වැඩසටහන් සැලසුම් කරන අතර

ඒවා මෙහෙයුම් සිදු කරන්නේද ගම් ස්ථාපනය කරන ලද ග්‍රාම ගක්ති ජාතික සමාගම මගින්. එම සමාගම තෝරාගත් ග්‍රාමනීලධාරී වසම් පවුල් බහුතරයක් නියෝජනය කරන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයක් සහිත ආයතනයක්.

එම සමාගමට අවශ්‍ය නෙතික බලය ලබාදී විධිමත් ආයතනයක් වගයෙන් ස්ථාපනය කර තිබේ විශේෂත්වයක්. සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් ඉදිරි වසර 05 තුළ තම ගම්මානය තිබිය යුතු වන්නේ කොතුනු දැයි සාකච්ඡා කර එම තත්ත්වයට ලැගාවීමට ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග හා වැඩපිළිවෙළ පිළිබඳ

ව වාර්තාවක් සකස් කළ යුතු යි. එය හඳුන්වන්නේ 'ග්‍රාමීය සංවර්ධන සැලසුම' Village Development Programme (VDP) නමින්. එම සැලසුමට ගැලපෙන ව්‍යාපෘති වාර්තාව හා ඇස්තමේන්තුව සකස් කිරීම සඳහා පමණ යි රඟයේ තිලධාරීන්ගේ මැදිහත්වීම සිදු වන්නේ. අතිරේක ලේකම්වරයා පවසන්නේ ග්‍රාමීය සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේදී ඉලක්කගත ප්‍රතිලාභීන් එහි ම පාර්ශ්වකරුවන් ලෙස මැදිහත් කරවා ගැනීම ග්‍රාම ගක්ති වැඩපිළිවෙළහි විශේෂත්වය බව යි.

ග්‍රාම ගක්ති ජනතා සමාගමක් විසින් සැලසුම් කරන ග්‍රාමීය සංවර්ධන සැලසුමේ අරමුණ දිලිඹුකම පිටුදුකීම යි. මේ නිසා එම සැලසුම් පෙන්වා දෙන්නේ තවත් වසර 05කින් ගම තිබිය යුතු ස්ථාපනය යි. මේ නිසා ම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කරන ගම්මාන 5000හි ග්‍රාමීය සංවර්ධන සැලසුම ද එකිනෙකට වෙනස්. එය මේ වැඩපිළිවෙළහි තවත් විශේෂත්වයක්.

තමන්ගේ ගම සංවර්ධනය කර ගත යුතු වුවත් ඒ සඳහා සුදුසු ව්‍යාප්‍යායක් ගොඩනගා ගැනීමට වෙළෙදපොලක් සෞයා ගැනීමට අපහසු ජනතාව සඳහා ග්‍රාම ගක්ති වැඩපිළිවෙළ

ප්‍රජා පාලන ගම්මානයක් එක වසමකට සිමා වුවත් නිෂ්පාදන ගම්මානයක් ග්‍රාම නිලධාරී වසම් කිහිපයක විසින් යාමට පූර්වන්. සමහර අවස්ථාවකදී ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය ම නිෂ්පාදන ගමක් විය හැකි යි. දත්තමත් වැළිමඩ ප්‍රදේශයේ ඇන්තුරියම් මල් ව්‍යාපාරිකයන් 18 දෙනෙක් සම්බන්ධිත ග්‍රාම ගක්ති ගම්මානයක් කිලේස් ආයතනය හා එක් වී සාර්ථක මල් අපනයන ව්‍යාපාරයක නිරත වෙනවා. කුකුල් පාලනයේ නිරත අනුරාධපුර ප්‍රදේශයේ ග්‍රාම ගක්ති නිෂ්පාදන ගමක් දිනකට බිත්තර 5000ක් පමණ හිල්වන් හෝටලය සඳහා ලබා දෙනවා. මිට අමතර ව නිෂ්පාදන ගම්මාන ආසින ව අගය දමය වැඩි කළ නිෂ්පාදන සකස් කිරීම සඳහා ද අවශ්‍ය පියවර අරගෙන. නිදුසුනක් ලෙස නොවිවියාගම, විලවිවිය ප්‍රදේශ ආසින නිෂ්පාදන ගම්මානවලදී විටවක්කා ඇසුරින් එවැනි අගය වැඩි කළ නිෂ්පාදන හඳුන්වාදීමට අවශ්‍ය පියවර ගෙන තිබෙනවා.

මේ ආකාරයට ග්‍රාම ගක්ති යටතේ ගම්මාන 4000ක පමණ අවශ්‍ය සුදුසු සංවර්ධන ව්‍යාපෘති දෙනමත් ආරම්භ කර තිබෙනවා. ඒ සඳහා රජය ආයෝජනය කළ මුදල රුපී. මිලියන 4000ක්. නිෂ්පාදන ගම්මාන ද ඇතුළු සමස්ත ආයෝජනය රුපියල් මිලියන 5000ක්. එහිදී වැළිමඩ ප්‍රදේශයේ මල් ඇපනයනකරුවන් සඳහා පමණක් මිලියන 5ක මුදලක් ලබා ද තිබෙනවා. එලෙස ග්‍රාම ගක්ති ක්‍රියාත්මක වන ගම්මානවල දෙනමත් ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය මගින් ක්‍රියාවල නෘති දරුවන් සුරකිමු, මතින් තොර ගමක්, පරිසර ප්‍රාන්තයේ, තිරසර පාසලක්, ජාතික ආභාර නිෂ්පාදන වැඩසටහන්, ස්මාර්ට් දි ලංකා, කුඩා ව්‍යාප්‍යායකත්ව සංවර්ධන වැඩසටහන් ආදී වැඩසටහන් ද මිට සමගාලී ව ක්‍රියාත්මක යි. ඒ, ග්‍රාම ගක්ති යටතේ දැරිදානාවෙන් මිදෙනා ගමක්, සමාජ - ආර්ථික - සංස්කීර්ණ වගයෙන් සමාද්ධීමත් ගමක් ලෙස නිර්මාණය කිරීමේ අරමුණින්.

ග්‍රාම සන්ධිසානායකගේ

පිටු සල් යන වයසේ පසුවන සැමැම දරුවකුට ම අධ්‍යාපනයේ සමාන අවස්ථාවක් ලබා ගැනීමට තිබෙන්නේ සමාන වූ අයිතියක්.

එය ව්‍යවස්ථාවෙන් පවා සනාථ කර තිබෙන්නේ මේ නිස යි. එසේ වුවත් විවෘත වෙළඳපාල අර්ථ ක්‍රමයක් සමග අධ්‍යාපන කේතුයට ජනප්‍රිය සුපිරි පාසල් සංකල්පය එකතු වීමේ ප්‍රතිච්ලිය වූයේ එම පාසල් සඳහා දිවයිනේ අයි ඉල්ප්‍රමක් නිර්මාණය වීම යි. නැතිනම් එවැනි ම පාසලකට දරුවකු ඇතුළත් කිරීමට ද්‍රී තරගකාරීන්ට නිර්මාණය වීම යි.

මිනැම දෙමාපියකුගේ අපේක්ෂාව තමන්ට හැකි උපරිමයෙන් ගුණාත්මක උසස් අධ්‍යාපනයක් සිය දරුවන්ට ලබා දීම යි. එය වරදක් නොවේ යි. මේ නිසා නාගරික ජනප්‍රිය යැයි සම්මත පාසල්වලට සිය දරුවන් ඇතුළත් කිරීමට යි සැම දෙමාපියකුගේ ම එකම බලාපොරොත්තුව හා උත්සාහය. දිවයින පුරා පාසල් පද්ධතිය තුළ ඇති වී තිබෙන මේ අරුබුදයට විසඳුම් සෙවීමට බලයට පත් වූ සැම රජයක් ම හැකි පමණින් විසඳුම් යෝජනා කළත් ඒ කිසිත් සාරථක වූ බවක් පෙනෙන්නට නැහැ. එහි බේදවාවකය වන්නේ මේ නිසා බොහෝ ග්‍රාමීය පාසල් වැසියාමේ අවදානමකට ලක්වීම යි. මේ නිසා නාගරික පාසල් කරා දරුවන් ඇදි යන තරගකාරී, විභාගර පාසල් ගමන නතර කළ හැකි නොදුම ක්‍රමය වන්නේ සුපිරි පාසලක් වෙනුවට සපිරි පාසලක් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් සංවර්ධනය කිරීම යි.

එ් අනුව මේ ගැටුලුවට විසඳුමක් වශයෙන් අකිල විරාජ් කාරියවසම් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාධාරයාගේ සංකල්පයකට අනුව අධ්‍යාපන අමාත්‍යාධාරය පළාත් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාධාරය හා එක් ව ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ජාතික වැඩිහිළුවෙල යි “ලගම පාසල නොදුම පාසල” වැඩසටහන. පාසල් අධ්‍යාපනයේ සාධනීය මට්ටම ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක ඉහළ නැංවීමෙන් උගත්

මෙත් ම බුද්ධිමත් තිර්මාණාත්මක සිතුම් පැනුම්වලින් පොහොසත් දරුවක ගොඩනැගීම සඳහා සුදුසු පාසල් පද්ධතියක් මේ රටෙහි ගොඩනැවීම සි ලගම පාසල නොදුම පාසලේ අපේක්ෂාව. සැම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයකින් ම තෝරාගත් පාසල් 02ක් සපිරි පාසලක් වශයෙන් සංවර්ධනය කරනු ලබනවා. ඒ, 1-13 දක්වා සියලු ම විෂයධාරා හැදුරිය හැකි උසස් පෙළ වාණිජ, කළා, විද්‍යා, ගණිත, තාක්ෂණ යන විෂය ධාරා 5ම හැදුරිය හැකි පරිදි. එසේ ම 6 වසර සිට ඉහළට ද්විජාපාමය පහසුකම් සහිත සියලු යටිතල පහසුකම්වලින් යුතු (විද්‍යාගාර, රසායනාගාර, ප්‍රස්තකාල, සෞන්දර්ය ඒකක, ක්‍රිඩාගාර, පිහිනුම් තටාක,

වසර 2016 දී ආරම්භ

වූ එගම පාසල

හොඳම පාසලයි

වැඩසටහන යටතේ

10165 ක් වූ පාසල්

පද්ධතියෙන් 9063ක

ව්‍යාපෘති 18000ක්

සම්මු ක්‍රියාත්මක සි.

වසර 2020 දී වැඩි

අවසන් කිරීමට තියෙමින්

සමස්ත ව්‍යාපෘති

කළුනා ඇස්ක්‍රීමේන්තු

කළ මුදල රුපි. මිලියන

65000ක්.

තාක්ෂණික විද්‍යාගාර, ගුවණාගාර ආදී ගුරුවරු හා විදුහල්පතිවරු වියෙමින ක්මයකට තෝරා ගනු ලබන පාසලක් සපිරි පාසලක් වශයෙන් සංවර්ධනය කරනු ලබනවා.

වසර 2016 දී ආරම්භ වූ එගම පාසල නොදුම පාසලයි වැඩසටහන යටතේ 10165 ක් වූ පාසල් පද්ධතියෙන් 9063ක ව්‍යාපෘති 18000ක් පමණ ක්‍රියාත්මක සි. වසර 2020 දී වැඩි අවසන් කිරීමට නියමිත සමස්ත ව්‍යාපෘති සඳහා ඇස්ක්‍රීමේන්තු කළ මුදල රුපි. මිලියන 65000ක්. එනම් බැලියන 45ක් පමණ. දැනට ද්වැනි පුරා ක්‍රියාත්මක කෙරෙන මේ ජාතික වැඩසටහනෙහි ඉදිකිරීම් අවසන් කළ ව්‍යාපෘති 200ක් දැයේ දුරුවන්ට හාරදීම පසුගියද සිදු වුණා.

මේ ආකාරයට පාසල් පද්ධතිය තුළ නාගරික ජනප්‍රිය සුපිරි පාසලක් වෙනුවට ප්‍රාදේශීය වශයෙන් සියලු පහසුකම්වලින් සමන්විත සපිරි පාසලක් බැහිවීමෙන් අධ්‍යාපනයේ සමාන අවස්ථා ලබා ගැනීමේ අයිතිය සියලු දරුවන්ට ලැබෙන විට අධ්‍යාපනයේ තරගකාරීන්වයන් දෙමාපියන්ගේ අසහනයක් දුරු වී ජනප්‍රිය පාසලක් පිළිබඳ තරගයට ද විසඳුමක් එමගින් ලැබෙනු ඇති.

◀ **ගොඩා සන්ධිපානායකගේ**

ප්‍රේ ගැලුර තාම දැනගේ නක

මේ ච දියේ ගිලිමෙන් වාර්ෂික මරණයට පත්වන සංඛ්‍යාව 850 ඉක්මවනවා. රිය අනතුරුවින් වසරකට මිය යන සංඛ්‍යාව 3800ක් පමණ වන බවයි පොලීස් සංඛ්‍යා ලේඛන සඳහන් කරන්නේ. මේ අනුව රිය අනතුරුවින් මිය යන සංඛ්‍යාවට දෙවැනි වන්නේ දියේ ගිලිමෙන් මරණයට පත්වන්නන් බවයි ග්‍රී ලංකා ජ්‍යෙෂ්ඨතාරක්ෂක සංගමයේ සභාපති සනත් විශේරත්නගේ සඳහන.

වයස ආවුරුදු 18-44 අතර තරුණ පිරිස මෙලෙස ආකාලයේ දිය රකුසාට බැලිවීම රටේ අනාගතයට දැඩි ලෙස බලපාන බව සඳහන් කරන සනත් විශේරත්න වාර්ෂික ව විශාල තරුණ පිරිසක් මෙලෙස අහිමිවීම රටට දැරිය නොහැකි පාඩුවක් බව අවධාරණය කරනවා. මේ කනගාවුදෙක තත්ත්වය අවම කිරීමට නම් ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සකස්කර ආකාලයේ දියේ ගිලි මිය යන මිනිසුන්ගේ ජීවිත ගලවා ගැනීමට පියවර ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය කාරණයක්.

මත්පැන් පානයකර දිය නැම, මුහුදේ, වැශේ, ඇලේ ගංගාවේ ස්වභාවය එසේ නැත්නම ගැලුර පිළිබඳ ව අවබෝධයක් නැතිව දිය නැමට යාම, ඔරු පාරු බෝට්ටු

පුද්ගලයකු ජලාශයක මේර 100ක් පිහිනුවාත් ඔහුට ආපසු ගොඩිවීම දෙසට එමටත් මේර 100ක් පිහිනිය යුතු හි. සමහර පුද්ගලයන් ආපසු එමට සිදුවන දුර ගැන නොසිනා ඇත්ත පිහිනනවා. එම පුද්ගලයට දැඩි වෙහෙස නිසා ගොඩිවීම පිහිනා එම අපහසු වෙනවා. සමහරුන්ගේ දෙපාවල මස්පිටු පෙරලීම වැනි දේ

වැනි දී පැදිවීමට නොදාන ජලාශවල එවා පැදියාමට උත්සාහ කිරීම ආදිය අවාසනාවන්ත ලෙස දිය රකුසාට බැලිවීමට ප්‍රධාන හේතු බව සොයා ගෙන තිබෙනවා.

මේ පිළිබඳ ව සකස් කළ ප්‍රතිපත්ති මාලාවක් දැනටමත් ජනාධිපතිතුමන්ට ජ්‍යෙෂ්ඨතාරක්ෂක සංගමය මගින් යවා තිබෙනවා. පොලීසිය, යුද, ගුවන්, නාවික, සිවිල් ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව, වෙරුලාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව, සංවාරක අමාත්‍යාංශය, අපද කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය, සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව, ක්‍රිඩා අමාත්‍යාංශය, සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය, ජනමාධ්‍ය මෙන්ම පොදුගලික අංශ ද එක් ව මේ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සකස් කිරීමට දයකන්වය සපයා ඇතැයි යන්න සනත් විශේරත්න අවධාරණය කළ කරුණක්.

මිස්ටේලියානු ජාතිකයකු වන හැරි නයිරිංගේල් 1947 දී ලෝකයේ මුල්

ම ජීවිතාරක්ෂක සංගමය පිහිටුවා තිබෙනවා. ඉන් පසුව සැම රටක ම මේ මෙව සංගමය සමග සම්බන්ධ වෙතින් ජීවිතාරක්ෂක සංගම පිහිටුවාගෙන වසරකට ජීවිත දස දහස් ගණන් බෙරාගත්ත ක්‍රියා කරනවා. ශ්‍රී ලංකා ජීවිතාරක්ෂක සංගමය ක්‍රිඩා අමාත්‍යාංශයට සම්බන්ධ ව ක්‍රියාත්මක වන ආයතනයක්.

මෙහි ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ ව අදහස් දැක් වූ සනත් විශේර්තන්: "අපේ සංගමයේ මූලික අරමුණ ජීවිතාරක්ෂාව පිළිබඳ මහජනතාවට දැනුම ලබා දීම යි. ශ්‍රී ලංකා ජීවිතාරක්ෂක සංගමය මගින් දියේ ගිලිම වෘත්තියෙන් පිළිබඳ ව විධිමත් ප්‍රහුණුවක් ලබා දෙනවා. මේ ප්‍රහුණුව සාර්ථක ව නිම කරන අයට ලබා දෙන්නේ ජාත්‍යන්තර මට්ටමේ සහතිකයක්.

අප සංගමය දියේ ගිලි අකාලයේ මිය යන ප්‍රද්‍රෝග්‍යන්ගේ ජීවිත ආරක්ෂා කරගැනීම පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කළ යුතු බවට සැලැස්මක් මේ වන විට ජනාධිපතිතුමන්ට ලබා දී තිබෙනවා. ඒ අනුමැතිය ලද වහා ම රටේ ම ජනතාවට මේ පිළිබඳ නිසි ප්‍රහුණුවක් ලබාදීමට අප සංගමය කටයුතු කරනවා. දැනට දළ වශයෙන් ගී ලංකා ජීවිතාරක්ෂක සංගමය මගින් ලක්ෂ දහයකට අධික පිරිසක් රට පුරා ප්‍රහුණුකර තිබෙනවා. පොලිස් ජීවිතාරක්ෂක සංගමයත් මේ ප්‍රහුණු කටයුත්ත නොකළවා සිදු කිරීම ඉතා වැදගත්. ස්වේච්ඡා ජීවිතාරක්ෂකයන් එක් දහස් දෙසියකට අධික පිරිසක් නිරතුරුව ම මුහුද, කළපු, ආශ්‍රිත සිය මෙහෙවර සිදු කරමින් සිටිනවා. ගල්කිස්ස, මිශ්‍රව, වැනි ප්‍රද්‍රෝග්‍ය ප්‍රධාන වශයෙන්ත් මාතර පොල්හේන, ගාල්ල, බෙන්තොට වැනි මුහුද වෙරළ ආශ්‍රිතවත් ස්වේච්ඡා ජීවිතාරක්ෂකයන් රදී සිටිනවා. ඒ වගේ ම විශේෂ ප්‍රහුණුව ලැබූ පාසල් දරුවනුත් අප සමග එක් ව කටයුතු කරන බව සඳහන් කළ යුතු කාරණයක්. වැවි හා වාරි ඇළ මාරු බහුල ව පවතින අනුරාධපුර, පොලොන්නරුව, කුරුණෑගල, අම්පාර වැනි දිස්ත්‍රික්කවල දියේ ගිලිම නිතර සිදු වන බව පොලිස්

වාර්තාවලින් හෙළි වී තිබෙනවා. ඇතැම් දුෂ්කර ප්‍රද්‍රෝග්‍ය දියේ ගිලි මියනා මරණ හරියට වාර්තා වෙන්නෙක් නැහැ.

මේ ප්‍රද්‍රෝග්‍ය පිටතින් යන ප්‍රද්‍රෝග්‍ය අනාරක්ෂාව ස්ථානවල දිය නැමුව, පිහිනීමට, ඔරුපැදිමට යාමෙන් අනතුරට පත්වීම බහුල ව සිදු වන බව හඳුනාගෙන තිබෙන කරුණක්. විශේෂයෙන් ම පොසෝන් උත්සව සමයේ අනුරාධපුර හා පොලොන්නරුව ප්‍රජාභාෂිත ප්‍රද්‍රෝග්‍ය ලක්ෂ සංඛ්‍යාත බැතිමතුන් පිරිසක් මවුන් දිය නැමුව වැව්වලට යන අතර එම පිරිස්වල ජීවිත ආරක්ෂාව වෙනුවෙන් විශේෂ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කෙරෙනවා. වැව්වල ගැඹුරු ප්‍රද්‍රෝග්‍ය හඳුනාගැනීම සඳහා විශේෂ සලකුණු සටහන්කර අති බවත් සඳහන් කළ සනත් විශේර්තන් පොලිස් ජීවිතාරක්ෂක සේවාව සහ ශ්‍රී ලංකා ජීවිතාරක්ෂක සංගමය පැය 24 පුරා ම ඒ පිළිබඳ අවධානයෙන් සිටින බවත් සඳහන් කළා.

මුහුද වෙරළ ආශ්‍රිත ව දක්ෂ ජීවිතාරක්ෂකයන් රාජකාරීයේ යෙදී සිටිනම් සංවාරකයන් බහුල ව එම මුහුද ප්‍රද්‍රෝග්‍ය පැමිණීම සිදු වෙනවා. මේ නිසා රටේ සංවාරක ව්‍යාපාරය දියුණු වන අතර එය රටේ ආර්ථිකයට විශාල ගක්තියක්. ඒ වගේ ම දක්ෂ ජීවිතාරක්ෂකයන් ප්‍රහුණුකර විදෙස් රටවල රැකියා සඳහා යොමු කිරීමට වෙරළාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව හා

නාවික හමුද්‍රව ක්‍රියා කළ යුතු බවද ඔහු සඳහන් කළ කරුණක්.

පිහිනීම අද බොහෝ දෙනකු අතර ජනප්‍රිය ක්‍රිඩා ඉසට්ටික් වී ඇති අතර කුමවත් ව පිහිනීම සහ දියේ ගිලි විෂතත පත්වන ප්‍රද්‍රෝග්‍ය බේරාගැනීම පිළිබඳ ව පාසල් දරුවන්ට ප්‍රහුණුවක් ලබා දිය යුතු යි.

මෙවැනි ප්‍රහුණු වැඩසටහන් සඳහා ශ්‍රී ලංකා ජීවිතාරක්ෂක සංගමය සහ පොලිස් ජීවිතාරක්ෂක එකකය දියුණින් බොහෝ ප්‍රද්‍රෝග්‍ය විවිධ දැනුවත් කිරීම සිදු කරනවා.

අප මවිකුස තුළ පිළිසිදැනීමෙන් පසුව කළලය තිබෙන්නේ මවගේ කුසයේ ඇති විශේෂ තරලයකට මැදිව යි. ඒ නිසා මවිකුසේ සිට ම අප ඊට අනුගත වෙලා ඉන්නේ. මෙය එක්තර විද්‍යාත්මක තත්ත්වයක්. ඒ නිසා රටේ කොතැනක හෝ අප ගමන් කරන විට වැවක, ඇළ බොලක, ගංගාවක, ජලය දුටු ගමන් ජලයට බැසිමට වැඩි පියතාවක් දක්වන බව පොලිස් ජීවිතාරක්ෂක සංගමයේ නියෝජ්‍ය පොලිස්සන් පත්ති එම්. එවි. වුලිසිර සඳහන් කරනවා.

කෙසේ වෙතත් යම් ප්‍රද්‍රෝග්‍ය ජලයට බැසිමට පෙර අනුගමනය කළ යුතු ප්‍රධාන කරුණු කියායක් සඳහන් කළ හැකි යි. ජලය දුටු විගස පැනීම හෝ පිහිනීම නොකළ යුතු ය. ගැඹුර නිසි ලෙස අධ්‍යයනය කර පියවරෙන් පියවර ගමන්කර තමාට තැම්බ හෝ පිහිනීමට සුදුසු ස්ථානය තොරා ගත යුතු යි.

දියට බැසිමට සුදුසු ඇඹුමකින් සැරසීමත් ඉතා වැදගත්. විශේෂයෙන් ම වැවි ආශ්‍රිත ව දිය නැමෙදී ඒ අවට වළවල් හෝ මඩ වගුරු තිබේ ද කුඩා ලිං හාරා තිබේ ද යන්න සැලකිලිමත් විය යුතු යි. සරපයන් වැනි අනතුරුදියක සතුන් සිටි දුයි විමසිල්ලෙන් පසුවත් වැදගත්.

කේ. එම්. විත්‍යලකා

මහවැලියේ අඩස්සියටක මෙහෙවර

මොන්ස් හවැලි සංචාරයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු නිල වශයෙන් ආරම්භ කර මේ වනවිට දැන පහක කාලයක් ගෙවී ගොස්. මේ යුගය මෙරට සංචාරයේ ඉතිහාසයේ අති උත්කර්ෂවත් යුගය ලෙස හැඳින්වීම අතිශයෙක්තියක් නොවෙයි.

මහවැලි ව්‍යාපාරය ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක කරනු ලදූ අති දැවැන්ත හෝතික හා මානව සම්පත් සංචාරයේ වැඩසටහන වෙනවා. මූලික වශයෙන් වියලි ක්‍රියාවලයක් ග්‍රාමීය සංචාරයේ අරමුණු කරගත් මේ ව්‍යාපාරය 1968 වසරේදී එවකට පැවති රජය UNDP/FAO සංවිධානය මගින් ලද තාක්ෂණික සහාය මතයි සැලසුම් කර තිබෙන්නේ. මධ්‍යම කදුකරයේ ස්වභාවික ජල සම්පත් වියලි ක්‍රියාවලයේ කෘෂි කර්මාන්තයට හා ජනාවාස සංචාරයේ සඳහා යොදා ගැනීමේ කාර්යයේදී මහවැලි සංචාරය ව්‍යාපාරය මගින් විශාල කාර්යභාරයක් සිදු කළා.

ලංකාවේ ජන සංඛ්‍යාව ඉහළ යාමත් සමග පැන තැගුණු අතුරු ප්‍රාග්ධනවලට විසඳුමක් වශයෙන් නිෂ්පාදන වේගය වැඩි කිරීමටයි සිදුවෙනේ. 1940 වසරේ ජනගහනය මෙන් දෙදුනෙක් ජනගහන වර්ධන වේගය 1969 වසරේදී වාර්තා වුණා. මේ ජනගහනය වැඩියෙන් පැහැදිලි කරුණක්. මේ අනුව මහවැලි බල ප්‍රාග්ධන ආක්ෂණ ව විදුලි බලාගාර ඉදිකිරීමෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ අනාගත අවශ්‍යතා සපුරාගත හැකි බව ප්‍රත්‍යාග්‍ය වුණා.

ආචාර්ය ඩී.එම්.එස්. දිසානායක
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය

ආහාර සඳහා 1980 වනවිට සහල් මේ.වොන් මිලියන 1.8 ක් අවශ්‍ය යැයි උපකළුපතය කෙරුණා. එහෙත් 1969දී සහල් නිෂ්පාදනය වූවේ මේ.වොන් මිලියන 0.7ක් පමණයි. එසේ ම කර්මාන්ත වර්ධනයට හා ගෘහස්ථ පාර්ශ්වනායකට විදුලිය ගිගාවොට් 470ක් වැය වුණා. මේ කාල සීමාව තුළ සහල් මේ.වොන් 466,000 ක් වාර්ෂිකව ආනයනය වූ අතර වසරකට රුපියල් මිලියන 200 බැඟින් විදේශයන්ට යැම සිදු වුණා. මේ වියදම ඉහළ අයයක්.

තෙත් ක්‍රියාවලයෙන් ඇරඹී මධ්‍යම කදුකරයෙන් ඇරඹී දිවයිනේ මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් නේ එකකට ලැබෙන වර්ෂා ජලය සිය ග්‍රහණයට ගෙන වියලි ක්‍රියාවලයේ කෘෂිකාර්මික

සංචාරයට යොදාගෙන ඇති බව පැහැදිලි කරුණක්. මේ අනුව මහවැලි බල ප්‍රාග්ධන ආක්ෂණ ව විදුලි බලාගාර ඉදිකිරීමෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ අනාගත අවශ්‍යතා සපුරාගත හැකි බව ප්‍රත්‍යාග්‍ය වුණා.

මේ අදහස්වල ප්‍රතිඵලයක් වුණේ රජය කළ ඉල්ලීමකට අනුව එකසත් ජනපද මෙහෙයුම් දැන මණ්ඩලය වියලි ක්‍රියාවලය ආක්ෂණ ඉඩම් සංචාරයා පිළිබඳ ව ගක්‍රාන්තා අධ්‍යායනයක් 1956දී ආරම්භ කිරීම. ඒ සමග ම ලංකාවේ වාර්මාරුග හා මිත්‍රාම් දෙපාර්තමේන්තුවල සහාය ඇති ව කැනෙක්ඩියානු රජයේ තාක්ෂණික ආධාර මත මහවැලි ගග පිළිබඳ අධ්‍යායනයක් ද සිදුකළා. මේ පිළිබඳ ස්වාධීන වාර්තා දෙකක් 1968 වසරේදී පාර්ලිමේන්තුව විසින් අනුමත කිරීම් ඉතා වැදගත්.

මේ අතර එකසත් ජාතියෙන් සංචාරයා වැඩසටහන මගින් ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය ඉදිරිපත් කළ මහවැලි මහසැලැස්මට අනුව මහවැලි ගංගා දේශීයෙන් හා වියලි ක්‍රියාවලය තුළ වූ තවත් ගංගා දේශීයාවල පිහිටි ඉඩම් හෙක්ටයාර් 364,372 ක් සඳහා යල මහ කන්නයේ වගා කිරීමට පහසුම් සළසාදීමට යෝජනා කර තිබුණා. මහවැලි මහ සැලැස්මට අනුව සංචාරයා තටුනු වසර 30කින් නිම කිරීමටයි යෝජනා වෙන්නේ. අරමුදල්

යෙදවීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම, සංවර්ධන ප්‍රතිලාභවල අවශ්‍යතාව යන කරුණු පිළිබඳ අවධානය යොමුකර සංවර්ධන කටයුතු පියවර තුනක් යටතේ සිදු කිරීමටය මෙහිදී අවධානය යොමු වුණේ.

මේ සැලැස්මේ ප්‍රථම පියවර ලෙස පොල්ගොල්ල හා බෝතතැන්න ව්‍යාපාර 1970 වසරේදී ආරම්භ කළා. 1976 වසර වනවිට මෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු අවසන් කිරීමටය මෙහිදී අවධානය යොමු වුණේ. මෙමගින් පෙර පැවැති ඉඩම් හෙක්ටයාර 16,000කට නව ඉඩම් හෙක්ටයාර 23,000කට වාරි ජලය සැපයීමටත් මෙගාවාට් 40 ක ස්ථාපිත දාරිතාවකින් යුත් ජල විදුලිය නිපදවීමටත් හැකිවූණා. මේ ව්‍යාපාරය යටතේ මහවැලි එවි කළාපයේ සියලු වැඩිකටයුතු අවසන්. එහි පදිංචි කළ ජන සංඛ්‍යාව 39,500ක් වෙනවා.

1977 වසරින් පසු ආර්ථිකය වශයෙන් රට තුළ ගැටුලු රෝක් ඇති වෙනවා. සහල් ඇතුළු කාමි නිෂ්පාදන වියදම් ඉහළයාම ප්‍රධාන ගැටුලුව වූණා. රට තුළ සහල් නිපදවූයේ 69% ක් වැනි ප්‍රමාණයක්. 31%ක් ආනයනය මත රඳා පැවතුණා. එයට අමතර ව තවත් කාමි නිෂ්පාදන රෝක් ආනයනය කළා. විදුලි බල ඉල්ලුම් ද රටේ අවශ්‍යතාව සම්පූර්ණ කිරීමට තරම් ප්‍රමාණවත් වුණේ නැහැ. විදුලිය බිඳ වැටීම සාමාන්‍ය දෙයක් වූ අතර එය වසරකට දින 70ක් ලෙස වාර්තා වූණා. විරෝධීය විසඳුම් සෙවීමටත් සිදුවූණා. මේ ගැටුලු විසඳුමට මහවැලි සංවර්ධන මහ සැලැස්ම කෙශිනම් කටයුතු කළ යුතු බවටය එවකට පැවති රජය තීරණය කළේ.

මේ අනුව කෙශිනම් මහවැලි ව්‍යාපාරයේ දෙවැනි අදියර යටතේ ව්‍යාපාති කිහිපයක් එකවර අරඹා වසර ක් වැනි කෙටි කාලයකදී නිම කිරීමට රජය තීරණය කළා. එහිදී කොත්මලේ, වික්වේරියා, රන්දෙණිගල, හා මායුරු ඔය ජලාග කුම ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවස්ථාව උදා වූණා. පසුව මෙයට

රන්වැලේ ජලාගයක් ඇතුළත් කළා. මෙයින් මායුරු ඔය හැර අනෙකුත් ජලාග පාදක කොට ගෙන ජල විදුලිය උත්පාදනය කිරීමටය සිදුවුණේ. එම ජලය ම වාරි කරමාන්ත සඳහා හාවිත කළා.

මේ අනුව මහවැලි සි හා බී කළාප සංවර්ධනය කර ගොවී ජනය පදිංචි කිරීම ද මහවැලි කෙශිනම් වැඩිසටහනට අයත් වූණා. එහිදී බී කළාපයේ පවුල් 30,465 ක් ද සි කළාපයේ පවුල් 45,488ක් ද පදිංචි කර තිබෙනවා.

මේ ව්‍යාපාති සඳහා පිළිවෙළින් ස්ථිබනය, මහා බ්‍රිතාන්‍යය, ජර්මනිය හා කැනඩාව සහ පහළ නිමින සංවර්ධනය සඳහා ලෝක බැංකුව, EEC, ජපන් හා කුවෙට යන රටවල්

දිර්ක කාලයක් පුරු
සැලැස්ම්වලට සිමා වී තිබු
මොරගහකන්ද සංවර්ධන
ව්‍යාපාතිය වර්තමානයේ
ත්‍රියාත්මක තත්ත්වයට
පැමිණ තිබීම මහවැලි
සංවර්ධන ව්‍යාපාතියේ
පත්‍රාහු තවදුරටත් පුලුල්
කිරීමට ඉවහල් වී තිබෙන
කරුණුක්.

මූල්‍ය ආධාර සැපයීම සිදුකළා. මේ ව්‍යාපාති දියත් කිරීමට 1979 වසරේ දි ලංකා මහවැලි අධිකාරිය ස්ථාපනය කළ අතර ඉංජේනේරු හා නිර්මාණ කාර්යයන් සඳහා මහවැලි ඉංජේනේරු හා නිර්මාණ ඒශන්සියක් තැවත පදිංචි කිරීම සඳහා මහවැලි ආර්ථික ඒශන්සිය ස්ථාපිත කළා.

කෙශිනම් මහවැලිය මගින් ඉදිවූණා විශාල ජලාග පාලනය සඳහා මූලික

වැඩ පාලන හා මෙහෙයුම් අංශය ස්ථාපිත කළේ 1986 වසරේදී. 1990 වසර වනවිට කෙශිනම් මහවැලි ව්‍යාපාතිය අවසන් වූ අතර එමගින් විදුලිබල ක්ෂේත්‍රය හා කෘෂිකරම ක්ෂේත්‍රය නැංවීමට විශාල ආයෝජනයක් සිදු වුණේ.

දිර්ස කාලයක් පුරු සැලැස්ම්වලට සිමා වී තිබු මොරගහකන්ද සංවර්ධන ව්‍යාපාතිය වර්තමානයේ ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයට පැමිණ තිබීම මහවැලි සංවර්ධන ව්‍යාපාතියේ ප්‍රතිලාභ තවදුරටත් පුලුල් කිරීමට ඉවහල් වී තිබෙන කරුණක්. මහවැලි සංවර්ධන ව්‍යාපාතියේ තෙවැනි අදියර යටතේ වර්තමාන කාර්යයන් හා එහි අනාගතය සැලැස්ම් කරමින් තිබෙනවා. මේ යටතේ මොරගහකන්ද කළාගග ව්‍යාපාතිය, කාලීංගනුවර අංග මැඩිල්ල ජල පොම්ප ව්‍යාපාතිය, මහවැලි ගෙශේ අතු ගංගාවක් වූ කුඩා ඔය ආශ්‍රිත බහු කාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපාතිය, වැලිඩය ජනපදය ආශ්‍රිත කිවුල් ජලාග ව්‍යාපාතිය, උහළ ඇළහැර ව්‍යාපාතිය, උතුරු මැද මහ ඇළ ව්‍යාපාතිය, වයඹ පලාත් ඇළ ව්‍යාපාතිය හා මිනින් ඇළ ව්‍යාපාතිය ක්‍රියාත්මක වෙමින් තිබෙනවා.

වසර 2020 වනවිට නව ඉඩම් හෙක්ටයාර 30,400ක් සංවර්ධනය කිරීමට බලාපොරාත්තු වන අතර මේ යටතේ මොරගහකන්ද ව්‍යාපාතිය යටතේ හෙක්ටයාර 5000ක්, මායුරු ඔය දැකුණු ඉවර සංවර්ධන ව්‍යාපාතිය යටතේ හෙක්ටයාර 18,000ක්, කිවුල් ඔය ජලාග ව්‍යාපාතිය ආශ්‍රිත ව හෙක්ටයාර 2,400ක්, උලා ඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපාතිය යටතේ හෙක්ටයාර 5000ක් අලුතින් සංවර්ධනය වනවා.

මේ වැඩිසටහන් යටතේ ජාතික ආභාර නිෂ්පාදනයට එකතුවන නව විරිනාකම ප්‍රක්ෂේත අයුරින් මහවැලි ජනපදිකයන්ගේ සුබසිද්ධිය උදෙසා යොදා ගැනීම අපගේ අඡේක්ෂාවයි. එහිදී පංච මහා ජලාග දායාද වී තිබීම් විශේෂත්වයක් ලෙස සඳහන් කළ හැකියි.

මහෝජා සමරනායක

නොහවතින දැඟෙලාන වරිත රැලුල

දි න්නෙන් උපන් සිතල විතුපටය
සම්මාජයේ බලපෑම්පහගත
සැබැං ජ්වන වරිතයක් විතුපටයක්
ඇතුළත ප්‍රතිනිර්මාණ කිරීමේ
අභියෝගය ගැන තියුණු සංවාදයක්
ජනමාධ්‍යයේ මෙන් ම සම්මාජ
මාධ්‍යවල ද සිදුවෙමින් තිබෙනවා.
විශේෂයෙන් එක් නිශ්චිත යුගයක
මුළුමහත් ශ්‍රී ලංකික සම්මාජයට ම
දැඩි බලපෑමක් එල්ල කළ දේශපාලන
නායකයකුගේ ජ්විතයේ එක්
තිරණාත්මක කාල පරිවිෂේෂයක්
එහි සැබැං සිදුවීම් හා අදාළ වරිතවල
මානසිකත්වය නොහැය විතුපට
ආබ්‍යානයක සටහන් කිරීම ඉතා ම
අවදනම් හා පිරිපුන් විය නොහැකි
කාර්යයක් ද යන්න 'දින්නෙන් උපන්
සිතල' විතුපටය සහ ඒ ඉදිරියේ
දිගැහැරන ප්‍රතිචාර ඔස්සේ පෙනී
යනවා. මේ ඔස්සේ පෙනීයන
තවත් අරුතක් වෙන්නේ තුදු වරිත
කරා විතුපටයකට වඩා දේශපාලන
වරිතාපදන විතුපටයක් සාර්ථක ව

නිර්මාණය කිරීමේ අසිරුව හා එහි
බැරුම්කම සි.

මේ විතුපටයෙන් බැහැර ව
විමසා බැලීමේදී වූව ද දේශපාලන
වරිතාපදනයක් සිනමාවට නැගිමේදී
රට බලපාන තත්ත්වයන් ගණනාවක්
අපට හමුවෙනවා. අදාළ දේශපාලන
නායකයා හෝ ක්‍රියාකාරිකයාගේ
වරිතය, ආවේණික වරිත ලක්ෂණ,
වරිතය නිර්මාණය වූ ගොඩැනුගැනීම
පවුල් ඉතිහාසය හා සම්මාජ සංස්කෘතික
පරිසරය, ඔහුගේ පසුකාලීන
දේශපාලන හා සම්මාජ හැසිරීම්,
ජ්වන විලාසය මෙන් ම ඔහුගේ
දේශපාලන මතය හා අස්ථානය ද
(වාමාංශික / ලිබරල් / සාම්ප්‍රදායික
ධනවාදය/ජාතිකවාදී හෝ අන්තවාදය)
මෙවැනි විතුපටයක ආබ්‍යාන රිතිය
සකස් වීමට යම් පැහැදිලි බලපෑමක්
ලබාදෙනවා. අනෙක් අතින් අදාළ
දේශපාලන නායකයා පිළිබඳ
සම්මාජයේ විවිධ ස්තරවලට අයන්

පිරිස්වල ඇති ප්‍රතිරුපය හා විවිධ
අර්ථකාලීන මෙවැනි විතුපටයක්
ආකෘතිය, ප්‍රකාශන ස්වරය නිර්මාණය
වීමට බලපෑමක් කරනවා. (මිනැම
දේශපාලන නායකයකුට හක්තිමත්
අනුගාමිකයන්, විවේචනාත්මක
අනුගාමිකයන් මෙන් ම බලවත්
විරුද්ධවාදීන් ද සිටිනවා. මේ සියලු
පිරිස් අදාළ දේශපාලන නායකයා
කෙරෙහි දක්වන විවිධාකාර අර්ථකාලීන
මෙවැනි වරිතාපදන විතුපටයක්
නිපදවීමේදී මුළුමනින් නොසලකා
හරින්නට ත් හැකියාවක් නැහැ.)

වරිතාපදන විතුපටයක් මුහුණදෙන
තවත් ගැටුලුවක් වන්නේ සත්‍ය සිදුවීම්
හා අවස්ථා මතට පිහිටා ඒවා වාර්තා
කරන්නට සිදු වීම සි. යම් යුගයක සිදු
වූ සැබැං සිදුවීම් හා ඒ ඒ අවස්ථාවලදී
අදාළ ප්‍රධාන වරිතවල හාව ආවේග
මෙන් ම ඒ පරිසරයේ මතු වූ ජන
මානසිකත්වයන් කෙතෙක්දුට
නිවැරදි ව වාර්තා කළ හැකි දැයි

යන්න ප්‍රශ්නයක්. ඒ ඒ අවස්ථා හා හැඟීම් ප්‍රකාශන නැවත සිනමා රුපයකටත් විතුපට ආධ්‍යාත්‍යකටත් පරිවර්තනය කර ගැනීම දූෂ්කර හා හාරදුර කටයුත්තක්. ඒ නිසා දේශපාලන වරිතාපදන විතුපටයක් යම් වර්තාමය ස්වභාවයක් පෙන්වීම රට ආවේණික ලක්ෂණයක් බව පෙනී යනවා. ඒ සිමාවන් සමග නිර්මාණයිල විමට සි මේ වර්ගයේ විතුපටයක අධ්‍යක්ෂවරයකුට සිදු වන්නේ.

තවත් අතකින් ඕනෑම දේශපාලන වරිතාපදන විතුපටයක් එය නිර්මාණය කරන තිරනාටක රචකයා හා අධ්‍යක්ෂවරයාගේ දේශපාලන ස්ථාවරය, ප්‍රකාශනය, අවශ්‍යතාව මෙන් ම සිනමා මාධ්‍යයේ තමාට වඩා ආකර්ෂණීය වූ ලක්ෂණ හා ආධ්‍යාත ප්‍රවේශ ආදියට අනුව යම් දුරකට ලසුවෙමින් හැඩිල ගැන්වීම බොහෝ විට සිදු වන්නක්. ඇතැම් අධ්‍යක්ෂවරයකු මේ වරිත කරාව තුදු මූල සිට අගට ගෘහන කාතාන්දර යක් සේ නිපදවදී තවත් අධ්‍යක්ෂවරයකු එය එම දේශපාලන නායකයාගේ නිශ්චිත තිරණාත්මක අවස්ථාවක සිට කෙරෙන අනිතාවර්ෂනයක් ලෙස ගොඩ නගන්තාටත් පෙළුමිනවා. මෙවැනි විතුපටයක මේ වෙනස් කතාන්දර ගෙලිය හා ආක්තිය අනුව අදාළ දේශපාලන නායකයා පිළිබඳ ව මත්වෙන ප්‍රතිරුපය විවිධ අතට වහිදී යා හැකි සි. ('නින්නෙන් උපන් සිතල' විතුපටයට ආ විවිධ ප්‍රතිවාර හා විවේචන අතර එක් ප්‍රධාන කරුණක් වන්නේ රෝහන විශේෂී වරිතයේ ස්වභාවය, දේශපාලන කියාකාරකම හා පුද්ගල හැඟීම් යම් සරල මානුෂිකත්වයකට ලසු කරමින් ආකර්ෂණීය වේරයකු බවට පත් කිරීමක් සහ එය වකු ලෙස වත්මන් ජනතා ව්‍යුත්ක්ති පෙරමුණට අවශ්‍ය සිමාවන්ට අනුව නිර්මාණය වූවක් වන බව සි.) මේ තත්ත්වයන් දේශපාලන වරිතාපදන විතුපටවලට ආවේණික රට උරුම්වන ස්වභාවයක් බව අප වත්හා ගත යුතු සි. දේශපාලන වරිතාපදන විතුපටයින් රට අදාළ සත්‍ය සිදුවීම්, පරිසර තත්ත්වයන්

හෝ ඒ ඒ වරිතාවල සැබැඳු තත්ත්වය හෝ පරිපුරුණ ගුණාංග සියයට සියයක් ම බලාපොරොත්තු නොවීමට ප්‍රශ්ක්ෂකයා වගබලා ගත යුතු සි.

වරිත කරා විතුපට සමග බැඳෙන මේ ගැටලු හා ප්‍රතිචිරෝධතා කෙසේ වුව ද ලෝක සිනමා ඉතිහාසය පුරා ම සැබැඳු වරිත කරා මූල්කරගත් විතුපට නිර්මාණය වූ අතර බොහෝ විතුපට දැඩි ප්‍රශ්ක්ෂක අවධානයක් දිනා ගත් බවට පැහැදිලි සාක්ෂි තිබෙනවා. ඒ වගේ ම මෙවැනි වරිතාපදන විතුපට වරින් වර ඔස්කාර සම්මානය ඇතුළු ප්‍රකට සම්මානවලින් පිදුම්

විවිධ අයුරින් තිරුපණය කළ විතුපට ගණනාවක් ප්‍රශ්ක්ෂක අවධානයට ලක් වූණා. එමෙන් ම මේ විතුපට බොහෝමයක් ම ඉහළ සම්මානයට පාතු වූ විතුපට.

දකුණු ආසියානු කළාපයේ විගාලනම සිනමා කරමාන්තයක් වන ඉන්දියානු සිනමාව විවිධ ආකාරවලින් රටේ දේශපාලන තත්ත්වයන් සමග බලවත් සබඳියාවක් දක්වන්නට වූයේ එහි මූල් ම යුගයේ සිට සි. එසේ ම ඉන්දිය සිනමාව, එරට හරහා හමාගිය විවිධාකාර සමාජ දේශපාලන හා සංස්කෘතික

ලැබුවා. දේශපාලන වරිතාපදන විතුපට නිර්මාණය කිරීමත් ලෝක සිනමාවේ එක් ප්‍රධාන ප්‍රවෙශනයක්. පසුගිය දිනක දෙකක පමණ කාල පරාසය ඇතුළත බවහිර සිනමාවේ ඉතා ප්‍රබාහ හා විවාරක ප්‍රශ්ක්ෂක අවධානයට ලක් වූ දේශපාලන වරිතාපදන විතුපට ගණනාවක් නිපදවනු ලැබුවා. ඒ අතර දැඩි ආන්දෝලනයට හා ආකර්ෂණයටත් තබාල විවේචනයටත් ලක් වූ විතුපට කිහිපයක් ම පැවතුණා. 'ලින්කන්', 'මේ එග් කේ', 'මැල්කම් එක්ස්', 'ග්‍රොස්ට් නික්සන්', 'ඇමරිකන් ප්‍රසිඛන්ට්', බිඛුන් ගෝල්', මෝටරසයිකල් ඩියරිස්', 'වේ', 'කිංස්ජ්ඩ්වි', 'මැන්බිලා', 'බරත් ඔග් නේෂන්', 'ක්වීන්', බාකසට් අවර්' වැනි දේශපාලන නායකයන්ගේ දිවිපෙවෙත

මාරුත්වල ගත් සොබා පිළිබැඳු කළ කැඩ්පතක් වූණා. දේශපාලන සිදුවීම් හා දේශපාලනයන්ගේ වරිත ඇතුළත් ජනප්‍රිය රටාවේ විතුපට මෙන් ම දේශපාලන නායකයන් හා කියාකාරීන්ගේ වරිතාපදන ලක්ෂණ රගත් විතුපට බොලිවුඩ් සිනමාවේ මෙන් ම ඉන්දිය ප්‍රාන්ත සිනමා කරමාන්ත ඔස්කාර මිහිවන්නට වූණේ පනහ හැට දික්වල සිට ම සි. විවිධ දේශපාලන පක්ෂ හා නව දේශපාලන ප්‍රවෙශනාවලට පාක්ෂික ව එවාට වත්තාකාර ව සහයෝගය දක්වන විතුපට මෙන් ම දේශපාලන පක්ෂ රජය මෙන් ම දේශපාලන නායකයන් තියුණු විවේචනයට ලක් කරන විතුපට ද ඉන්දිය සිනමාවේ ඇතු මැත ඉතිහාසයෙන් අපට හමුවෙනවා.

‘ବାନ୍ଦି ମଣି ଗ୍ରେଟ’, ‘ହତାତ୍ପରିଷିଂ’,
 ‘ନେତାଙ୍କ ଜ୍ଞାନାତ୍ମ ଲଜ୍ଜାଲୋକେଟ୍’, ‘ବୈନ୍ଦିଚିଠି
 କ୍ଷେତ୍ରିନ୍ଦିନି’, ‘ମଂଗଳ ପାନବେଚି’, ସେହିକିମୁଣ୍ଡିଲା
 ଦେଖିଲାନା ଲିରିକ୍ସ ପଦ୍ମନାଥ ଲିଖିଲା
 ମେନ୍ ମ ‘ଉନ୍ନତିଶିଖିଲା’, ‘କଲ୍ପିକାରୀ 71’,
 ‘ଆଧୁନିକିକ୍’, ‘ଅର୍ଦ୍ଧଜନଶବ୍ଦ’, ‘ସନ୍ତାନଗୁଣ’
 ସେହି ଦେଖିଲାନା ତେମା ହା ଜୀବିତ
 ଦେଖିଲାନା କିମ୍ବାଲିମ୍ ଆହୁଦୀଲି ଏ
 ବିଵରଣ୍ୟ କଲ ଲିଖିଲା ମେତିହିଁ ବେଳେତରୁ
 ଲେନଲା. ମେ ଲିଖିଲା ଉନ୍ନତିଶବ୍ଦ ଜମାତଯାତି
 ମେନ୍ ମ ଦେଖିଲାନା ତନ୍ତ୍ରଯାତି ଏ
 ଲବଧିତ ଶିଳ୍ପିର କଲା କେଁ ମ ଆନ୍ଦୋଳି
 ଲିଖିଲା ମେତାପଦିଲା ତହନାମି ନିଯୋଗ ହା
 ବାରଣ୍ୟ ପ୍ରକଟନ ଏ ଆତି ବୁ ଅବସରୀ ବିନ୍ଦୁଲ
 ଏ କିମ୍ବାଲା.

පසුගිය වසරේ බොලිවුද්‍රි මෙන් ම දෙමළ හා මරාති විතුපට නිෂ්පාදක හා අධ්‍යක්ෂවරුන් කිහිපදෙනු ම තවතම දේශපාලන වරිතාපදන විතුපට කිහිපයක් නිපදවීමට පූහුණු වුණා. ප්‍රධාන පෙළේ දේශපාලන නායකයන් පිළිබඳ වරිත කරා සිනමාවට තගන්නත යයි විතුපට නිෂ්පාදකයන්ට යෝජනා හා අදහස් ලබාදුන්නේ ඒ ඒ පක්ෂ හා දේශපාලනයෙන්ට සම්බන්ධ අනුගාමිකයන් විසින් එවත් සැලවුණේ පසුව යි. කෙසේ වුවත් පසුගිය වසර පුරා විශාල වියදම් දරා නිෂ්පාදනය වූ මේ විතුපට 2019 ජනවාරියේ පුදරුගනය වන්නට පටන් ගත්තේ ඉන්දිය සිනමාහල් හා ජේක්ඡකයන් දේශපාලන වරිතාපදන

වැස්සකින් නහවා දම්මින්. පසුගිය
මාසයේ පමණක් මේ වර්ගයේ විතුපට
තුනක් ඉත්දියාව පුරාත් ජාත්‍යන්තර
පුදරුණනයක් ලෙසත් තිරගත වුණේ
පොදු විතුපට ප්‍රේක්ෂකයන් විමතියට
පත් කරමින්. අද තිරයට එන ඕනෑම
හින්දී, දෙමළ හෝ මලයාලම්
විතුපටයක දේශපාලනයායන් මෙන් ම
තදූල ලෙස දුෂ්චිත පොලිස් නිලධාරීන්
සැම දුරුණයකින් ම වාගේ පෙන්වුම්
කරන තත්ත්වයක් යටතේ දේශපාලන
තායකයන්ගේ වරිත කරා මූල්‍යතින්
ම පෙන්වන්නට සිනමාකරුවන් හඳුසි
වී ඇත්තේ ඇයි දයි ප්‍රේක්ෂකයන්ට
වටහාගත නොහැකි ප්‍රශ්නයක් ව
තිබුණා.

‘திதீ சுரங்கலாவுடி’ விஷின். ராமி ராமி கே
அக் ம ஆனா வன திதீ மே விதுபதய
தம பீயா ஆட கரன டப்ஹாரயக்
லெச சீ சுலகந்தேன். ராமி ராமி லெச
தெலிய சிநமாவீ புவீன ரங்கன
கிள்பீயகு வன ‘நம்புடிரி வாலத்தீண’
ரங்கனயென் டயக வன ‘பி. என். ஆர்
கதாநாயக்கு’ விதுபதயே செப்பு வரித
‘விடுஷாவாலன்’, ‘ரநா டாவாதி’, ‘புகாஞ்
ராஜ், மாலவிகாநாயர், திதூ மேநன்
ஆடின் விஷின் ரங்காநவா. மே விதுபதய
பஸ்திய சுநலாரி அத வேநி ட புடர்கனய
ஆர்த்திவா.

මිලගත 'ඇක්ස්බෙන්ටල් ප්‍රයීම්ම්හිස්ටර්' විතුපටය පුද්රිගනය වූතේ ජනවාරි 11 වැනිද සිට දේශීය හා ජාත්‍යන්තර තිරගත කිරීමක් හැරියට යි. මේ විතුපටයට පාදක වූතේ හිටපු ඉන්දීය අගමැති 'මන්මේෂ්හන් සිං' ගේ දේශපාලන හැසිරීම් හා පුද්ගලික වරිතය යි. මේ නමින් පළ වූ වරිතාපදන කෘතිය පදනම් කර ගෙන සි මේ විතුපටය නිපදවා තිබුණේ. ඒ වරිතාපදනය ලියා ඇත්තේ එකල මන්මේෂ්හන් සි. අගමැතිවරයාගේ මාධ්‍ය උපදේශක වූ 'සංජය බාරු' විසින්. විතුපටය නිරමාණය නොව ඇත්තේ ද 'සංජය බාරු' විතුපටයේ කථකයා ලෙස යොදාගතිමින්. ඔහු සාපුරුව ම කුමරාවට මේ කථාව හා විශේෂිත සිදුවීම් කියාපාදුදී එය නිරුපණය කෙරෙන තරමක් වාර්තා විතුපට ආකෘතියක් ඔස්සේ සි විතුපටය දිග හැරෙන්නේ. විතුපටයේ කියුවෙන්නේ බාරු විසින් අගමැතිවරයාගේ මාධ්‍ය හා මහජන ප්‍රතිරූපය කළමනාකරණය කර ගන්නා අයුරුත් එකල එක්සත් ප්‍රගතියිලි සන්ධාන (UPA) රජයේ නාෂ්ටික අවශ්‍ය ගනුදෙනු වැනි විශේෂිත අවස්ථා මෙන් ම පක්ෂය තුළ එදා සේනියා ගාන්ධී බලපැවැත් වූ බරපතල ආධිපත්‍යය හමුවේ මන්මේෂ්හන් සිං වැනි සුහදයිලි, කරුණාවන්ත, ආචාරයිලි අගමැතිවරයකු පත් වූ තත්ත්වයක් පිළිබඳව සි. මෙහි ප්‍රේක්ෂක ආකර්ෂණය තදින් ලබාග න්නේ මන්මේෂ්හන් සිං ගේ ගරීර හාජාවත්, සිහින් උච්චාරණ විලාසයත් මනාව තමාට ම ගුහණය කර ගනිමින්.

දෙක්තිය

පුවත් සගරාව

ଭବ ଲୁଗିଲ ମ ଖେଳିଲା ଗନ୍ଧନ.
ଅହାତ କୃପନ୍ଦ୍ର ପ୍ରରିଲା ଅତ
ବେଳେ ଶୈଥିଲାନ୍ତିକ.

ବ୍ୟୋମକାନ୍ତିକ

ප්‍රකට ඉන්දීය රංගන ශිල්පී 'අනුපට් කේරු' 'අක්ෂාසේ බන්නා' (සංජය බාරු), සුසාන් බෙනෙට් (සේව්නියා ගාන්ධි), අර්ප්ත්න් මතුරු (රාජුල් ගාන්ධි), අහානා කුමාරි (ප්‍රියංකා ගාන්ධි) ඇතුළු රංගන ශිල්පීන් පිරිසක් රංගනයට දූෂක වෙනවා. විජය ගුත්මේ විසින් තම මංගල විතුපටය ලෙස සි මේ විතුපටය අධ්‍යක්ෂණය කොට ඇත්තේ. ජාතියන්තර නිමාවකින් යුතු මේ විතුපටය ඉන්දීය රැඹියල් කොට්මේ 30ක වියදමක් දරා තිබෙනවා.

මේ විත්තපළය අධික්ෂණය කළේ
නවක අධික්ෂණවරයකු වන ‘අහිජත්
පන්සේ’ විසින්. තිරරවනයට දෙක
වූයේ ‘ඩිවිසේනා’ සාමාජිකයකු හා
මන්ත්‍රිවරයකු වූ ‘සන්ජයරාවුත්’ වන
අතර මෙය ඔහුගේ ම නිෂ්පාදනයක්.
නවසිද්ධීන් සිද්ධීක්, අම්බිතා රාම්, සුධිර
මිග්‍රා, රාජේ බේරා ආදින් මෙහි සැබැඳු
වරිත කිහිපයක් ම නිර්පාදනය කරනවා.
‘තකේරායි’ මේ මොහොතේ පවා
සාර්ථක ව තිරගත වන විත්තපළයක්.

මේ විතුපට තුන හැරුණු විට කවත් දේශපාලන වරිතාපදන විතුපට හතරක් මේ වන විට පෙර නිෂ්පාදන හා රුපගත කිරීම මට්ටමේ නිර්මාණය වෙමින් තිබෙනවා. ඒ අතර අඟා පුදේශ් ප්‍රාන්තයේ ඇමතිවරයකු හා දේශපාලන නායකයකු වූ 'රාජසේකර රේඩිඩ්' ගේ ජ්වන ප්‍රවත් රගත් 'යානු' විතුපටයත්, හිටපු අගාමාත්‍යවරයකු වූ 'ලාල් ගාස්ත්‍රි' දේශපාලනයුදායාගේ රුකියාවේදී සිදු වූ අධිරහස් මරණය පිළිබඳ තැනුණු 'ට්‍රේකන්ට් ගයිල්ස්' විතුපටයක් ප්‍රධාන සි. එලස ම ඉතා මැතකදී ලොව හැරගිය හිටපු මහ ඇමතිනී ජයලිතා පිළිබඳ විතුපටයක් ද 'අයන් ලේඩ්' නමින් නිමවෙමින් තිබෙන අතර එහි ප්‍රධාන වරිතයට එක්වන්නේ දකුණු ඉන්දිය නිශ්චිත නිත්‍ය මෙනත්' බව කියුවෙනවා. ඒ අතර විශ්මය ජනක ම කරුණ වන්නේ වත්මන් ඉන්දිය ජනාධිපති 'නරේන්ද්‍ර මෝඩ්' පිළිබඳවත් විතුපටයක් නිෂ්පාදනය කිරීමට පෙර සැලසුම සිදුවන බවත් එහි මෝඩ් ජනාධිපතිවරයාගේ වරිතයට තොරාගෙන ඇත්තේ ජනප්‍රිය බොලිවුඩ් නළ 'විවේක් මබරෝයි' විම සි. කෙසේ වෙතත් හඳුසි දේශපාලන වරිතාපදන විතුපට රල්ලක් වහ වහා බිජිවත්තනේ 2019 අවසානයේ පැවැත්වෙන ඉන්දිය මහ මැතිවරණයේ ප්‍රථම ඉලක්ක කර ගෙන බවට මතයක් ද ඉන්දියානු ජනමාධ්‍යවලින් කියුවෙනවා. ඒ සමග අපට සිහියට නැගෙන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ ද මේ වසරේදී මැතිවරණ දෙකක් ම සූදනම් වන බව සි.

മനുഖൻ്റെ വിജ്ഞാപനി

ඕතුරු කතක සොලුරු ලොවක

“**විජිරගෙයිදී උඩේ දිගටි ඇස් දුටු විගස දියණියනි, උඩ නම්න ඇස් කදුළක් රැඳූණි කලෙක උඩ සුං වැදු සසල දෙළුවක් විශාල වහා සැලෙනා හඳුනී ගැහැනියක් වන බැවිති**
(මොනිකා රුවන්පතිරණ - දියණියනි කම් පංතිය)

මොනිකා රුවන්පතිරණ විසින් පෙනු ලද සොලුරුතම පදනමක්. ජිවිතය සුම්මත නැහැ. ගැහැනියක වි උපත ලද්දේ නම් කිසිසේත් ම ජිවිතය සුම්මත වන්නේ ද නැහැ. දහසක්ත් බාධක දුක්කම්කමටාල මැද වුව දුක් දිනා හිතැහිමම අවැසි වන විත්ත ගක්තිය, කාන්තාවට උරුම වන්නේ ජන්මයෙන්ම යි. දියණියක් සේ ඉහිද සොහොයුරියක්, මිතුරියක්, පෙම්වතියක්, බිරිඳික්, මවක්, මිත්තනියක් සේ ජිවිතය පුරාවට සිය පැබැඳුයන් වෙනුවෙන් ඇය අප්‍රමාණ කැපවීම් කරනවා. නිරුට පෙර අවදි ව මධ්‍යම රාත්‍රිය තුරු ද සිය රාජකාරීයේ කෙළවරක් නොදුකින ඇය නිසි ඇගෙයුමක් නොලබන්නට ද පුළුවන්. පවුලක සාමය, සතුට සාර්ථකත්වය

මූලික වශයෙන් රදා පවතින්නේ කාන්තාව මත යි.

ස්වභාවධර්මයා ස්ථී පක්ෂයට පවරා ඇති ප්‍රධානතම කර්තව්‍ය වන්නේ දරුවන් බිජි කර, නැණ මෙන් ම ගුණ දී සෞඛ්‍ය සම්පන්නව නැවත සොඳාහමම දායද කිරීම යි. අධ්‍යාපනය, රැකියාව, නිවසේ කටයුතු අතරතුර වුව ගැහැනියක විසින් සිය ප්‍රධාන කර්තව්‍ය කිසිසේත් අමතක නොකළ යුතු යි. දස මාසයක් දරුවකු කුසේ තබාගෙන ප්‍රවේෂම කිරීම, අප්‍රමාණ වේදනාවක් විද දරා බිජි කිරීම, මාස ගුද්ධිය ආදි කායික වේදනාවන් දැරීමට යි කාන්තාවන්ගේ ගැරිරය ඒව විද්‍යාත්මක ව සැකසී තිබෙන්නේ. මානසික පිබාවන් දරා ගැනීමට ද ඇයට ඇත්තේ එවැනි ම

ගක්තියක්. ලොව පවතින්නේ නිරුගේ කිරණක් මවගේ සෙනෙහසත් නිස යි. නිවෙසින් බැහැරවන දරුවා ගොලුරු කරගැනීමට මාන බලන අදුරු බලවේග රසක් ය තිබෙන්නේ. මත් උවදුර මේ වන විට පාසල් තුළට ද ගොවැදී අවසන්. දරුවන් කවා පොවා උස්මහත් කිරීමෙන් පමණක් මවගේ කර්තව්‍ය අවසන් වන්නේ නැහැ. දරුවකුගේ ප්‍රධාන ගැලවුම්කරුවා විය යුත්තේ ද මව යි. සමාජයෙන් එල්ල වන තපුරු බලවේගවලින් සිය දරුවා ආරක්ෂා කරගැනීම මවගේ ප්‍රධාන කාර්යය යි. දරුවාගේ වර්යාව පිළිබඳ නිසි අධ්‍යාපනයක් සහ අවබෝධයක් මවට තිබිය යුතු යි. නිකරුණේ සැරවැර වීමෙන් හෝ අඩින්තේවම් කිරීමෙන් දරුවන් සුම්ගට ගත නොහැකි අතර

දරුවකු සහජත් අතට වෙනස් කළ හැකි හොඳම ක්‍රමය ආදරයෙන් කරුණාවෙන් හොඳ නරක කියා දීම සි. මව දරුවාගේ හොඳම මිතුරිය විය යුතු සි. දරුවා හිනෑම ප්‍රශ්නයක් විවාතව කතා කිරීමට පෙළඹෙන්නේ එවිට සි. නො එසේ නම් සියල්ල වසන් කරනු ඇත. එනිසා ප්‍රථමයෙන් දරුවාගේ විශ්වාසය දිනාගැනීම ද මවගේ යුතුකමක්.

කිසිවිටකත් ගැටුප්‍රකාරී තැන් ඩමුවේ ආවේගයිලි ව, ක්ෂේක ප්‍රතිචාර දැක්වීමට යැම තුවණට භුරු නැහැ. ගැටුප්‍ර තීරාකරණය කරගත හැක්කේ බුද්ධීමත් ව සිතා බලා කටයුතු කිරීමෙන් බව සිහි තබා ගත යුතු සි. එසේ ම සිය යුතුකම් සහ වගකීම් නිසි ලෙස ඉටු කරන

කටයුතු කළමනාකරණය කිරීම යනාදී වශයෙන්. කාන්තාව ඉවසිලිවන්ත ව සහ බුද්ධීමත් ව කටයුතු කළාත් ඔය සියල්ල ම ජයගන්න පූජ්වලත්.

වගකීම් බහුල වූවත් විවාහය සුන්දර සි. විවාහ ජේවිතය සුන්දර කරගත යුත්තේ විවාහකයින් විසින්ම සි. ජේවිතය හමුවේ විශාල අහියෝග පවතිනමුත් එම අහියෝග ජය ගැනීමට කාන්තාවක සතු ගක්තිය සහ දෙරෙය කිසිසේත් ම අවතක්සේරු කළ යුතු නැහැ. ස්වාමිපුරුෂයා රාජකාරිය අවසන් කොට නිවෙසට පැමිණෙන්නේ බොහෝ වෙහෙසට පත්වයි. කුමන හෝ කරුණක් මූල් කරගනිමින් දෙරාකවිදී ම ස්වාමිපුරුෂයාගේ ඇගට ගොඩිවීම යහපත් බිරිදිකට ගැලපෙන්නේ නැහැ.

සේ ම අනවශ්‍ය මැදිහත්වීම් බහුල විය හැකි සි. එතැනැදින් කාන්තාව බුද්ධීමත් ව තීන්දු තීරණ ගතිමින් අහියෝග ජයගත යුතුයි. තමන් තුළ ඇති ගක්තිය අවතක්සේරු කිරීම කිසිවිටකත් නොකළ යුත්තක්. කාන්තාවකට පුරුෂයෙකු ඉක්මවා සිය මානසික ගක්තියක් සහ දෙරෙයක් තිබෙනවා. එබැවින් හැම විට ම සාණාත්මකව සිතිය යුතු නැහැ. සැම දෙයක ම සාණාත්මක පැතිකඩ දෙස පමණක් අවධානය යොමු කිරීමෙන් මනස ව්‍යාකුල විය හැකියි. රුකියා ස්ථානයේදීන් දනාත්මක ව සිතාබලා, බුද්ධීමත් ව තීන්දු ගත යුතුයි. මේ සියල්ල ම කාන්තාව විසින් ගොඩනගා ගන්නා සොරුහා මතයි තීරණය වන්නේ. නිතර සංවේදී වන කාන්තාව එම සංවේදී බව හේතුවෙන් ම විවිධ ගැටුවලට මුහුණ දෙනවා. එහෙත් පොතපත කියවීමෙන්, සමාජය ඇසුරු කිරීමෙන් ලබාගන්නා සමාජ අවබෝධනය සමග බුද්ධීමත් තීරණවලට එළැඳීමට භුරු විය යුතු සි.

කිසිවිටකත් ජේවිතය ගැන කළකිරීම හෝ සාණාත්මක ව දැකීම නොකළ යුතු සි. ප්‍රශ්න කරදර දුක්කමිකටොල් ඇත්තේ ඔබට මට පමණක් නොව, එය සියල්ලන්ගේ ම උරුමයක්. වැදගත් වන්නේ අප ජේවිතයට මුහුණ දෙන ආකාරය සි. සැම විට ම මනස නිරවුලට පතවා ගත යුතු සි. යමුණු සිය ආගම දහම සමග බැඳී ඒ අනුව කටයුතු කරන්නේ නම් නිතුතින් ම මනස නිරවුල් වන අතර නිරවුල් මනසින් තිනෑම ගැටුවලකට විසඳුම් සෙවිය හැකියි.

ඉවසිලිවන්ත ව සහ බුද්ධීමත් ව කාන්තාව කටයුතු කළ යුතු සි. විවිධ වෙස් ගත් අහියෝග අප හමුවට එනු ඇති. ද්වසින් ද්වස අප භමුවේ ඇත්තේ අහියෝගයක්. ජේවිතය යනු අහියෝගවලට මුහුණ දෙමින් ඉදිරියට යැමැක් විනා අන් කිසිසේත් නොවය සි. එහිදී කාන්තාව කිසිසේත් ම අසාර්ථක නොවිය යුතුයි. මන්ද ඇගේ අසාර්ථකත්වය පවුලේ ද අසාර්ථකත්වයට හේතු වන නිසා. සොරුරු හෙටක් උදා කළ හැක්කේ දිරිය කතකට සි.

කළ යන විට විවාහයේ බැඳීම ලිහිල විය යුතු නැහැ. විය යුත්තේ තව තවත් ගක්තිමත් වීම සි. විවාහයක් සාර්ථක වන්නේ ඉවසිලිවන්. විවාහ ජේවිතයේ දී පුරුෂයාට සේ ම කාන්තාවට පැවරෙන වගකීම් සම්දායක් තිබෙනවා. දනය, බලය, රුපය මූල් කරගනිමින් හෝ රුකියාවේ තරාතිරම කියාපාමින් උඩගු වීම කාන්තාවකට කිසිසේත් ම උඩිත නැහැ. කිසිවක් සඳාකාලික නොවන අතර තත්ත්වය තරාතිරම පුවා දක්වමින් සැමියා දෙවැනි කොට සැලැකීම බිරිදික් අතින් කිසිසේත් ම සිදු නොවිය යුත්තක්.

නිවෙසේදී සේ ම රුකියා ස්ථානයේ දී ද කාන්තාව මුහුණ දෙන අහියෝග රෙසකි තිබෙන්නේ. අනවශ්‍ය බලපෑම්

කාන්තාවකට අයිතිවාසිකම් දිනාගැනීම වෙනුවෙන් අරගල කළ යුතු වන්නේ නැහැ.

අපේ අම්මලා, අන්තම්මලා ගෙදර කැ ගහලා කතා කරනවා, රණ්ඩු කරනවා අපි කවදාවත් අහලා නැ. එකේ තේරුම අපේ අප්පාවිවිලා, සියලා සාධාරණ සි තියන එක නොවයි. එත් හැමදේකදී ම අම්මලා අන්තම්මලා හරියට ඉවසුවා. ඒ ඉවසිම තමයි කාන්තාවකට තීතිය යුතු වැදගත් ම දේ. අද වෙදුදී කාන්තාවන් ඉදිරියේ බොහෝ අහියෝග ජයගත නිබෙනවා. ආර්ථිකය ගක්තිමත් කරගනීම, ස්වාමිපුරුෂයා වෙනුවෙන් යුතුකම් ඉටු කිරීම, දරුවන් ගුණයන් ලෙස හඳාවතා ගැනීම, ගේදාර වැඩි

තෙලු බලයෙන රට දිනවමු

ප්‍රධානීය වසර 100 තුළදී අමේ විදේශ ප්‍රතිපත්තියේ අංක එක වූයේ මැදුපෙරදිග සි. ඒ බනිජ තෙල් නිසා. තෙල් පාලන බලය නැතිනම් ග්‍රේෂ්‍ය ඇමරිකානු ජාතිය නොප්‍රවිතිනු ඇති. අනාගතයේදී ද අමේ විදේශ ප්‍රතිපත්තියේ අංක එක වනු ඇත්තේ මැදුපෙරදියයි.

ඇමරිකානු ජනාධිපතිවරයක විම් කාටර ය වර්ෂ 1970 දී එසේ පැවැසුවේ. එහෙත් එය එසේම වනු ඇති වගට අදවත් තිබෙන්නේ සාධක බොහෝමයක්. ලෝක ජනගහනයෙන් සියයට 4කට ආසන්න ඇමරිකානුවන් විසින් ලෝකයේ බොර තෙල් නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 25කට වඩා භාවිත කිරීම එක් උදාහරණයක්.

ලෝක බලවතුන්ගේ අවධානයට වෙනදාටත් වඩා ශ්‍රී ලංකාව ලක් වෙමින් පවතින්දිය ශ්‍රී ලංකාව බනිජ තෙල් සහ ස්වභාවික වාසුවලට හිමිකම් කියනු ඇතැයි මත පළ වෙන්නේ. වර්ෂ 2023 වන විට ස්වභාවික වාසු ශ්‍රී ලාංකේක් සම්දර පත්‍රලේන් සොයාගත හැකි වනු ඇති බවයි බනිජ තෙල් සම්පත් සංවර්ධන ලේකම් කාර්යාලයේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වර්තර දිසානායක

1976 වසරේදී මන්නාරම් දුෂ්‍රීයෙන් සහ පෝක් සමුදු සන්ධිය ආශ්‍රිතව තවත් විදේශ් සමාගම් ගණනාවක් සමගින් අත්වැළ බැඳ ගනීමුදි ලංකා බනිජ තෙල් සංස්ථාව ගැවෙෂණ කටයුතු කිරීම් මගින් විශේෂත්වයක්.

පවසන්නේ. ඒ, මන්නාරම් දුෂ්‍රීයෙන් අවට මූහුදු පත්‍රලේ කළාප ගණනාවක කිලෝමීටර දහස් ගණනක් පුරා ර ස් කෙරෙමින් පවතින භුම් දත්තවල ප්‍රගතිය පිළිබඳ හෙළි කරමින්.

එම ඔහ්සේ ශ්‍රී ලාංකේක් බනිජ තෙල් සහ ස්වභාවික වාසු සම්පත් දෙස අවධානය යොමු කළහොත් එය වර්ෂ 1967 තරම් ඉතිහාසයකට දිවෙනවා. ප්‍රංශ සමාගමක් සහ ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව එක්වයි

එම වර්ෂයේ දී සම්ක්ෂණ කටයුතු සිදු කෙරුණේ. අනතුරුව වර්ෂ 1974දී ද රුසියානු සමාගමක් ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව සමග අත්වැළ බැඳගනීමින් කළ ගැවෙෂණය ද නිමුවයේ ප්‍රතිඵලයකින් තොරවයි. එය එසේ විමට විදේශ් බලපැමි ද හේතු වූ බව අදවන විට හෙළිදරව් වන කරුණක්.

1976 වසරේදී මන්නාරම් දුෂ්‍රීයෙන් සහ පෝක් සමුදු සන්ධිය ආශ්‍රිතව තවත් විදේශ් සමාගම් ගණනාවක් සමගින් අත්වැළ බැඳ ගනීමුදි ලංකා බනිජ තෙල් සංස්ථාව ගැවෙෂණ කටයුතු සිදු කළේ. පෝක් සමුදු සන්ධිය හා බෙල්ග් කළාපවල තෙල් ලිං කැණීම් දක්වාම එම කටයුතු ඉදිරියට ගමන් කිරීම එහි විශේෂත්වයක්. ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව ඉන් අනතුරුව 1984 දී තවත් විදේශ් සමාගම් කිහිපයක් සමග එලැංකි තුන්කොන් ගිවිසුමක සුවිශේෂත්වය වූයේ එය මන්නාරම් බොක්ක ඇශ්‍රිත ව කළ පළමු වැනි භු කම්පන දත්ත එක් රස් කිරීම විම සි. ඉන් මන්නාරම් බොක්ක අවට පැවැතියි හැකි යැයි අනුමාන කෙරුණු තෙල් සංවිත ප්‍රමාණය පිළිබඳ දළ ඇස්තමේන්තුවක් ලබා

ගැනුණා. එවකට ඒ අවට සමික්ෂණ කෙරුණු බීම් ප්‍රමාණය කිලෝ මිටර් 4600ක් තරම්.

ඒ ගමනේ තවත් වැදගත් ඉසවිවකට ශ්‍රී ලංකාව පිවිසුණේ 2008 වසරේදී සි. එහිදී බනිජ තෙල් සංස්ථාව ඉන්දියානු කොයාන් සමාගම සමග ගිවිසුම්ගත විමේ ප්‍රතිඵලයක් විභිඥවයි 'වික්සු' ජපන් නොකාව බනිජ තෙල් නිධි සොයා මන්නාරම් මූහුදට සේත්දු වන්නේ.

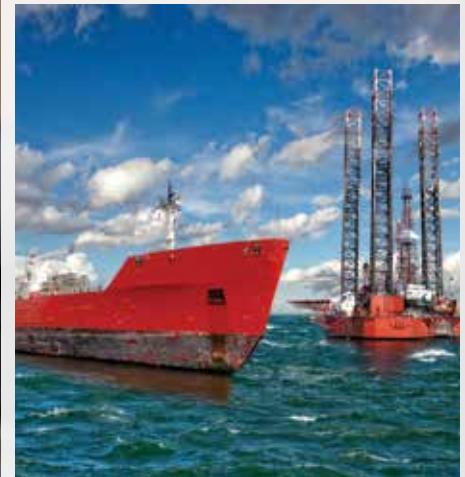
බනිජ තෙල් සොයා ගැනීමේ සිහිනය සැබැච්වක් වන හසිඹුකාබන් තැන්පතු කිහිපයක් ම හඳුනා ගැනුණේ මන්නාරම් මූහුද පතුලෙන්. එය තෙල් පිළිබඳ තවත් බලාපොරාත්තු ඇති කරන්නක්. 2015 වසරේදී අපට ගැස් නිධි මන්නාරම් දේශීයෙන් හමුවූණා. එහෙත් විදෙස් සමාගම් ගණනාවක් ම සාර්ථක ව බනිජ තෙල් සේවීමේ කටයුතුවල තිරත ව සිටියදී හිටි හැටියේ ඒ කටයුතු අතැර දීමා ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටව යාම ගැටුවුවක්. ඒ පිටුපස වූ සැබැච් හේතු සාධක වටහා ගැනීමට ශ්‍රී ලංකාව තෙල් සම්බන්ධයෙන් අවදියෙන් පසුවිය යුතු බවයි ජාතික විද්‍යාත්මක සංස්ඨයේ බනිජ තෙල් සම්පත් ගැවිෂය පිළිබඳ අනු කමිටුව අවධාරණය කරන්නේ.

එසේ ම ලොව විශාලතම තෙල් බීම් සේවා සමාගමක්වන ස්ලම්බරපර පවා ශ්‍රී ලංකාවේ බනිජ තෙල් සහ ස්වභාවික වායු පිළිබඳ අවධාරය යොමු කොට තිබෙන වත්මනේ රටක් වශයෙන් දුර දක්නා තුවන්නේ කටයුතු කළ යුතු බවයි ඔවුන්ගේ අදහස. බනිජ තෙල් ගැවිෂය පිළිබඳ ජගත් කිරීතිධරයකු වන ධරුමසිර විරසේනගේ නිගමනවලට අනුව ද ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු මූහුද ප්‍රාදේශීය ද හළාවත සිට යාපනය දක්වා වන වෙරළ හා යාපනයේ සිට තිකුණාමලය දක්වා වෙරළ තීරය ද තෙල් නිධි ඇතැයි විශ්වාසය පළ කෙරනවා. මහා ල්‍රිතානා පෙළේදියම්

සමාගමේ සේවයෙන් ලද අත්දකීම් අනුව සි ඔහු එසේ පවසන්නේ.

එසේවේලියාවේ නිව් සුවත්වේල්ස් විශ්වවිද්‍යාලයේ බනිජ තෙල් ගැවිෂය පිළිබඳ මහාචාර්ය රේජේෂ්ගේ මතය වන්නේ මන්නාරම් සහ කාවේරි දේශීයා අවට මෙන් ම හම්බන්තොටින් ද තෙල් හා ගැස් පැවතීමට ඇති විද්‍යාත්මක සාකච්ඡාලින් ශ්‍රී ලංකා මූහුද තීරය පොහොසත් බව. එමෙන් ම ඇමෙරිකා එකස්ත් ජනපදයේ හු ගර්හ අධ්‍යයනයකට

අනුව දකුණු ආසියානු කළාපයේ පැවතිය හැකි බවට අනුමාන කරන තෙල් නිධියෙන් වැඩි කොටසක් ශ්‍රී ලංකාවට අයත් මූහුද සීමාවේ තිබෙන බවට වාර්තාවීම වියෙන්ත්වයක්. ඒ ස්විචරලන්තයේ පෙළේ ස්කෑන් ආයතනයේ වන්දිකා තාක්ෂණය උපයෝගී කොටගෙන සිදුකළ බනිජ තෙල් ගැවිෂන දත්ත එක් රස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකාවට දැල් වූ කොළ එමියක්.

2015 වසරේදී අපට
ගස් නිධි මන්නාරම්
දේශීයෙන් හමුවිනි.
එහෙත් විදෙස් සමාගම්
ගණනාවක් ම සාර්ථක
ව බනිජ තෙල් සේවීමේ
කටයුතුවල තිරත ව
සිටියදී හිටි හැටියේ ඒ
කටයුතු අතැර දමා ශ්‍රී
ලංකාවෙන් පිටව
යාම ගැටුවුවක්.

කෙසේ වෙතත් ඉන්දියාව දැනක දෙකකට වැඩි කාලයක සිට ඔවුන්ගේ රටට අවශ්‍ය කරන බනිජ තෙල්වලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් නිපදවා ගන්නේ තමන්ගේ රට තුළින්ම සි. ශ්‍රී ලංකාව බනිජ තෙල් හා ස්වභාවික වායු සොයා යන ගමන කිසිසේත් මන්දාගාමී නොකරන්නට වගබලා ගැනීම අනාගතයේදී ඉන්දන ගැටුවුවට විසඳුමක්.

නදිකා ගයනි ජයවර්ධන

කාන්තා හඩට මසන බුකර සම්මානය

යිල් මුදුණ ය කරන සහ ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් රචිත නවකතා පොත් සඳහා පිරිනමන සුවිශේෂ සම්මානය සි මැන් බුකර. මෙයින් පිරිනමන මුළුමය ත්‍යාගයේ වටිනකම පවතිම් 50,000කි.

2018 වසරේ දී මේ අති සුපිරි ත්‍යාගයට හිමිකම කියන්නේ අවුරුදු 56ක් පමණ වයස්ගත අයිරිස් ජාතික ලේඛිකාවක් වූ Anna - Burnes ගේ Milk Man නවකතාව සි.

Man booker සාහිත්‍ය සම්මාන බොහෝ විට හිමි වී ඇත්තේ ලේඛකයන්ගේ නවකතාවලට සි. 2013 නවසිලන්ත ලේඛිකාවක් එලිනාකාල්ටන්ගේ ලුමිනස් නවකතාවට සම්මානය දිනා ගත්තවා. එතැන් සිට අවුරුදු රකට පසු මේ සම්මාන හිමිකර ගත්තේ අයිරිස් ජාතික Anna - Burnes

ගේ නවකතාවට සි. මෙය හැරවුම් ලක්ෂයේ නවකතාවක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

ලේඛිකාව 1962 මහ බ්‍රිතාන්‍යයේ අයර්ලන්ත රාජ්‍යයෙහි බෙල්පරස්ට් නම් කුඩා ප්‍රාන්ත ගම්මානයෙහි මෙලොව එළිය දුටුවා. කුඩා අවියේදී ම මවගෙන් ලැබූ ආභාෂය මත ඇය පොතපතට රුවීයක් දක්වුවා. ඇය තරුණීයක් බවට පත් වූ කළ ද ලේඛක ප්‍රකට ලේඛකයන්ගේ නවකතා සහ ගාස්ත්‍රීය නිබන්ධන කියවීමට පතන් ගත්තා. නිරතුරු පොතපත කියවීමෙන් ඇය නවකතා සහ ද්රැගන එළිඛල සැහෙන පරිවයක් ලබා ගත්තා. ඇය වැඩෙලායිඩ් පුවත්පත්වලට කෙටිකතා සහ වෙනත් කතා ලියා යැවින.

කාලයාගේ ඇවැමෙන් ඇය කෙටි නවකතාවක් No Bones නමින් පළ කළා. මෙය ප්‍රධාන වරිත කිපයක් ඇතුළත් කතාවක්.

මෙයට වස්තු බීජ ලෙස ඇය තෝරා ගත්තේ ඇගේ කාලයේදී සිදු වූ අරුබුදයක්. බෙලපරස්ට් නගරයේ ජ්වත් වූ තරුණීයක් වන ඇය දේශපාලනය කරන ප්‍රභුවරයකුගේ ලිංගික අතවරයට අසු වී දැඩි මානසික වේදනාවකට පත්වෙනවා. මෙය සැබැ ලේඛකයේ නිරතුරුව ම දකින්නට ලැබෙන සිද්ධියක්. තව ද සැම සමාජයක තිබෙන පොදු ප්‍රශ්නයක්. මේ කතාව රවනා කිරීමට උපයුක්ත කරගෙන තිබෙන්නේ සරල යෝදම් සහිත වෙන සම්භයක්. සමහර විවාරකයන් මේ නවකතාව ජේම්ස් ජොයිස්ගේ බබලිස් නවකතාවේ හාජාවට සමාන බව ප්‍රකාශ කර තිබෙනවා. ඇගේ දෙවැනි නවකතාව The little construction නමින් 2007 දී පළ කරන ලද්දක්. මෙහි ප්‍රධාන වරිතය කාන්තා වරිතයක්. ඇය දැඩි කම්පන්‍යයින් සහ වේදනාවකින් ජ්වත් වූ කාන්තාවක්. එහි ප්‍රතිඵලය නම් ඇය අපරාධයකට ගොදුරු

වි දකුවම් ලබනවා. විභාල පායක පිරිසකගේ ප්‍රතිචාරය මේ නවකතාවට ලැබූණා. ඇය පිරිමි වරිතවලට වඩා කාන්තා වරිත නිරුපණය කිරීමට කැමැත්තක් දක්වනවා. කාන්තාව නිරතරු ව සමාජයේ විවිධ තාඩින පිඩින සහ අතවරවලට ලක්වීමේ අවදානම වැඩි බව ලේඛිකාව සඳහන් කර තිබෙනවා.

ඇය සැහෙන කාලයක් නිහැවල සිටයි සිය තුන්වැනි කතාව ලිවීමට උත්සාහ ගත්තේ. මේ කතාවට ඇය පාදක කර ගත්තේ කාන්තා වරිත දේ. එම වරිත මගින් විශ්වයේ දැනට ගැනීමේ ආයතන් විශ්වයේ ප්‍රාග්ධනය ඇති නිරුපණය විවිධ තාඩින පිඩින සහ අතවරවලට ලක්වීමේ අවදානම වැඩි බව ලේඛිකාව සඳහන් කර තිබෙනවා.

**ඇය සැහෙන කාලයක්
නිහැවල සිටයි සිය තුන්වැනි
කතාව ලිවීමට උත්සාහ
ගත්තේ. මේ කතාවට ඇය
පාදක කර ගත්තේ කාන්තා
වරිත දේ. එම වරිත මගින්
විශ්වයේ දැනට ජ්‍යවත්වන
කාන්තාවන්ගේ මුළු
ඩේෂ්ට්‍රුවකය ම නිරුපිත කිරීමට
අපේක්ෂාකර තිබෙනවා. ලේඛිකයේ
සිදුවන කාලීන අරුබුද සහ යුද්ධවලින්
සැහෙන ප්‍රමාණයක් වේදනාවට සහ
මානසික අසඟනයට පත් වන්නේ
විශ්වයෙන් ගැහැනිය බව මේ
ලේඛිකාව අවවාදයෙන් පිළි ගන්නා
කරුණක් එම නිසා සර්ව සාධාරණ
ප්‍රස්ථාතයක් ගෙන රසවත්ව නවකතාව
ලියා තිබෙනවා. මැන් බ්‍රකර් සම්මාන
කොමිටියේ විනිශ්චකරුවෙක් පවසා
තිබෙන්නේ. ඔහුගේ සේවා කාලය
තුළ මෙවනි ප්‍රශ්නතයක් වටා ගෙනු
කතාවක් කොමිටියට ඉදිරිපත් නොවූ
බව යි.**

මේ ප්‍රකාශන පදනම් කරගෙන අපට පැහැදිලි කිරීමට පුහුවන් වන්නේ මෙය ඉතාමත් විශිෂ්ට ගණයේ නවකතාවක් ලෙසට යි. ලේඛිකාව ඇගේ තවකතාවට ඉතා ම සරල නමක්ද යොදාගෙන තිබෙන්නේ. ඒ Milk Man නමින්. මෙහි අරුත ධිවනිත වන්නේ විශ්වයෙන් සංකේතාත්මක ව යි. සමාජ අරුබුද නිසා කාන්තාවන් ලිංගික අපවාරවලට සහ බලහත්කාරයෙන් දුෂ්ණයාවීම සහ ප්‍රසරණත්වයට පත්වීම සිදුවෙන බව මැනවීන් නිරුපණය කර තිබෙනවා.

Milk Man නවකතාව සම්මානයට නිරදේශ වූ බව දැනගත් කළ ඇය මේ නවකතාව ගැන ව්‍යවහාරක් හෝ කතා කිරීමට අපහසු වූ බව පුවත්පත් වාර්තාකරුවන්ට ප්‍රකාශ කර ඇය මොංගාතකට පුදුමයට පත්වූණා. කිසිදාක අපේක්ෂා නොකළ සම්මානයක් ලැබීම යි එයට හේතුව.

ඇය දැනට ජ්‍යවත් වන්නේ එංගලන්තයේ පක්ෂේක් ප්‍රාන්තයේ කුඩා නිවසක යි. ඇය දෙදිනික ව ගිය බරින් ජ්‍යවත් වූ ලේඛිකාවක්. ඇය ලැබූ පවුම් 50,000ක තායාග මුදලින් ගිය මුදල් ගෙවා දමා ඉතිරි මුදල ජ්‍යවත්වීමට යොදා ගන්නා බව ප්‍රකාශ කර තිබෙනවා.

සරත් ආනන්ද විශේෂරිධින

ମାତ୍ରାବିଦ୍ୟ କେବେଳକ ଲେଖ

සුළු ප්‍රකට ඉන්දිය ලේඛක ආර්. කේ. නාරායන් 1943දී අප්‍රේල් කෙරිකතා සංග්‍රහයක් එම් දැක්වූවා. එහි නම 'මල්ගුඩ් ඩබ්ඩ්' ඉංග්‍රීසි බසින් රැවිත එම කෙරිකතා සංග්‍රහයට කතා 32ක් ඇතුළත් වුණා. මේ සියලු කතාවලට පාදක වූයේ නාරායන් මැයි මනාකල්පිත මල්ගුඩ් නම් ගම්මානයේ එදිනෙනාදා සිදුවීම්.

1987 වසරේදී මේ කෙකිකතා ඇසුරින් ගෘහකර නාග් තමැති කන්නබ සිනමා සහ රුපවාහිනී අධ්‍යක්ෂවරයා ඉන්දියාවේ දුරදිගුන් රුපවාහිනියට අපූරුෂ කතා මාලාවක් නිරමාණය කළා. පසුකාලයේ එම කතා මාලාව සිංහල බසින් හඩු කවා ග්‍රිලංකාවේ ද විකාශය වූ අතර එය වඩාත් ජනප්‍රිය වන්නට එහි තේමා වාදනය ද බලපෑවා. එම තේමා වාදනය නිරමාණය කලේ කරණාටක සංගිතයෙකු වූ එල් වෙද්‍යනාතන් විසින්.

ଇଂକର ନାତ୍, ନାରୀଯନ୍ତରେ
ମନ୍ଦିରରେ ଗମିମାନଙ୍କ ପ୍ରତିନିରମାଣୟ
କଲେ କରନାବକ ପ୍ରାନ୍ତରେ
ଶିଖେରେ ଦିଚ୍ଛର୍ଵିକୁକରେ ଅଗ୍ରମିବେ
ନମୋଦି ଗମିମାନରେ ଥିଲି ଆଜିକେମି
ଦୂରଙ୍ଗ ବୈଂଗାଲିରେ ପ୍ରଦେଶରେ ହା
ଦେଁବରୀଯନାଦ୍ରିଙ୍ଗରୁ ଯନ ପ୍ରଦେଶରିଲନ୍ତ
ରୁଗନ୍ତ କେର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ.

මල්ගුඩ් දුම්රිය සේවානය ලෙස භාවිත කෙරුණේ කරණාටක ප්‍රාන්තයේ

ශ්‍රව්‍යමාග්‍ර - තලයුප්පා දුම්රිය මාරග
යේ ස්‍රව්‍යමාග්‍ර නගරයට කිලෝමීටර
34ක් පමණ දුරින් පිහිටි අරසාලු
දුම්රිය ස්ථානය යි. මල්ගුඩ් දෙපස
කාතිය කියවූ බොහෝ දෙනෙක්
මල්ගුඩ් සැබැඳු ගම්මානයක් යැයි
සිතා එය සොයා පැමිණියා. එය
මන්කල්පිත ගම්මානයක් වුව ද
බොහෝ දෙනෙක් සිතුවේ එවැනි
ගම්මානයක් ඉන්දියාවේ කොතැනක
හෝ ඇති බවට යි.

එහි අධ්‍යක්ෂවරයා වූ ගන්කර නාග්
ඒම විතුපට මාලාවේ ප්‍රධාන වරිතයක්
වූ වෙන්කන්ෂේගේ වරිතය ද රගපැවා.
මේ කතා මාලාව රැශත කෙරෙමින්
තිබියදී 1990දී රිය අනතුරකින් මහු
ඉතා අවාසනාවන්ත ලෙස මරණයට
පත් වූණා.

මල්ගුඩ් දුම්මිරිය සේවානය ලෙස
රැගත වූ අරසාලු දුම්මිරිය සේවානය
දැක ගැනීමට විවිධ අවස්ථාවල
සංවාරකයන් එහි පැමිණියා.
එහෙයින් මල්ගුඩ් ද්වස් රැපවාහිනී
නාව්‍ය මාලාව අධ්‍යක්ෂණය කළ
ගන්කර නාග්‍රහට උපහාරයක් ලෙස
ද සංවාරක ආකර්ෂණයක් ලෙස ද
අරසාලු දුම්මිරිය සේවානය මල්ගුඩ්
දුම්මිරිය සේවානය ලෙස නම් කිරීමට
ඉන්දිය දුම්මිරිය සේවය මේ වන
විට පියවර ගෙන තිබෙනවා. එය
ක්‍රියාවට නැංවන්නේ සේවමාග්‍ර
ප්‍රදේශයේ පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රිවරයා
වූ රසවේන්ද්‍රගේ අදහසක් අනුව සි.

අරසාල දුම්රිය සේවානය එතරම
ජනාකීරණ දුම්රිය සේවානයක්
නොවෙයි. ඒ ඔස්සේ දිනකට ඉහළ
පහළ ගමන් කරනුදේ දුම්රිය දෙකක්
පමණ යි. එහෙත් ගංකර නාග්
මැඩු මල්ගුව් දුම්රිය සේවානය එය
වීම හේතුවෙන් අද එම සේවානයට
සූචියෙකුම් අගයක් හිමි වී තිබෙනවා.
ඡංකර නාග් මේ දුම්රිය සේවානය
මල්ගුව් ලෙස තෝරා ගත්තේ
එතරම් ජනාකීරණ නොවූ හෙයින් භා
රුගත කිරීම්වලට බාධාවක් නොවූ
හෙයින් යි.

මේ දුම්රිය ස්ථාන ගොඩනැගිල්ල
බොහෝ සෙසින් අබලන් වී ඇති
හෙයින් මල්ගුවිය ලෙස නම් කිරීමට
පෙර ලක්ෂ 130ක පමණ පිරිවැයකින්
එය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමට
කරණාවක ප්‍රාන්ත රජයේ අනුමැතිය
හිමි ව තිබෙනවා.

ଆର୍. କେ. ନାରାୟଣ ମଲ୍ଲାଭି ଦଵସ୍
କାନ୍ତିଯେ ପେରବଦ୍ଧନେନ୍ ମେଲେଜ
ସବହନ୍ କର ତିବିଣ୍ଣା । "ମଲ୍ଲାଭିଯ
ଯନ୍ତ୍ର ମନ୍ତ୍ରାଳ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ନାମିକି
ଦିନକ ଜିତିଯମକ ଦୈକ୍ଷିଯ ନୋହାକି
ଯ ।" ଅରଜୁଣ ଦ୍ୱାରା ଚରିତର ମଲ୍ଲାଭି
ଦ୍ୱାରା ଚରିତର ମନ୍ତ୍ରାଳ୍ୟ ବାବି ପରିଵର୍ତ୍ତନାଯ
ଶୀଳନ୍ କାମକ ନାରାୟଣ ଶିଥିର
ତଥାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କାମକ କାମକ

ଓ'য়েন্টন কুরেতে দ কিল'ও

තේවු රුහු මණ්ඩලයේ වඩාත් ඇති නවග්‍රහයකු හඳුනා ගැනීමට පසුගියා තාරකා විද්‍යායුද්‍යන් පිරිසක් සමත් වූණා. පාලීවියේ සිට සූර්යයාට ඇති දුර මෙන් සිය ගුණයක දුරකින් පිහිටා ඇති එම වස්තුව ඔවුන් නම් කර ඇත්තේ 'ඉරුපුවට්' නමින්. ජාත්‍යන්තර තාරකා විද්‍යා සංගමය මේ ගුහ වස්තුව '2018 වී ජ් 18' ලෙස තාවකාලික ව නම් කර තිබෙනවා. දැනට අනාවරණ කරගෙන ඇති තොරතුරුවලට අනුව මේ ගුහයා රෝස පැහැති, ගෝලාකාර කුරු ගුහයකු ලෙස හැඳින්වෙනවා.

මේ නව ගුහයා සොයා ගත් පර්යේෂක කණ්ඩායම පසුගිය ඔක්තෝබරයේදී තවත් ගුහයකු හඳුනා ගන්නට සමත් වූණා. එය ද බොහෝ ඇත් පිහිටි කුරු ගුහයකු වන අතර එය 'ද ගොඩින්' නමින් තාවකාලික ව නම් කර තිබෙනවා.

'2018 වී ජ් 18' සූර්යයාගේ සිට බොහෝ ඇතින් පිහිටා ඇති වස්තුවක්. එහෙයින් එහි තිවැරදි වට ප්‍රමාණය සහ වර්ණය පිළිබඳ ව තව ම පැහැදිලි නිගමනයකට එළැණිම අපහසු සි. එය කක්ෂය වටා ගමන් කරන්නේ ඉතා සෙමින්. අපි අනුමාන කරන ආකාරයට එය සූර්යයා වටා එක් වරක් තුමණය විමත වසර 1000කට අධික කාලයක් ගතවිය හැකි සි." යනුවෙන් මේ ගුහ වස්තුව සොයා ගත් තාරකා විද්‍යායු කණ්ඩායමේ සාමාර්කයකු වන හ්‍යායි විශ්වවිද්‍යාලයේ බේවිඩ් තොළන් සඳහන් කරනවා.

සොයාගුහ මණ්ඩලයේ ඇතින් ම පිහිටි ගුහයා ලෙස මෙතෙක් හඳුනාගෙන තිබුණේ ර්‍රිස් නමැති කුරු ගුහයා සි. එය තාරකා විද්‍යාත්මක මාපක (astronomical units) 96ක දුරින් පිහිටා තිබෙන්නක්. (තාරකා

විද්‍යාත්මක මාපකයක් යනු පාලීවියේ සිට සූර්යයා වෙත ඇති දුර ගණනය කරන මිනුම් ඒකකයයි) ඉරුපුවට් නොහොත් '2018 වී ජ් 18' ගුහ වස්තුව එම ගුහයාටත් වඩා බොහෝ ඇතින් පිහිටා තිබෙන්නක්. එය සූර්යයාගේ සිට තාරකා විද්‍යාත්මක මාපක 120ක් හෙවත් සූර්යයා හා පාලීවිය අතර ඇති දුරට වඩා සැතපුම් බිජියන 11ක පමණ දුරකින් පිහිටා ඇති අතර සූර්යයාගේ සිට ඒළුටේ ගුහයාට ඇති දුර මෙන් 3.5 ගුණයක (තාරකා විද්‍යාත්මක මාපක 34ක්) දුරකින් පිහිටා ඇතැයි පැවසෙනවා. ඒ අනුව එය ගෝලාකාර කුරු ගුහයකු බවට නිගමනය කරයුනු අතර එහි රෝස පැහැති වර්ණයක් දිස්වන හෙයින් අයිස්වලින් ගහන වස්තුවක් විය හැකි යැයි විශ්වාස කෙරෙනවා. මේ නව වස්තුව

ම පිහිටි ගුහයා හඳුනාගත හැකි වූයේ හ්‍යායිහි සූබාරු 8 නම් දුරේක්ෂය මගින්. පසුව විලියේ මැගලන් දුරේක්ෂය මගින් දෙසැම්බර මාසයේ එහි වටප්‍රමාණය පිළිබඳ ව තිරික්ෂණය කරනු ලැබුවා. එමගින් ලබා ගන්නා ලද දැන්තවලට අනුව මේ නව ගුහ වස්තුවේ පළල කිලෝමීටර 500ක් පමණ විය හැකි බවට අනුමාන කර තිබෙනවා. ඒ අනුව එය ගෝලාකාර කුරු ගුහයකු බවට නිගමනය කරයුනු අතර එහි රෝස පැහැති වර්ණයක් දිස්වන හෙයින් අයිස්වලින් ගහන වස්තුවක් විය හැකි යැයි විශ්වාස කෙරෙනවා. මේ නව වස්තුව

විනුගිල්ලියකු විසින් සකසන ලද තව ගුහයාගේ සිතුවමකි

මණ්ඩලයේ දුරින් ම පිහිටි ගුහයා ඉරුපුවට් වූවද එයටත් වඩා ඇතින් පිහිටි මෙතෙක් හඳුනා නොගත් තවත් ගුහයන් සිටින බව තාරකා විද්‍යායුද්‍යන් පෙන්වා දෙනවා.

ඉරුපුවට් ගුහ වස්තුව හඳුනා ගනු ලැබුවේ ස්කොට් ජේපර්ඩ්, බේවිඩ් තොළන් හා ව්‍යැඩ් ව්‍යායිල්ලේ නම් තාරකා විද්‍යායුද්‍යන් විසින්. මන්කල්පිත 9 වැනි ගුහයා පිළිබඳ පර්යේෂණවල නිරත ව සිටි මුවන්ට පසුගිය නොවැම්බරයේදී මේ ඇතින්

පිළිබඳ ව මුවන් මාධ්‍යයට අනාවරණය කරනු ලැබුවේ පසුගිය පෙබරවාරියේ දී. ඉරුපුවට් ගුහයාගේ තිවැරදි කක්ෂ පරිය මෙතෙක් හඳුනාගෙන නැහැ. එය ඒ ආසන්නයේ පිහිටි විශාල ගුහයකු වන නොඩුන්ගේ කක්ෂපරියට සමාන විය හැකි බවට මුවන් අනුමාන කරනවා.

තාරකා විද්‍යායුද්‍යන්ට අනුව ඉරුපුවට් ගුහයාගේ රහස් සෙවීමට තවත් වසර ගණනක් ගතවනු ඇති.

◀ හිඟන්ජන් සුරේස් ද සිල්වා

කොඩ සිට කොඩ යෙනහේ ද නිවිච්චුන

කුරු මිනිසුන් දෙදෙනක ආනුරාධපුර මහවිල්විය පොලිස් වසමේ ස්ථාන කිහිපයකට පසුගිය පෙබරවාරි 20 වැනිදා සවස් කාලයේ පැමිණ තිබෙනවා එම කුරු මිනිසුකු එල්ල කළ ප්‍රහාරයකින් විලවිය ඇත්ත්කළේ පුදේශයේ තරුණ කාන්තාවන් දෙදෙනක සිරීම් තුවාල ලබා තිබෙන බව පවසම්න් මිනිසුන් මහවිල්විය පොලිස් ස්ථානයට දුරකථනය මගින් දැනුම් දි තිබෙනවා. විලවිය පාර, 370 තුලාන, ඇත්ත්කළේ, ජේම්බුව ගිමානයේ කාන්තාවන් දෙදෙනා දින දෙකකදී මේ ප්‍රහාරයට ලක්වෙලා.

රෝ අමතර ව ඔයාමඩුව හැළුවැව යන පුදේශවල කැලු බඳ කුමිරා හා හේන් භරහා කුරු මිනිසුන් ගමන් කළ බව දැක ඇත්තේ ගොවියන් පිළිසක්. එම සිද්ධීන් දුටු කිපදෙනකු සිහිසුන් වී ඇති බවත් පැවසුවා. ජනප්‍රවාද වල පැවත එන නිත්තුවන් හා සමාන කුරු මිනිසුකු ප්‍රසුගිය දින කිහිපයේ දීම දුටු බව අම්පාර, දමන, තොටිම පුදේශයේ හේන් ගොවින් පිරිසක් පැවසුවා. මේ අතර හේන් ගොවින්ගෙන් ලබා ගත් ජායාරූප කිහිපයක් තුළ ඇති පා සලකුණු එම

කුරු මිනිසාගේ බවසි ගොවින් ප්‍රකාශ කරන්නේ. මේ පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් වහාම ක්‍රියාත්මක වූ පොලිස් නිලධාරින් කුරු මිනිසුන් පැමිණ ඇත්ද යන්න සම්බන්ධයෙන් සොයා බැලීම සඳහා පුදේශයේ සෝදිසි මෙහෙයුමක් සිදු කර ඇතත් එවැනි කිසිදු විශේෂ පුද්ගලයක හමුනාවුණු බව සි පොලිසිය පවසන්නේ.

මේ අතර කුලියාපිටිය ඉලාංගව පුදේශයේ අද්දුත අපුරින් සැරිසරනුයේ අම්පාර පුදේශයේ සිටි නිවිච්චවන් දැයි සැකයක් මතු වූ බව ඒ පිළිබඳ ව බියෙන් හා කුතුහළයෙන් පසුවන පුදේශවාසින් පවසන්නේ.

ඉහත සිදුවීම ප්‍රසුගිය දින කිහිපය තුළ මෙරට විදුත් හා මුද්‍රිත මාධ්‍ය තුළින් මහජනතාව දාන ගත් අතර ඒ පිළිබඳව කරුණු සොයා බැලීමේ ඕනෑකමක් සහ කුතුහළයක් මුවන්ට ඇතිවුණා. නිත්තුවන් හෙවත් නිවිච්චවන් යනු කුවද? මේ නිවිච්චවන් මනුෂ්‍ය වර්ගයක් ද එසේත් නැත්තම් යක්ෂ හේ සත්ත්ව කොටසක් ද යන්න විමර්ශනාත්මක විපරමක් සිදු කිරීම කාලෝචිත සි.

මානව විද්‍යාව යනු

මිනිසා පිළිබඳ විද්‍යාව

දි. මිනිසා පිළිබඳ

කරන අධ්‍යනයේදී

මානව විද්‍යාඥයා

‘මිනිසා යනු කවරේක් ද’ කෙබඳ

මිනිසුන් ලෝකයේ සිටිනවා ද?

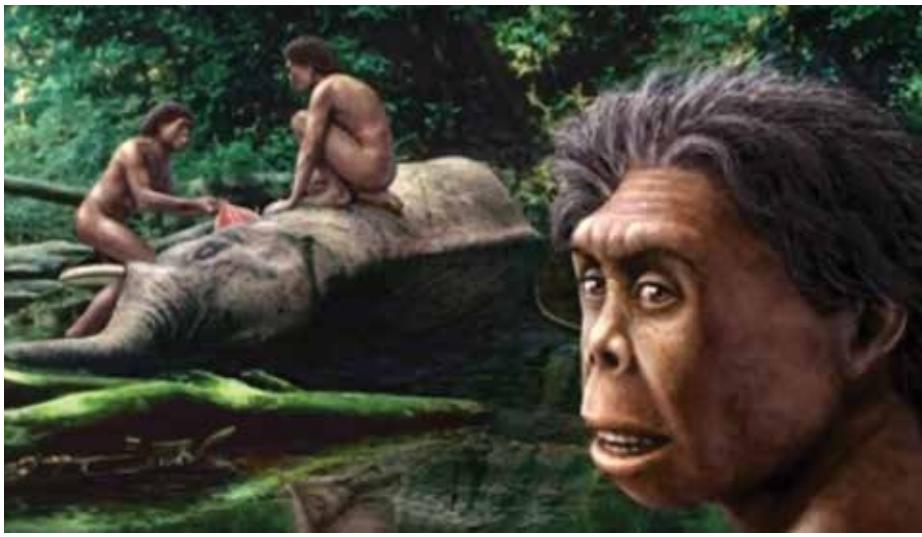
වැනි කාරණා පිළිබඳ නිරතුරුව

ම වෙහෙසෙනවා. මෙහිදී මිනිසා

සහ සත්ත්ව ජනයා අතර පවතින

සමානකම් මෙන් ම අසමානකම් ද

එක් මිනිස් කොට්ඨාසයක් තවත් මිනිස් කොට්ඨාසයකින් වෙනස් වන්නේ

හෝ සමාන වන්නේ කුමන අයුරින් ද යනුවෙන් මානව විද්‍යාඥයා විමසනවා. මේ නිත්තැවන් හෙවත් නිට්ටැවන් පිළිබඳ සොයා බැලීමට සහ පර්යේෂණ පැවත්වීමට මෙරටට ආ සහ මෙරට විසු පර්යේෂකයන් රාජියක් සිටිනවා. නිට්ටැවන් පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක් කළ සැල්වදාර මාවිනස් විශේෂ පුද්ගලයෙක්.

සමාජ විද්‍යාඥයෙක් මෙන් ම දේශ ගෙවීගකයකු වූ ස්පාස්ක්ස් ජාතික මානව විද්‍යාඥ මහාචාර්ය සැල්වදාර මාවිනස් විසින් කරන ලද දේශ ගෙවීගනවලට අනුව ඔහු ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි ශ්‍රී පාද කන්ද තරණය කිරීමට ශ්‍රී පාදයට යන ගමනේ හා එන ගමනේ වානර පෙනුමක් ඇති කුඩා මිනිසුන් පිරිසක් දැක ගන්නට ලැබුණු බවත් ඔවුන් ගැවසුණෙන් වනාන්තර මධ්‍යයේ බවත් ඔහුගේ දේශ දේශාන්තර වාරිකා ග්‍රන්ථවල සඳහන් ව තිබෙනවා. වෙදාහ මාවිනස් විසින් දක්නා ලද අර්ධ මුළු මුළු මුළු මානවීකික මෙයට වසර 150 කට පෙර වැඩ වී ගිය නිට්ටැවා නැමැති සතා බව විශ්වාස කරනු ලබනවා.

නිට්ටැවන් ගැන එතිභාසික සාධක එකතු කළ තවත් දෙදෙනක ගැන වාර්තා වෙනවා. ඉන් පළමුවැන්නා හියු තෙව්ල් 1869 වසරේදී සිට්ල් සේවකයකු ලෙස ලංකාවට පැමිණි ඔහු මාතර දිසා විනිසුරු ලෙස යි කටයුතු කර තිබෙන්නේ. අවුරුදු 28 ක කාලයක් ශ්‍රී ලංකාවේ ගත කළ හියු තෙව්ල් ඒ කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ වැදි ජනතාව සහ නිට්ටැවන් ගැන

ගැඹුරු පර්යේෂණයක් සිදුකළ මානව විද්‍යාතෙක්. ඔහු විසින් නිට්ටැවන් පිළිබඳ සොයා ගත් කරුණු මෙසේ සි. නිට්ටැවා යනු අඩ් 03 ක් උස අර්ධ මුළු මුළුයයක්. නිට්ටැවා ගැහැනිය අඩ් 2 1/2 ක් උස ය. මේ සත්ත්වයන් ජ්වත් වන්නේ නිරුවතින්. දිග ගක්තිමත් බාහු, ගක්තිමත් ඇගිලිවල හටගත් දිගු සහනකම් උල් නියපොතු, විශාල පතුල් සහිත පාද, රුළු වූ විශාල තොල්, බොකුපු වූ හිසකෙස්, ඇගපුරා වැඩුණු රුළු පැහැති ලොම, විශාල ඇහි බැම මෙන්ම ඇතුළට තෙරා ගිය ඇස් කුහර නිට්ටැවාගේ බාහිර ස්වරුපය බව සි පර්යේෂකයා සඳහන් කරන්නේ. නිට්ටැවාට නිශ්චිත හාඡාවක් තිබේ නැහැ. කුරුලේන්ගේ හඩව සමාන එහෙත් මිනිසුන් සිවිරුහන්බැමට සමාන ගැඩි නිකුත් කර ගනිමින් අදහස් භුවමාරු කර ගෙන ඇති බවත්, සතුරා දුටු විට ප්‍රතිප්‍රහාර එල්ල කිරීම සඳහා ඔවුන් හාවිතා කරන ලද්දේ උල් දික්වූ නියපොතු වීම විශේෂ ලක්ෂණයක් ලෙස පර්යේෂකයා දක්වනවා.

කිසිදු ප්‍රාථිමික ගල් ආයුධයක් හෝ ලි ආයුධයක් මේ නිට්ටැවන් සක්ව නැහැ. ඔවුන් ආයුධ වෙනුවට පාවිචි කරනුයේ ගක්තිමත් බාහු සහ උල් නිය සහිත ඇගිලි සි. නිට්ටැවන් 10 සිට 20 දක්වා කෘෂ්ඩායම් රංචු වශයෙන් ජ්වත් වෙනවා. මොවුන් ආහාරයට ගන්නේ මස් වර්ග බව හියු තෙව්ල් ප්‍රව්‍යනවා. නිට්ටැවන් පිළිබඳ පර්යේෂණය කළ අනෙක් තැනැත්තා කපිතාන් ඒවා. රුක්ක්වැලැල ය. ශ්‍රී ලංකාවේ නිට්ටැවා ප්‍රජාව විසින් වන්දනාමාන කරන ලද

ගලින් තැනු සූජාසන කිහිපයක් 1963 දී නැගෙනහිර පළාතේ මහලේනම කැලය මැදදී ඔහුට හමු වී ඇති බව ඔහුගේ පර්යේෂණ ගුන්පරයේ සඳහන් වෙනවා.

බොහෝ විද්‍යාඥයන් පවසන පරිදි මේ මානව වර්ගය හෝමෝස්පියන් මානවයාට වඩා ඉතා නොදියුණු මානව වර්ගයක්. මොවුන් මිනිමස් ආභාරයට ගන්නා බව විශ්වාස කරන අතර ලංකාවේ කැලැබද පුදේශවල එනම් අම්පාර, මොණරාගල ආසින ව තවමත් ජ්වත්වන බවට කටකතා පැතිර තිබෙනවා.

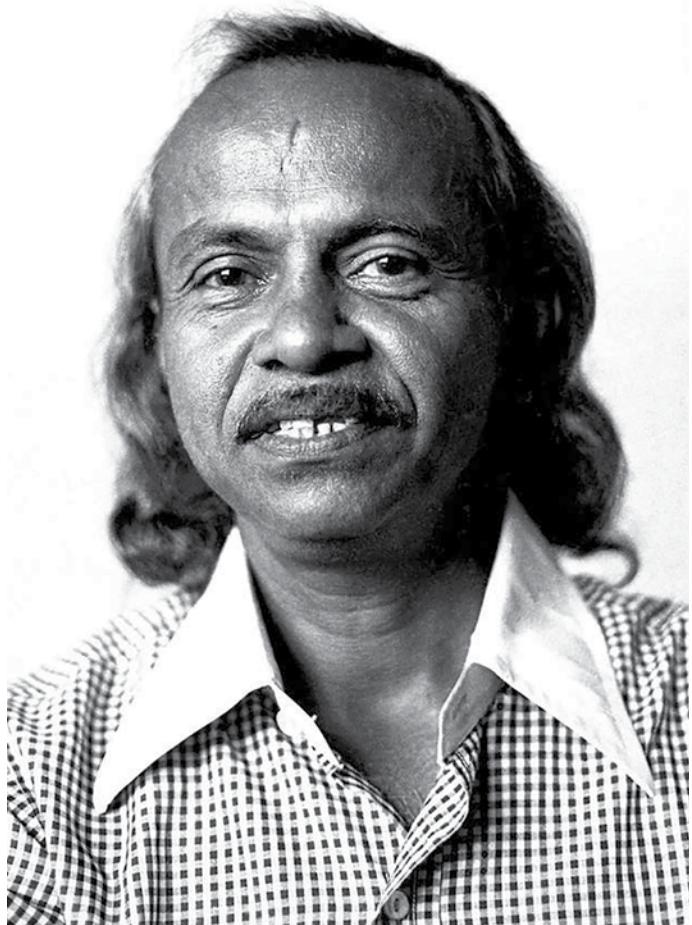
ලොව විසු ප්‍රාථිමික මුළුමා වර්ග සියලු ගැන පර්යේෂණ සිදුකළ පර්යේෂකයෙක් වන්නේ ආවාරය ඔස්මාන් හිල්. මොඩු ව්‍යාහානා ජාතිකයෙක් වන අතර 1945 වර්ෂයේදී ආවාරය හිල් ලංකාවට පැමිණ නිට්ටැවන් ගැන සහ වැදි ජනතාව ගැන පර්යේෂණයක් කළ විද්‍යාතෙක්. හිල්ගේ අදහස වූයේ මෙයට වසර ලක්ෂ 19කට පෙර ලොව පහළ වී වසර 70000කට පෙර පිහිමතින් වදව ගිය හෝමෝ ඉරෙක්ටස් මානවයාගේ වද නොවී ඉතිරි වූ ඇර්ද මුළුමා කොට්ඨාසයක් ලෙස නිට්ටැවන් හැඳින්වීය හැකි බව සි.

අම්පාර තොටෙම පුදේශයේ වාර්තා වූ මේ කුරු මිනිසුන් පිළිබඳ සොයා බැලීම සඳහා පසුගිය දිනක එම පුදේශයට ගිය ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයේ මානව විද්‍යා අංශය විසින් පර්යේෂණයක් ද සිදුකර තිබෙනවා. මානව විද්‍යාඥයන්ගේ පර්යේෂණ අනුව නිත්තැවන් සිට්ල් සේවකයා විට නිට්ටැවන් යනු 18 වැනි ගත වර්ය තෙක් මෙරට විසු කුරු ජ්වත් නිට්ටැවන් වීම විශේෂ ලක්ෂණයක්. මොවුන් වැඩිපුර ජ්වත් වූ බවට සැලකෙන්නේ නැගෙනහිර පළාතේ අම්පාර කැලැ ආසිනව බව පර්යේෂකයන්ගේ පර්යේෂණ වලින් හෙළිවෙනවා. නිත්තැවන් පිළිබඳ පර්යේෂණ කිහිපයක් සිදුකර ඇත්ත් ඔවුන් පිළිබඳ නිශ්චිත හොතික සාක්ෂියක් මෙතෙක් ඉදිරිපත් වී නැහැ. නිට්ටැවන්ගේ පර්ම සතුරා වැදි ජනතාව බව පැවසෙනවා. නිත්තැවන්ගේන් එල්ල වූ තරජන හේතුවෙන් වැදි ජනතාව විසින් ඔවුන් සමුළු සාකනය කළ බවද ජ්වත්වාද්වල කියුවෙනවා.

 තුළාරා හර්ශණී

‘අපේ කට්ටියට’ අවරුදු නැට්‍රී

‘අපේ කට්ටිය ඉස්සෙල්ලම පටන් ගත්තේ එක්දහස් නවසිය පනස් නවයේ එක්තරා දිනයක තැබැරුමක යි. ඒ කාලේ අපි තැබැරුම්වල බිඛි කළාව පිළිබඳ බුද්ධිමය සංචාදවල නිරත වුණා. එවැනි සංචාද සාමාන්‍යයෙන් සිදු වූතේ විශ්වවිද්‍යාලවල වුවත් අපි ඒ සම්මතය බිඛින් තැබැරුම් තුළ සංචාද මණ්ඩප ආරම්භ කළා.’

(၅) හාටුරය එදිරිවිර සරව්වන්ද මනමේ නාටකය තුළින් ලාංකේය නාටු කළාවේ ගමන් මග වෙනස් කළා සේ ම නවචාදය මුල් කරගත් වෙනස් ම ආරක් නාටු කළාවක් නිරමාණය කිරීමේ පුරෝගාමියා වූයේ සුගතපාල ද සිල්වා යි. ඔහුගේ නාටු කළාව පෝෂණය වූයේ ‘අපේ කට්ටිය’ තුළින්. ‘අපේ කට්ටිය’ කළාවේ නව මං සොයා ගිය තරුණයන් පස් දෙනකුගෙන් සූසැදී හවුලක් වුණා. එම සාමාජිකයන් පස් දෙනා වූයේ සිරිල් බේ. පෙරේරා (දෙසතියේ මුල්ම සංස්කාරකවරයා වූයේ ඔහුයි) සුගතපාල ද සිල්වා, රලෙක්ස් රණසිංහ, ජී. බ්‍රිලිවි. සුරේන්දු, සහ විපුල ධර්මවර්ධන යි. 60 දෙකයේ යුරෝපයේ ප්‍රවලිත වූ කළාවේ පුනරුදය මෙරටදී අත්හදා බැලීමට මේ පිරිස තුළ වූයේ දැඩි අවශ්‍යතාවක්.

මේ වසරට අපේ කට්ටිය ආරම්භ වෙලා වසර 60 සපිරෙනවා. එවක සුගතපාල ද සිල්වා සේවය කළේ කේ. වී. ජී. ද සිල්වා පොත් හලේ. ජී. බ්‍රිලිවි. සුරේන්දු, සහ විපුල ධර්මවර්ධන එවක තිබූ දිවයින පුවත්පතේ ද, (වත්මන් දිවයින නොවේ) සිරිල් බේ. පෙරේරා ඉන්දියානු මහ කොමසාරිස් කාර්යාලයේ ද, රලෙක්ස් රණසිංහ කැතලික් මෙසෙන්ජර පුවත්පතේ ද සේවය කළා. මේ මිතුරුන්ගේ සේවා ස්ථාන අගනගරයේ ම වූ හෙයින් සවස් යාමයන්හි අවහන්හළකට ගොඩිවි මඟ විතක් රසභැලීමට ඔවුන් පුරුදු ව සිරියා. සාමාන්‍යයෙන් බුද්ධිමය සංචාද පැවැතුණේ විශ්වවිද්‍යාල ඇසුරු වූව ද මේ පිරිස අවන්හල් තුළ බුද්ධිමය සංචාදවල නිරත වුණා.

‘අපේ කට්ටිය ඉස්සෙල්ලම පටන් ගත්තේ එක්දහස් නවසිය පනස් නවයේ එක්තරා දිනයක තැබැරුමක යි. ඒ කාලේ අපි තැබැරුම්වල බිඛි කළාව පිළිබඳ බුද්ධිමය සංචාදවල නිරත වුණා. එවැනි සංචාද සාමාන්‍යයෙන් සිදු වූතේ විශ්වවිද්‍යාලවල වුවත් අපි ඒ සම්මතය බිඛින් තැබැරුම් තුළ සංචාද මණ්ඩප ආරම්භ කළා. මේ සංචාදවල මාත්‍යකා වූතේ අපි කියවූ පොත්පත්, තැරුණු නාටු හා විතුපට වැනි විෂයයන්’

පොතට පතට දැඩි සේ ඇපුම් කළ මේ පිරිස අතට හසු වූ සැම ගොද පොතක් ම කියෙවිවා. එවක ඉන්දිය මහ කොමසාරිස් කාර්යාලයේ ඉතා උසස් පුස්කකාලයක් හෙයින් සුරේන්දු මිතුරුන්ට එහි ඇති පොත් ගෙනවැත් දුන්නා. එමෙන් ම සුගතපාල ද සිල්වා ද තමන් සේවය කළ පොත්හලෙන් අලුතින් පැමිණි පොත්පත් සගරා රැගෙන ආවා. පොත්පත්වල අන්තර්ගතය පිළිබඳ ව ඔවුන් වාද විවාද කළා. සුගතපාල ද සිල්වාගේ වැඩි අවධානය යොමු වූතේ නාටු විෂය පිළිබඳ යි. දිනක් ඔහු එවැනි

කතාභාසක නිරතවන විටෙක කණ්ඩායමේ සෙසු සාමාජිකයන් ඔහුට මෙසේ කිවිවා. “උඟ හැම නාට්‍යක්ම විවේචනය කරනවා. ප්‍රඩ්වන් නම උඟ කරප්පෙකා හොඳ නාට්‍යයක්” මේ ප්‍රකාශය සූගතපාල ද සිල්වාගේ සිතේ තදින් සටහන් වුණා. අනියෝගය බාරගත් ඔහු නාට්‍යයක් ලිවිවා. ඒ ‘බේඩිංකාරයෝ’

අවන්හලක ඉපදුණු ‘අපේ කට්ටිය’ කළ එළි බැසේසේ සූගතපාල ද සිල්වාගේ බේඩිංකාරයෝ සමගින්. සූගතපාල ද සිල්වා ‘බේඩිංකාරයෝ’ උයමින් සිටි සමයේ ලංකා කළා මණ්ඩලයේ සිංහල අනුමත්වලය මගින් 1962 වසර සඳහා පැවැත්වීමට නියමිතව තිබු නාට්‍ය තරගය සඳහා පිටපත් කැදිවා තිබුණා. සූගත්ගේ නාට්‍ය පිටපත ඒ සඳහා ඉදිරිපත් කිරීම අපේ කට්ටියේ අරමුණ වුණා. නාට්‍ය අත් පිටපත් හාර ගැනුණේ කිසියම් කළා සංගමයකින් ඉදිරිපත් කළහොත් පමණ යි. එහෙයින් කණ්ඩායම සඳහා නමක් සොයන්නට ඔවුනට සිදු වුණා ඒ වෙළාවේ සිරිල් බිංඩා (පෙරේරා), ක්වින්ටස් රෝදිගේ (මාටින්), කාන්ති විරතන්න (සරෝජා), පේමා විජයවර්ධන (මිසිස් ජයසිංහ) බේඩිංකාරයෝහි වරිතවලට පණ පෙවුවා.

එම කණ්ඩායමට ප්‍රවත්තන්වලින් ද ප්‍රවාරයක් ලැබුණු අතර 1962 අප්‍රේල් 7 වැනිදා දිනමින් ප්‍රවත්තන් මෙලෙස සඳහන් වුණා.

අලුත් නාට්‍ය සම්ප්‍රදායක් අනුව සිංහල වේදිකා නාට්‍ය දියුණු කිරීමේ පරමාර්ථය ඇති ව ‘අපේ කට්ටිය’ නමින් අලුත් නාට්‍ය කණ්ඩායමක් මැතිදී පිහිටුවා තිබේ.

‘බේඩිංකාරයෝ’ ප්‍රහුණු වියේ කොමිපස්කුවේදීයේ මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයේ ගොඩනැගිල්ලක. ප්‍රහුණුවේම් සිදු කෙරුණේ රාත්‍රී කාලයේ. එම ගොඩනැගිල්ලට විදුලි ආලෝකය තිබුණේ නැහැ.. කණ්ඩායමේ එක්

එක් සාමාජිකයා සත 25 බැඳින් එකතුකාට පැමුවමැකස් ලාභිප්‍රවක් කුලියට ගෙන එහි ආලේකයෙනු යි ඔවුන් ප්‍රහුණුවේම කළේ. යාබද පන්සලක සිටි හිමිමතක් මේ තරුණ පිරිස නාට්‍ය ප්‍රහුණුවේමට ගන්නා උත්සාහය දැක පන්සලෙන් ගාලාවට විදුලිය ලබා දුන්නා.

නාට්‍ය ආරම්භ කළ ද එය කරගෙන යැමෙම මුදල් තිබුණේ නැහැ. එක් අවස්ථාවක රුපියල් 25ක් සොයා ගැනීමට නොහැකි වූ හෙයින් නාට්‍ය කිරීම අත්හැර දැමීමට පවා සිරණය කළ බැවි සූගතපාල ද සිල්වා වරක් සඳහන් කළා. පසුව මිශ්‍රුම සමාගමේ

හෙක්ටර ද සිල්වා සහ රිවඩ් ද සිල්වා මුදලින් උපකාර කළ හෙයින් නාට්‍ය වේදිකාගත කිරීමට ඔවුනට හැකි වුණා. නාට්‍යයේ පසුතලය නිර්මාණය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පිරිවැය සොයා ගත්තේ රලෙක්ස් රණසිංහගේ මගුල් මුදුව උකස් කරල යි.

1962 ජාතික නාට්‍ය උලෙලට නාට්‍ය ක් ඉදිරිපත් වුණා. ඒ අතුරින් ‘බේඩිංකාරයෝ’ හොඳම රවනය, හොඳම නිෂ්පාදනය හා හොඳම නාලිවාට හිමි සම්මාන දිනා ගත්තා. ජී. බඩිලිවි සුරේන්ද්‍ර (ගුණපාල), වෝනි රණසිංහ (සිරිසේම), විකුම බොගේ එඩ් (විරසේකර), බර්මසිරි විකුමරත්න (පෙරේරා), ක්වින්ටස් රෝදිගේ (මාටින්), කාන්ති විරතන්න (සරෝජා), පේමා විජයවර්ධන (මිසිස් ජයසිංහ) බේඩිංකාරයෝහි වරිතවලට පණ පෙවුවා.

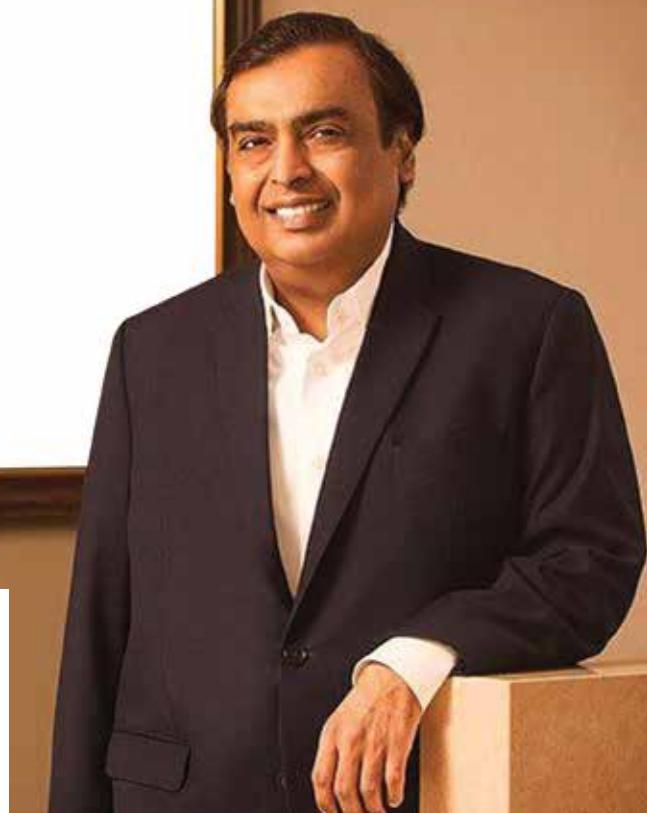
එතෙක් පැවැති ගෙලීගත නාට්‍ය කළාව වෙනුවට තාත්වික නාට්‍ය කළාවේ ආරම්භය සටහන් කළේ බේඩිංකාරයෝ නාට්‍යයෙන්. එක දිගට මනමේ අනුකරණය කරමින් නිෂ්පාදනය වූ ගෙලීගත නාට්‍ය නරඹා වෙහෙසට පත් රසිකයාට බේඩිංකාරයෝ නවතම අත්දැකීමක් වුණා.

ඉන් ලද පන්නරය ඔස්සේ සූගතපාල ද සිල්වා තව්වෙගෙල්, හරිම බඩු හයක්, හෙලේ නැගුර බේං පුතා, නිල් කට්ටෙරාල් මල්, හිතහොඳ අම්මණ්ඩ්, දුන්න දුනුගමල්වේ, මූත් කුමාරි, නන්දිවිසාල, සත සහ සත, දැවැදැල්දේ, තුරග සන්නිය, ඇසුල සද අවන්හල සහ මරාසාද් තිර්මාණය කළා. ඒ සැම නාට්‍යයක් ම සහ ඔහු විසින් රිත සැම කෘතියක් ම ඉදිරිපත් කළේ ‘අපේ කට්ටියේ වැඩික් ලෙස.

අපේ කට්ටියට සුවිශේෂ හැදින්වීමක් තිබුණා. ඒ, පස්සේසන් යන්නැති, පස්සේසන් එන එවුන්ට ආස නැති, එකට යන එකට කන, එකට බොන, එකට රණ්ඩු කරන, අපේ කට්ටිය කියල යි.

ප්‍රියන්ජන් සුරේන් ද සිල්වා

ආසියාවේ ධහවතා අම්බානි

මේ වසරේද ආසියාවේ බවට පත්වීමට සමත්ව සිටින්නේ අපේ අසල්වැසි ඉන්දියාවේ සූපුකට ව්‍යාපාරිකයෙක්. ඔහු අන් කිසිවකු නොව මුකේෂ් අම්බානි සි. ජාත්‍යන්තර ව්‍යාපාරික සගරාවක් වන 'ගෝචර්' සගරාව වසරකට වරක් ලෝකයේ ඉහළ ම දහවතුන් පිළිබඳ ලැයිස්තුවක් ප්‍රකාශයට පත් කරනවා. පසුගිය සතියේ ඔවුන් විසින් එම්බිඩ්වන ලද නවතම ලැයිස්තුවට අනුව මෙවරන් ආසියාවේ දහවත්ම පුද්ගලයා යන වාර්තාවට හිමිකම් කිමට මුකේෂ් අම්බානි සමත්ව සිටින්නේ. පසුගිය වසර වන තෙකම් මේ වාර්තාවට හිමිකම් කිවේ විනයේ සූපිරි ව්‍යාපාරිකයකු වන ජැක් මා ඩ. ලෝක ප්‍රකට අලිබාබා සමාගමේ නිර්මාතාවරයා ඔහු ඩි.

මේ වනවිට 61 වැනි වියෙහි පසුවන මුකේෂ් අම්බානිගේ ප්‍රධාන ම ව්‍යාපාරික සමාගම වන්නේ රිලයන්ස් ඉන්ඩිස්ට්‍රිස් සමාගමයි. බණිජ තෙල් සහ ගැස්, රේඩිපිලි, රසායන ද්‍රව්‍ය, විදුලි සංදේශ වැනි සේතු රසක් පුරා අම්බානිගේ ව්‍යාපාර රාජධානීය විහිදෙන බව කිව හැකියි. එයට අමතරව සූපිරි වෙළඳසැල් ජාලයක්ද ඔහුගේ ව්‍යාපාරවලට අයිතියි. ක්‍රිඩාවට ද විභාල උනන්දුවක් දක්වන කෙනකු වන අම්බානි කිකටි සහ පාපන්දු සේතුවල ද ව්‍යාපාරික කටයුතු කරන බවයි.

ඉන්දියානු ප්‍රිමියර් ලිග් (IPL) කිකටි තරගාවලියට සහභාගි වන 'මුම්බායි ඉන්ඩියන්ස්' කිකටි සමාජයේ හිමිකරුවා ඔහුගේ රිලයන්ස් සමාගමයි. එයට අමතරව 'ඉන්ඩියන් සූපර් ලිග්' යනුවෙන් පාපන්දු තරගාවලියක් ආරම්භ කිරීමටද අම්බානි පෙරමුණ ගෙන ක්‍රියා කළා.

අද වනවිට ලොව ප්‍රකට දහනිකියකු බවට පත්ව සිටියත් මුකේෂ් අම්බානිගේ ලමා කාලය එතරම් සූවපහසු එකක් නොවේයි. ඔහුගේ ටියා වන ඩිරුබායි අම්බානි මුලින් රැකියාව කළේ ලිපිකරුවකු හැරියටයි.

මුකේෂ් අම්බානි මුලින් අධ්‍යාපනය ලබා ඇත්තේ රසායන ඉංජිනේරුවරයකු (Chemical Engineer) වීමේ බලාපොරොත්තුවෙනුයි. ඉන්දියාවේදී මේ සම්බන්ධ උපාධියක් හිමි කරගත් ඔහු පසුව ප්‍රාග්ධන් උපාධියක් සඳහා ඇමෝරිකාවේ ස්ටීන්කර්ඩ් විශ්වවිද්‍යාලයට ඇතුළත් වුණා. එහෙත් එහි අධ්‍යාපන කටයුතු අවසන් වීමට පෙර එම විශ්වවිද්‍යාලයෙන් ඉවත් වුණු මුකේෂ් නැවත ඉන්දියාවට ආවේ පියාගේ ව්‍යාපාර කටයුතුවලට උද්වී වීමටයි. ඩිරුබායි අම්බානි මුකේෂ්ගේ දක්ෂතා ගැන ලොකු විශ්වාසයකින් පසු වූ බවයි පෙනෙන්නේ.

මේ අතර ඉහත කි ගෝච්ස් ලැයිස්තුවට අනුව මෙවරන් ලෝකයේ ම දහවත්ම පුද්ගලයා බවට පත්ව සිටින්නේ ඇමසන් සමාගමේ නිර්මාතාවරයා වන ජේජ් බෙස්ස්ස්. මේ වනවිට ඔහුගේ වත්කම ඇමෝරිකානු බොලර් බිලියන 131 ක් ලෙසයි වාර්තා වන්නේ. බ්ල් ගේට්ස් මේ ලැයිස්තුවේ දෙවැනි තැනටත්, චොරන් බලෙට් තෙවැනි තැනටත් පත්ව සිටිනවා. ඔවුන්ගේ වත්කම පිළිවෙළින් ඇමෝරිකානු බොලර් බිලියන 97 ක් සහ බිලියන 83 ක් ලෙස සඳහන්. අඩු ම වයසින් බිලියන පත්තියකු බවට පත්ව ප්‍රුද්ගලයා යන වාර්තාවට පසුගිය කාලයේ හිමිකම් කිවේ ගේස්බුක් නිර්මාතා මාක් සකර්බර්ග්. එහෙත් මේ වසරේ ඔහුගේ මේ වාර්තාව බිඳ දුම්මට ඇමෝරිකානු තරුණියක් සමත්වී සිටිනවා. කයිලි ජේනර් නම් වන ඇය ගේ වයස අවුරුදු 21 ක් පමණයි. සකර්බර්ග් බිලියන පත්තියකු බවට පත්ව වූයේ වයස අවුරුදු 23 දියි. ඔහුගේ වත්කම ප්‍රමාණය මේ වනවිට ඇමෝරිකානු බොලර් බිලියන 62 ක්.

සේංකඩගල අභිමන

මැයි ශ්‍රී විභූතිය මෙරට බොද්ධයන්ගේ පමණක් නොව ලෝ පුරා වෙසෙන බොද්ධයන්ගේ උරුමයක් වූ තගරයක් ලෙස සි පිළිගැනෙන්නේ. සොබා සෞන්දර්යයෙන් අනුත් මහනුවර තගරය දේශීය මෙන් ම විදේශීය සංචාරක පිරිස් නිතර ඇදී එන අලංකාර තගරයක්. වත්මනෙහි ප්‍රෘතිතිය තගරයක් මෙන් ම වෙළඳ තගරයක් ලෙසද මහනුවර තගරය ගෙන තිබෙන්නේ සුවිශේෂී ස්ථානයක්. 1948 වසරේදී එය ලෝ උරුමයක් ලෙස නම් කිරීම්ත් සමඟ මේ තගරය පිළිබඳ කතාභන තවත් වැඩි වුණා.

සේංකඩගල මහනුවර නමින් හඳුන්වන්නට වුයේ අවට තිබූ නුවරගම පලාත්වලට නායකත්වය දුන් නිස සි. උඩුනුවර, යටුනුවර, අලුත්නුවර, ගොඩපලනුවර, මැදමහනුවර, දියතිලක නුවර, මුණ්ධකාණ්ඩපල නුවර ආදිය ඒ අතර විශේෂ සි.

මහනුවර වටිනාකම දෙගුණ තෙගුණ කරන්න නේතු වුයේ දළදා මාලිගාව සි. දළදා මාලිග යේ අපුරුවත්වය වැඩි කරන්නට ශ්‍රී ලංකාවේ රජ කළ අන්තිම රජ මාලිගාවට පත්තිරිප්පුවක් ඉදි කළා. තැරුම් මැදුර හෝ දැකුම් මැදුර හෝ යනුවෙන් නම් කළ ගොඩපලිල්ලකට පත්තිරිප්පුව යනුවෙන් හැඳින්වුයේ 'පාතෙයි ඉරිප්පු' යන වදනෙන්.

'පාතෙයි ඉරිප්පු' යනු බලා සිටින තැන සි. දළදා පෙරහැර හා සතර මහා දේවාල පෙරහැරත් රජ මෙහි සිට සි නරභා තිබෙන්නේ.

ඡනතා විරෝධය මැද සි ශ්‍රී විකුම රාජසිංහ රජ දළදා මැදුරට පත්තිරිප්පුව එක් කළේ. බෝගම්බර වැවේදී ඇහැල්පෙළා කුමාරිභාමි දියේ ගිල්වා මරණයට පත් කරන සැරු ශ්‍රී විකුම රාජසිංහ රජ බලා සිටියේ පත්තිරිප්පුවේ සිට සි.

පත්තිරිප්පුවේ හැඩය ගත් ගොඩපලිල්ලක් මල්වතු විභාරයට පිවිසෙන ස්ථානයේ ඉදිකර තිබෙනවා. මල්වතු විභාරයේ කාරක සංස සහාවේ කාර්යාලිය කටයුතු සි එහි සිදු කෙරෙන්නේ.

ශ්‍රී විකුම රාජසිංහ රජ විසින් කරවන ලද තවත් පැරණි ගොඩපලිල්ලක් මගුල් මුහුව. මාලිගාවෙන් උතුරු දෙසට වන්නට ඇති මෙය ඒ කාලයේ සිට ම විවිධ රාජ්‍ය උත්සව කටයුතු උදෙසා වෙන් වුණා. 1815 දී උච්චරට ගිවිසුම ම්‍රිතාන්‍යයන් අත්සන් කර ඇත්තේ මේ එතිභාසික මගුල් මුහුවේදී.

මේ හැරුණු විට මහනුවර වැව හෙවත් බෝගම්බර වැව ශ්‍රී විකුම රාජසිංහ රජගේ නිරමාණයක්. එයත් මහනුවර තගරයට එක්කර තිබෙන්නේ විශේෂ අලංකාරයක්.

◀ කුමාර විකුමසිංහ

දෙක්තිය

ප්‍රවත් සැගරාව

50/-

රජයේ ප්‍රවත්ති දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රකාශනයක්